CERTITUDINILE NOASTRE ÎN PRAGUL MILENIULUI AL TREILEA

—— Ion HALMAGHI ——

În axiologia istorică, sensibilitatea are o deosebită însemnătate. Faptele istorice nu sunt numai expresia factorilor de voință, de judecată și a imponderabilului, ci în bună parte și a sensibilității noastre. De aceea, și evaluarea și înțelegerea istoriei nu se poate face fără participarea sensibilității noastre. O doză mare de sensibilitate.

Acest lucru este foarte normal căci, psihologic, ființa omenească nu poate fi *"fragmentată"* atunci când dorim să cunoaștem structura și substanța acțiunilor sale. Fiecare facultate a vieții sufletești trebue luată în considerare, pentru a nu știrbi integritatea ontologică a ființei omenești. Sau, pe un alt plan al existenței, integritatea ontologică a ființei naționale.

Acum, în pragul unui an nou și mai ales al unui *"nou mileniu"* se poate verifica pe deplin afectivitatea și sensibilitatea sufletului nostru. Fiecare individualitate, în parte, și fiecare ființă națională trăiește emoțional, la despărțirea de anul trecut și de ultimii ani ai mileniului al doilea, și la deschiderea unui nou an și al perspectivelor unui nou mileniu.

Confruntarea cu viitorul și cu necunoscutul este puternică și prima facultate care înregistrează reacțiunea și efectele acestei confruntări este sensibilitatea. Însă, cea mai puternică confruntare o reprezintă aceea care se întâmplă pe dimensiunea sublimă a mileniului.

Când ne gândim bine la mileniul care vine, cel de-al treilea, ne cutremurăm de tainele pe care le aduce, și pe care nu le putem controla, nici în substanța și nici în ierarhia lor. Aici, istoria iese de sub imperiul, destul de limitat de altfel, al puterilor și influențelor omenești. Aici, este punctul unde putem percepe că istoria o face, în ceea ce este esențial în cuprinsul ei, Dumnezeu, forțele transcendentale. Acesta este, ca și moartea, un punct-limită al existenței noastre.

Și direcția de orientare a mersului istoric, a devenirii istorice, tot dela Dumnezeu vine. Dacă la Dumnezeu putem ajunge prin rugăciune, ascеză și mistică, nici în bogatele și imensele taine ale mileniului nu putem pătrunde decât pe calea superioară a sufletului și sensibilității noastre, care este spiritualitatea. Spiritualitatea vieții noastre ne îngăduie să desprindem semnificația și sensurile existenței, în unitatea ei intrinsecă.

La despărțirea de 1994 și de anii următori ai mileniului al doilea, nu ne putem apropia de mileniul viitor, decât prin spirit, prin capacitatea spiritului de a descifra tainele propriei noastre ființări, individuale și naționale.

În comunitatea națională, noi, indivizii ne integrăm prin firele nevăzute ale subconștientului și purtăm în noi valențele de năzuință și idealuri ale vocației naționale, pe care a rânduit-o Dumnezeu odată cu geneza etnicității specifice, naționale.

În interiorul unui mileniu, neamul este acela care este chemat să-și împlinească vocațiunea și misiunea sa istorică. Avem certitudinea că neamul românesc își va reveni la conștiința misiunii sale și își va împlini destinul istoric care i-a fost încredințat de Dumnezeu dela începutul existenței sale. Mai are încă timp, în ultimii ani ai mileniului ce dispare curând, să-și limpezească cugetul de toate influențele nefaste și alterările pe care le-a suferit în iobăgia comunistă. Cu un cuget curat va putea să-și definească propria sa spiritualitate creștină, și să strălucească, ca un soare, prin creațiile sale închinate divinității, prin formele lui de viață normală și prin idealurile pe care le aduce în istoria lumii, ca specifice.

Așa dorim și credem că va fi viitorul și destinul neamului românesc.

ISSN 0705-8365

Prețul unui abonament anual 30$/50DM

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 21 Nr. 223 - IANUARIE 1995 PUBLICAȚIE LUNARĂ EDITOR: GEORGE BĂLAȘU

CIRCULAȚIE ÎN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANȚA, ISRAEL, ITALIA, IUGOSLAVIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, UNGARIA, NOUA ZEELANDA

LA POARTA ANULUI

Eugen BÂRSAN

Aș vrea să încep cu lucruri bune, numai că în România predomină, pe unde te uiți, doar recorduri de dezastre. Astfel, la poarta anului 1995, țara nu are cu ce se lăuda.

Este adevărat că ea nu mai are un partid unic, dar puterea face tot ce-i place pentrucă are în mână toate mecanismele de control ale regimului totalitar. Și așa îi dă înainte ca un partid unic, pentrucă ce altceva este cvadripartitul PDSR-PUNR-PRM și PSM care a monopolizat toate sectoarele?

La poarta anului, corupția oficială acționează ca cea mai puternică forță de dezintegrare social-politică. Și nu se mai miră nimeni că țara este în starea de obișnuire cu de toate câte se întâmplă. Între acestea, corupția e baza morală și juridică a democrației *"originale"* promisă de Dl. Iliescu. A democrației care nu este nimic altceva decât o ficțiune ca blestem. Ceea ce în fapt nu-i nimic nou, fiindcă poporul român trăiește deja de decenii în ficțiunile comuniste. Gigantica minciună comunistă a împins pe Români în ficțiunea marxistă care încă persistă. Căci tot ce se vede în politica puterii guvernamentale, e o ficțiune. Numai că ficțiunea blestem duce la viața blestem. Și aicea-i marele necaz.

În privința acestui lucru, se caută cauze. Dar acestea se caută în zadar, când ele sunt căutate lăturalnic. Căci cauza nu poate fi găsită decât înăuntru, și ea e dezbinarea. Dezbinarea din cugetul și simțirea poporului. Dezbinarea care este singurul lucru reușit și perfect împlinit de comuniști și neocomuniști. Dezbinarea a fost dela început o metodă, iar fărâmițarea societății o aspirație care a reușit și de aceea ea e una dintre marile și gravele probleme dela poarta anului 1995. Cel mai bun lucru pe care acest an l-ar putea aduce, ar fi săturarea de dezbinare. Așa cum vara se coc grânele, poate că noul an va coace deșteptarea.

Noul An începe și cu îngrijorarea că anticomunismul devine o stare de spirit tot mai scăzută. De ce? Pentrucă se subminează memoria oamenilor în ceea ce a fost. De aceea trebue luptat și împotriva uitării; împotriva operei diversioniste de eliminare a anticomunismului ca reper moral în politica din țară. În fapt anticomunismul este mai mult decât un reper. El este lupta de restaurare a valorilor care au fost răsturnate de comunism. De scoaterea țării din mâinile nomenclaturii clocite în pântecele UTC-ului, care a instaurat ipocrizia ca model de guvernare.

Pentru eliminarea unei asemenea situații, noul an

Continuare în pag.3

INVITAȚIE LA REALISM

—— Răzvan CODRESCU ——

Speriați de dificultățile *"tranziției"* spre democrația de tip occidental și economia de piață, tot mai mulți oameni din România suspină după vechiul regim comunist. Unii nu-și ascund regretul după Ceaușescu personal, iar mormântul dela Ghencea are în permanență flori proaspete. Oamenii au nostalgia unei *robii "comode"*, pe care o preferă unei *libertăți "incomode"*. E un fenomen psihic și social asupra căruia s'ar cuveni să mediteze mai serios atât oamenii politici din Opoziția anticomunistă, cât și păstorii bisericești. Căci orice primenire reală a societății pleacă dela *om*, iar nu dela teoriile ideologice sau catehetice, oricât de juste ar fi acestea în abstracțiunea lor savantă. Poate că tocmai dintr'o insuficientă analiză a realității brute provine la noi divorțul generalizat dintre teoriile frumoase și aplicarea lor practică, exasperant de ineficientă.

Opoziția anticomunistă din România ar trebui să găsească mijloacele politice de a se apropia mai mult de massa electorală, încercând să-i vorbească pe limba ei, să-i cunoască mai detaliat problemele curente și să-i menajeze mai abil susceptibilitățile. Vulgul românesc are o teamă viscerală de schimbare. E poate un defect național, accentuat însă de cei cincizeci de ani de comunism. În asemenea condiții, oricât dreptate ai avea, nu vii cu un slogan electoral de tipul: *"Votați schimbarea!"*, căci riști să sperii și să-ți îndepărtezi un mare număr de alegători potențiali. Sau, când oamenii se tem atât de mult de șomaj, nu vii să le spui, în plină campanie electorală, că ai de gând să închizi *"coloșii industriali"* nerentabili, de unde mănâncă pâine sute de mii de alegători, așa cum a procedat un candidat la președinție în toamna lui 1992!

Dacă președintele Iliescu și partidele neocomuniste au avut câștig de cauză în alegeri de două ori la rând (în 1990 și 1992), faptul s'a datorat, în mare măsură, vicleniei cu care s'au priceput să-și apropie electoratul, la care s'a adăugat iluzia mulțimilor conservatoare că acești politicieni de stânga, atât de asemănători liderilor de dinainte de '89, ar reprezenta o garanție ***împotriva*** schimbărilor! Oricâte reproșuri am avea să le facem acestor neocomuniști obraznici, trebue să recunoaștem că au fost ***mai realiști, mai uniți*** și ***mai abili*** decât politicienii Opoziției; iar rezultatele s'au văzut, spre satisfacția lor și spre nenorocirea țării!

Nu susținem că Opoziția anticomunistă ar trebui să împrumute populismul deșănțat și proverbiala lipsă de scrupule a Puterii actuale. Dar o *"mlădiere"* a tacticii politice a Convenției Democratice ar fi de primă necesitate, pe măsură ce ne apropiem de o nouă înfruntare electorală.

În ce privește cealaltă latură a problemei, cea spirituală, lucrurile nu sunt mai puțin complicate. Pentru a ieși definitiv din *"noaptea roșie"*, păstorii sufletești ai Românilor, fie că sunt Ortodocși sau Uniți, ar trebui să se implice mai mult în procesul de des-troglodire morală și intelectuală a poporului larg, cu instrumentele mai subtile ale pedagogiei creștine. În principiu, Biserica ar trebui să constituie un refugiu din fața tensiunilor și dezbinărilor istorico-politice. Când însă Bisericile însele întrețin tensiunea și dezbinarea, indiferent de justețea rațiunilor pe care le invocă, acțiunea lor își pierde și din demnitate și din eficiență! Este trist și îngrijorător că, în ultimii ani, Bisericile tardiționale

Continuare în pag.4

CITIȚI ÎN ACEST NUMĂR
articole semnate de următorii colaboratori din România

Răzvan CODRESCU	pagina 1
Prof. Banu SERDARU	pagina 3
Prof. T. B. ȘUȚEANU	pagina 4
Av. George VASU	pagina 5
Adrian GRIGOROPOL	pagina 6
Prof. Aurel Justin HOSSU	pagina 7
Sergiu RĂDULESCU	pagina 7
Prof. Ionel RĂDULESCU	pagina 8
Florea OLTEANU	pagina 8
Dan Emilian ROȘCA	pagina 8
Prof. Radu BADIU	pagina 9
Florin Oprea SĂLCEANU	pagina 9
Dumitru GEORGESCU	pagina 17
Dumitru CIOBANU	pagina 17

EDITORIAL

GÂNDURI PENTRU ANUL 1995

În scurgerea anilor, am pierdut şi anul 1994 şi ne punem întreaga noastră speranţă în cel care vine. Poate ne aduce ceva care să ne aline durerile noastre profunde şi să potolească îngrijorările cu care trăim, în răspândirile noastre de aici, din toată lumea şi din ţară. Anul care a trecut nu ne-a liniştit deloc inimile şi gândurile, nu s'a înduplecat să ne uşureze îndurerările şi s'a risipit ca şi când nu s'a întâmplat nimic în lume.

Şi totuşi, nu am pierdut speranţa salvării româneşti. Credem cu tărie în viitorul însorit al neamului român. De multe ori în istorie, poporul român a fost îngenuncheat, umilit şi ameninţat cu dispariţia sa din lume, din cauza condiţiilor nefireşti la care a fost supus. Şi, s'a ridicat din cele mai adânci căderi ale sale, date de invadatori, de barbari, de fanarioţi, de tot felul de păgâni. Nici după instauraţia puterii bolşevice şi a dictaturii comuniste, acum 50 de ani, nu mai existau speranţe de a scăpa din iadul comunist. Revoluţia din Decembrie 1989 a spulberat ideea unei permanente dominaţii comuniste a ţării. Însăşi tirania Moscovei roşii s'a lichidat.

Astăzi, în România şi poate peste tot în ţările care au fost stăpânite de comunişti, au rămas forme dure de presiune politică şi profunde spălări de creier, care împreună împiedică refacerea ţării. Guvernul din România este încă un guvern de factură comunistă, cu programe şi intenţii, care nu corespund cu interesele româneşti. Comuniştii din conducerea de azi nici nu pot să contribuie la restaurarea unei ordini cu adevărat româneşti, pentrucă ei nu cunosc tradiţiile româneşti, nu au fost formaţi într'un climat de cultură, idealuri şi forme istorice de viaţă românească. Aceşti conducători comunişti de astăzi sunt străini de sufletul şi de simţămintele româneşti. Ei nu fac parte din dospeala etnică, românească. Din această cauză, ei şi tocmelile lor politice nu vor putea dura. Se vor stinge.

Apoi, revenind la starea de azi a poporului român, trebue să remarcăm că, pe lângă spălaţii la creier, există şi minţi luminate, care şi-au păstrat curăţenia şi tăria spirituală. Acestea sunt nădejdile de refacere naţională. Ei au percepţia vieţii naţionale, a întregului românesc, a tradiţiilor şi marilor dorinţi de împlinire în viitor. Şi sunt gata să înfrunte toate forţele negative. Mai sunt apoi *"disperaţii"*, *"flămânzii"* şi toţi cei ce trăiesc în condiţiile cele mai teribile ale vieţii sociale.

Ţara are nevoie de un răgaz în care oamenii de încredere şi pregătire sufletească să-şi regăsească linia de plutire, pentru a înţelege bine condiţiile vitrege în care trăieşte România de azi. Aceştia vor întemeia o nouă Opoziţie politică şi naţională. Şi numai două condiţii primordiale se cer acestei Opoziţii naţionale: credinţa în Dumnezeul strămoşilor şi solidarizarea cu neamul românesc care au salvat totdeauna în trecut, poporul român din toate tragediile şi dela dezastrul pieirii sale.

Aceşti factori - dragostea de neam şi credinţa creştină sunt şi virtuţile de sprijin ale ziarului nostru. Pe ele ne fundăm toată încrederea noastră pentru viitor. Aceştia sunt pilonii existenţei româneşti, în care ziarul nostru crede fără rezerve.

Acum, la începutul anului 1995 venim cu toată puterea străduinţilor noastre să intensificăm lupta pentru promovarea adevărului, pentru eliberarea românească, mai cu seamă că ne apropiem de mileniul al treilea al istoriei lumii, care ne cere luciditate şi analiza profundă a condiţiilor de existenţă, şi individulă şi naţională.

Neamul întreg - cel românesc - este chemat să facă bine socotelile înainte de a păşi pragul viitorului mileniu pe care l-a rânduit Dumnezeu şi Românilor, la un nivel de mare demnitate, nu ca aceea de azi, înnecată în mocirla comunistă.

La Mulţi Ani şi biruinţă, vă dorim din toată inima.

George BĂLAŞU

CĂTRE CITITORI

SPRE CUNOŞTINŢĂ: Ţinem să facem cunoscut că **Redacţia acestui ziar** nu împărtăşeşte întotdeauna ideile şi punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

ARHIEPISCOPUL VALERIAN D. TRIFA: APĂRĂTOR AL ORTODOXIEI ŞI VALORILOR NAŢIONALE

Alexandru NEMOIANU

Arhiepiscopul Valerian D. Trifa a luat în mâini cârja episcopală, simbol al autorităţii, dar şi enormă povară pentru umerii unui muritor, în împrejurări istorice teribile. Acele circumstanţe istorice afectau nu numai comunitatea Românilor americani, hotărâţi să nu abandoneze libertatea lor sub nici o formă, ci şi Neamul Românesc în totalitatea lui, precum şi bunul nume, credibilitatea istorică a Bisericii Ortodoxe.

Este bine ştiut că pentru Ortodocşii din Estul Europei comunismul a însemnat o dublă nenorocire. Nu numai că ţările respective au fost cotropite şi nenorocite, dar Bisericile Ortodoxe au căzut sub controlul celor care erau duşmani declaraţi ai lui Christos. Cu tenacitate şi perversitate, insuflată de chiar duhul necurat care îi stăpânea, comuniştii au prigonit sistematic Biserica Ortodoxă, au umilit-o şi batjocorit-o şi au pus-o în situaţii care au făcut-o suspectă, măcar sub specia conduitei publice, în chiar ochii credincioşilor ei.

În fruntea Bisericilor Ortodoxe, în tronurile patriarhale, metropolitane şi episcopale au fost instalaţi, în contra voinţei turmei drept măritoare, prin silnicie, şantaj şi nelegiuire de tot felul, oameni slabi, cu tare şi uşor de manipulat. Slujitorii destoinici ai Bisericii au fost marginalizaţi şi în foarte multe împrejurări încarceraţi sau lichidaţi fizic. Situaţia era grea şi în mai toate formele ordinea firească a lumii se clătina din temelie.

Este uluitor şi doveditor stării de graţie, de miracol, în care ne aflăm că dacă *"în mare"* se părea că forţele răului au supus lumea, prin truda în detaliu şi prin *"cei mici"* lucrarea răului a fost zădărnicită. În cazul Românilor, Ortodoxia s'a păstrat prin călugări şi credincioşi care în toate privinţele pot fi asemănaţi cu acei credincioşi aleşi din primele veacuri de viaţă creştină. O altă latură, în care Ortodoxia Română s'a păstrat în toată tăria şi s'a putut face model de urmat, a fost Episcopia Română Ortodoxă din America, dăruită de Dumnezeu în ceasul nevoii cu Episcopul Valerian D. Trifa.

Nou alesul Vlădică aducea cu el, pe lângă o excepţională cultură teologică şi aleasă experienţă misionară, o voinţă tare şi o dedicaţie către Ortodoxie care s'au dovedit de neînfrânt.

Episcopul Valerian s'a dovedit un înfocat apărător al Ortodoxiei şi al valorilor naţionale româneşti mai autentice într'un moment de mare cumpănă. Este foarte greu şi riscant de spus cum s'ar fi dezvoltat Ortodoxia Românească din America fără Valerian, dar se poate spune cu toată certitudinea că înflorirea Ortodoxiei în America şi direcţia de dezvoltare pe care o are astăzi îi sunt datorate în foarte mare măsură.

Cu intuiţia fără greş care caracterizează gândirea şi modul de acţiune al marilor personalităţi istorice, al celor care mută înainte istoria, Episcopul Valerian şi-a dat seama că pentru turma lui, pentru Românii americani, căderea sub ascultarea Patriarhiei dela Bucureşti, ajunsă în foarte tristă situaţie de unealtă a regimului bolşevic, ar fi însemnat condamnarea la moarte. Este aproape sigur că cei mai mulţi dintre Ortodocşii români-americani, fie s'ar fi separat de o Episcopie fără relevanţă, fie, s'ar fi alăturat altor denominaţii sau altor jurisdicţii ortodoxe. Este iarăşi posibil că astăzi nici nu am fi mai putut vorbi de un grup semnificativ român american.

Episcopul Valerian a ştiut să adune la un loc turma risipită şi dezorientată, pe tineri şi pe bătrâni deopotrivă, şi a ştiut să le dea tuturor motive de mândrie şi voinţă şi justificare de a persevera în lucrarea cea bună.

Apărând Ortodoxia românească din America, Valerian a salvat comunitatea Românilor americani. Acest fapt este simbolic şi asupra lui trebue mereu reflectat şi învăţăminte trebuesc trase.

Arhiepiscopul Valerian a ştiut să arate credincioşilor lui că ei sunt parte dintr'un popor şi dintr'un proces istoric cu vechi şi tari rădăcini. Că ei sunt scobortători prin sânge dintr'un neam vrednic şi prin credinţă ţinători de o comunitate care a ştiut să treacă prin toate furtunile vremilor. Marele Ierarh a ştiut să scoată în evidenţă şi să păstreze acele trăsături care

† Arhiepiscoul VALERIAN

au dat grupului român american personalitate şi rost de a fi.

Arhiepiscopul a ştiut să arate care sunt motivele de a privi trecutul cu mândrie dar a arătat că aceasta nu este suficient. El a arătat că fiecare generaţie şi fiecare individ trebue să lase ceva în urma lui, pentru a fi pomenit şi a afla justificare în curgerea timpului.

Într'un articol intitulat *"Să ne facem datoria"* şi publicat în *"Solia"* din 11 Martie 1956, Arhiepiscopul Valerian spunea:

"Uitându-ne înapoi, sute şi sute de ani, la vremea când s'a început orânduirea bisericească, nu putem să nu admirăm curajul, înţelepciunea şi puterea de sacrificiu a celor cari... au pus piatra cea din capul unghiului comunităţilor creştine în lume... De atunci şi până acuma generaţii după generaţii au adăugat la ceea ce au găsit... Întrebatu-v'aţi vreodată ce s'ar fi întâmplat dacă la un moment dat nimeni nu ar mai fi făcut nimic?... Făcutu-neam deplin datoria?... Ne-am împlinit toate datoriile de creştini ortodocşi şi Români americani?"

Din cele citate se pot desprinde câteva concluzii.

În primul rând rezultă din nou înţelepciunea marelui Ierarh care putea cuprinde generalul şi îl putea coborî la cauza clipei pentru a smulge o nouă cugetare cu valoare generală.

În al doilea rând, rezultă din nou concepţia lui Valerian despre istorie şi despre rolul individului. Pe de o parte, în această concepţie, individul avea a da respect credinţelor şi valorilor tradiţionale, dar în plus, el trebuia să lucreze neîncetat pentru a îmbogăţi şi împrospăta aceste valori.

Concepţia Arhiepiscopului Valerian nu era una fixistă, ci evolutiv organică, o concepţie în care comunitatea şi individul nu se află în subordonare unul faţă de altul, ci în conlucrare organică şi mereu creatoare. La aceasta se mai adaugă faptul că, această concepţie, Arhiepiscopul Valerian a întărît-o prin fapte şi lăsând în urma lui lucruri care îl fac un exemplu şi model de urmat.

ABONAŢI-VĂ LA ZIARUL CUVÂNTUL ROMÂNESC

Abonamentele şi reînnoirea lor, se pot face după cum urmează:

Din Canada şi U.S.A., se pot face *"Cec Poştal"* (Money Order) sau *"Cec Personal"*.

Din Europa şi alte continente, prin *"Mandat Poştal"* sau *"Cec Internaţional"* pe adresa ziarului:

CUVÂNTUL ROMÂNESC
P.O.Box 78010
Westcliffe Postal Outlet
Hamilton, Ontario, Canada L9C 7N5

Second Class Mail Registration Number 4133

REÎNNOIŢI-VĂ ABONAMENTUL

PRECIZĂRI REDACŢIONALE

- Nu garantăm apariţia articolelor mai lungi de 4 pagini dactilografiate la 2 rânduri. Redacţia nu doreşte să intervină cenzurând prin forţa împrejurărilor, textele supradimensionate.
- Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.
- Reproducerea articolelor este interzisă fără menţionarea sursei.

REŞIŢA PREVESTEŞTE FURTUNA!

Mihaela MOISIN

Deşi a durat numai opt zile, revolta reşiţenilor s'a înscris în istoria neagră a României neocomuniste ca *"Fenomenul Reşiţa"*.

Teoriile care încearcă să explice acest fenomen sunt numeroase şi în majoritatea lor există un sâmbure de adevăr. Că Reşiţenii depind strict de cele două imense combinate industriale în care muncesc bărbaţii, în timp ce femeile sunt casnice, este parţial adevărat. Cealaltă parte de adevăr este că, dacă toţi bărbaţii muncesc la combinat, atunci numai femeile pot fi angajate în restul de servicii absolut necesare în orice oraş, cât de industrializat ar fi el.

Teoria că fenomenul Reşiţa a apărut datorită faptului că cei doi coloşi industriali nu au comenzi este adevărată, dar la fel de adevărată este şi pentru alte combinate ale industriei grele sau uşoare din alte oraşe ale ţării.

Faptul că nu s'au plătit salariile muncitorilor este iarăşi adevărat, dar şi în alte întreprinderi din ţară salariile nu s'au plătit la timp.

Diferenţa între Reşiţa şi alte câteva oraşe sau regiuni similare pe de o parte şi restul ţării pe de alta, este că în oraşele strict muncitoreşti nu există oameni care se *"descurcă"*, mai cu una, mai cu alta. Aceşti aşa-zişi *"descurcăreţi"*, interesaţi numai în profitul lor personal, nu-şi găsesc locul în oraşele pline de muncitori.

Ceea ce este însă caracteristic tuturor acestor teorii este concluzia lor: economia României este falimentară, şi mai devreme sau mai târziu, *"fenomenul Reşiţa"* se va transforma în *"fenomenul România"*. Pentrucă oricât ar încerca un guvern şi un preşedinte incompetenţi, dezinteresaţi în bunăstarea poporului, trădători şi criminali să prelungească această stare de agonie, luând dintr'un buzunar şi punând în altul, umplând poporul de promisiuni, curând li se vor goli complet buzunarele: şi de bani şi de promisiuni.

Românii constituie un popor deosebit de dotat, de inteligent, de muncitor şi foarte uşor adaptabil şi la rău şi la bine. Singurul lui necaz este că după jumătate de secol de sclavie, crezând că au scăpat drept în libertate, Românii suferă de o naivitate crasă şi de lipsă de precauţie. Se comportă ca o fată care a fost educată într'o şcoală de fete, iar când a împlinit 18 ani şi a ieşit în lume, crede că tot ce zboară se mănâncă. Numai astfel se poate explica alegerea şi re-alegerea unui guvern şi a unui preşedinte comunist în România după 1989, numai astfel se pot înţelege ieşirile din greve şi revolte ale atâtor muncitori, imediat ce li s'a dat salariul restant şi li s'a promis asigurarea locului de muncă. Aş înclina să cred, că de fapt, cei mai mulţi, în necazul lor, doresc să fie minţiţi: *"Mintemă frumos!"*

Şi conducerea actuală a României ştie să mintă foarte frumos şi zâmbăreţ şi uite aşa, din minciună în minciună, poporul român îşi trage zilele în jos, şi tot mai jos.

Pe deasupra, nici promisiunile făcute ţăranilor n'au fost respectate, pământul nu li s'a dat încă, unelte nici atât, îngrădiri ca pe vremea lui Ceauşescu... minciuni şi iar minciuni...

Toată nenorocirea în care se zbate astăzi România este rezultatul unei hibrid nenorocit al economiei de piaţă altoit pe structura unui sistem socialist păstrat din interese personale, diabolice ale conducerii neocomuniste a României.

Se pare că poporului român îi trebue mulţi ani de suferinţă, ca în vremea lui Ceauşescu, pentru a ieşi în stradă şi a da jos pe conducători. Cinci ani, din '89 încoace sunt încă prea puţini, pe principiul de a *"nu-i da Doamne omului cât poate să suporte"*. Toate preţurile cresc, mizeria economică, socială, morală creşte, dar n'a ajuns încă la limită.

România este azi ca o mare înainte de furtună: apar valuri ici şi colo, mici la început, care apoi cresc şi se contopesc. Când acestea se transformă însă într'un singur val uriaş, el şterge tot ce-i stă în cale: preşedinte, guvern, lichele mai mari sau mai mici, trepăduşi, cântăreţi *"pe porunceală"* etc., tot ce a lăsat ţării prin blestem cel împuşcat şi curăţă marea plajă a României de toate gunoaiele ce o umplu şi o infestează.

Când simt că se apropie furtuna şi şobolanii părăsesc corabia; când va veni furtuna şi când îşi vor părăsi culcuşurile călduţe, şobolanii României?

LA POARTA ANULUI

Urmare din pag.1

cere adâncirea într'un examen de conştiinţă colectivă care să ducă la dreapta judecată de scoatere a ţării din întunecimea în care se află. Ce pare a constitui mai cu seamă o greutate în această privinţă, este îndărătnicia de tovărăşie cu întunecimea care are ca vârfuri conducătoare forţele nomenclaturiste. E vremea ca vătămarea istorică făcută de aceste forţe să fie cunoscută, şi să i se pună capăt.

Numai că, din nefericire, unde Iliescu este un preşedinte *"original"* şi poporul ţine să fie original. Prin faptul că nu vrea să se deştepte. Persistă să se menţină la o stare de amorţeală într'un haotic babilonism de amoralitate. Ar fi cazul ca atunci când în jurul Românului se întâmplă ce se întâmplă, el să nu mai stea pe loc. În realitatea tristă, cine stă pe loc nu înţelege nimic din ce se întâmplă. Iar această neînţelegere trebue spartă de poarta lui 1995. Numai aşa se poate deschide drum nou spre înainte. Un drum care cere, la rându-i, o inimă deschisă pentru ţară în care să poată creşte victoria vrută de Revoluţie.

Până la această victorie care trebue să fie, va continua anomalia: aceiaşi oameni care au făcut comunismul, fac democraţia şi capitalismul. Sub această tragică realitate, vremea vine, vremea trece... Şi, până una alta, în România nu se poate cultiva nici o valoare. Viaţa din chingile amoralităţii, excede valorile. Toată politica puterii se reduce la a-i fi ei bine! Restul nu contează.

Poarta anului 1995 preia o asemenea anomalie ca pe un rău adânc care sălbăticeşte lumea în cele rele. Un rău care trebue vindecat, ca o condiţie de revenire a poporului român la firul normalităţii legitime a lui, cu rădăcini în vechea morală şi cuviinţă legată de curţile satelor. Este singura alternativă salvatoare în faţa măiestriei ipocrite a guvernanţilor nomenclaturişti de a vopsi cioara, prezentând-o drept papagal.

La poarta anului nu putem, de asemenea, trece cu vederea că Românul s'a născut cu talentul de a o lungi în toate cele ce sunt. Un talent luat în primire de proverbul *"Cine lungeşte groapa altuia, cade singur în ea"*. Dacă acesta pare a fi mersul lumii româneşti, el trebue rupt. Prin efortul acestei lumi de a se ridica clipă peste clipă, cu curajul de a gândi şi purta viaţa naţională în spiritul unei istorii de descătuşare. Numai aşa se poate scăpa din infernul început în 1944, care a pus în joc fiinţa omenească românească prin incredibile chinuri ale trupului, sufletului şi minţii.

Întrebându-ne ce se alege de biata ţară unde mizeria numită popor se târăşte dela an la an, la poarta Anului Nou vedem şi semne bune. Din mizeria de nedescris şi din starea de dezinteres faţă de politică, Românii au început să se uite cu disperare şi ameninţător la guvernanţi. Pe de altă parte, mai vedem şi o scindare în colosul sindicatului muncitoresc. În timp ce o parte din el rămâne cu mafia puterii, altă parte s'a decis să colaboreze cu formaţiunile politice de opoziţie. Dacă această despărţire subzistă, ea va fi o mare lovitură pentru putere.

La poarta anului 1995, zilele puterii nomenclaturiste ar trebui să fie numărate. Chiar dacă singura idee politică a D-lor Iliescu şi Văcăroiu este să nu se întâmple nimic. Cel mai bun lucru care s'ar putea întâmpla în 1995 ar fi şansa afirmării unei voinţe politice naţionale. Fără de asta nu se vede cum s'ar putea înainta. Şi ea ar fi - eventuale alegeri anticipate, care trebue să dea rezultate diferite de cele din 1992. Numai cu aşa ceva se poate des-instala pendulul politic nomenclaturist.

Eugen BÂRSAN

CÂND CAUŢI CE NU-I, POŢI GĂSI ŞI ADEVĂRUL

Citim că noul Ambasador al Statelor Unite la Bucureşti ar avea şi misiunea de a stârni antisemitismul!

O misiune imposibilă din 1001 de motive:

Primul motiv: nu există antisemitism şi, deci, nu poţi stârni ceea ce nu există.

Renunţăm la restul de 1000 de motive.

În România nu am văzut şi sperăm să nu vedem tineri raşi în cap, aşa cum vedem în Germania şi în alte ţări.

În România nu s'au vopsit uşile sinagogilor cu zvastică, aşa cum s'a întâmplat în Statele Unite şi în alte ţări.

În România nu au avut loc manifestaţii, atentate şi nici un Evreu n'a fost zgâriat pe motivul că-i Evreu.

În România e linişte.

Micul grup de 15.000 de Evrei, majoritatea bucureşteni, sunt oameni în vârstă, liniştiţi, educaţi ce se bucură de stima concetăţenilor. Reamintim un caz aievea, ce ar trebui să dea de gândit celor ce *"vânează"* antisemiţi:

La Brăila, două jigodii au jefuit o sinagogă. Mare spaimă c'a reînviat antisemitismul etc. Poliţia a prins jigodiile şi au aflat că jaful a fost plănuit şi plătit de o Evreică! (Fără comentarii).

Teama de reînviere a antisemitismului se datoreşte propagandei kremliniste care egalează anticomunismul cu antisemitismul. La minciuna roşie cooperează şi unii pescuitori în apă tulbure.

"Diplomaţii vestici, în particular Americanii, din Europa Centrală, au făcut toate eforturile («went out of their way») să încurajeze pe politicienii pe care ei îi consideră antinaţionalişti şi să descurajeze programele de «descomunizare», care de cele mai multe ori sunt favorizate de politicienii pe care ei îi bănuiesc că ar fi naţionalişti" (The fall and Rise of the Communists" de Anne Applebaum, *"Foreign Affairs"*, November-December, 1994, p.7).

Această obsesie că renasc partidele de dreapta, gen 1930, a speriat pe Americani şi, pe bună dreptate, pe Evrei ce au un puternic *"lobby"* în Washington.

"Este astăzi clar că Vestul, din cauza exagerării pericolului ce l-ar prezenta naţionalismul din Centrul Europei, a identificat greşit problema, iar încercarea de a pune piedici (thwart) progresului partidelor naţionaliste a fost o greşeală".

"În centrul Europei marele pericol al democraţiei şi al stabilităţii, nu vine din partea vechiului sau noului naţionalism de dreapta, ci din partea vechilor idei de stânga, din partea fostelor partide comuniste, care au rămas mai bine organizate şi finanţate decât ar spera să fie cândva orice partid de dreapta".

"Fostele partide comuniste menţin monopolul puterii politice şi economice şi vor trece ani până vor pierde puterea." Iugoslavia - creată de Churchill într'o după masă - este o excepţie, problemele teritoriale sunt dinaintea Războiului Mondial Nr.2.

Reproducem concluzia articolului citat:

"În Central Europe the greatest threat to democracy comes not from the nationalists but from the better organized former communist parties. Encourage Western style conservative parties would provide economic and political competiton".

"Foreign Affairs" oferă celor dela Departamentul de Stat câte o pereche de ochelari ca să le vindece miopia.

Stroe MOLDOVANU

DISPUTE PARLAMENTARE

Banu SERDARU

"Lucrările" au continuat, în ritm de melc şi sălile pe treisferturi goale, la art. 3 al Legii accelerării privatizării, care stabileşte valoarea certificatelor de... sărăcie! Astfel, s'a convenit că un certificat înseamnă o acţiune; cu alte cuvinte, un carnet cu cinci certificate e 25.000 lei, echivalentul unui kg. salam de Sibiu, făcut la Bacău, sau un kg. cafea, mai acătării, sau o pereche de tenişi indigeni. Acelaşi carnet însă, valorează 225.000 lei, în cazul în care ai şansa privatizării prin metoda MEBO. *"Generozitatea"* Văcăroiului ţinteşte să ne facă oameni, prin cupoane nominale, valoarea unui cupon depăşind milionul, pe hârtie, şi transformat apoi în alte hârtii, aşa zise acţiuni!

În finalul dezbaterilor, adversarii neînduplecaţi ai art. 3 şi ai cupoanelor nominale, comuniştii PUNR-işti dela remorca puterii, au votat în corpore propunerea Văcăroiului, prin manevra politică penibilă a *"capului plecat sabia nu-l taie"*. Cu 66 voturi pentru şi 47 împotrivă, art. 3 al Legii accelerării privatizării, pe principiul birocratic *"ia cuponul, dă milionul, ia hârtia"* (adică acţiunea) - a fost consfinţit de gălăgierii roşii din parlament.

S'a ajuns rapid la art. 15, foarte controversat, deoarece Comisia a propus ca societăţile comerciale care şi-au depus documentele necesare la fondul proprietăţii de stat (FPS) să se poată privatiza legal, fie şi prin MEBO (cumpărarea acţiunilor de către salariaţii întreprinderii). Guvernul impune însă condiţia *"actelor juridice de transmitere a unor acţiuni"*, lucru greu de realizat, dar explicabil prin tendinţa executivului de a amâna privatizarea, până nu va mai avea întreprinderi de privatizat.

Din lista celor 3.000 întreprinderi, aşa zis rentabile, 400 au depus deja dosarele la FPS şi multe altele le vor urma curând. Cert e că privatizarea în masă stă pe loc, odată cu Legea privatizării în parlament, Guvernul Văcăroiu constatând că unii cetăţeni şi-au vândut carnetele cu certificate de proprietate, în vreme ce alţii au cumpărat în neştire. A demarat însă, în paralel, programul de privatizare prin ofertă publică, în perspectiva înfiinţării în trim. I '95 a Bursei de Valori. După 9 Decembrie a.c. se va finaliza Programul de privatizare prin ofertă publică şi vor fi reevaluate certificatele de proprietate, conform Legii 58, dela 225.000 lei, cât valorează cele 5 certificate date acum trei ani, valoarea lor va atinge milionul.

Aşadar, până la votarea Legii privatizării în parlament, care promite şi ea milionul pe hârtie, sub formă de cupon, tot mai ademenitoare par certificatele vechi, deşi la noi totul înseamnă o minciună comunistă sfruntată.

Apoi s'a convenit apariţia a zece noi *"municipii"* pe harta frământată şi... ciuntită a nefericitei Românii, pentru crearea a noi posturi călduţe lingăilor puterii comunisto-iliiste.

S'a încercat, fără succes însă, debarcarea Guvernatorului Băncii Naţionale de către coaliţia comunistă majoritară. Dar la un semn dinspre Cotroceni, aceiaşi duşmani înverşunaţi l-au apărat la ordin pe Guvernator, lăudând Raportul Băncii şi confirmând omnipotenţa despotului luminat de farul călăuzitor dela Răsărit!

Legea privind statutul deputaţilor şi senatorilor a zdruncinat şi ea din temelii legislativul, prin faimosul art.7, cu recomandarea sănătoasă a lui Iliescu, care stipulează incompatibilitatea funcţiei de deputat sau senator cu funcţiile de directori, administratori, preşedinţi, membri cu posturi importante în FPS şi FPP, consiliile de administraţie etc. Majoritatea *"aleşilor"* poporului suveran în sărăcia lui, pe lângă cei 700.000 lei salariu net, mai au şi retribuţii grase pentru funcţiile respective, sărind cu mult peste milion, plus traficul de influenţă, corupţia şi afacerile dubioase ce şi le permit, prin puterea ce le-o conferă aceste funcţii înalte.

Parlamentarii roşii ai tranziţiei originale iliiste sunt înverşunaţi împotriva propunerii preşedintelui ales şi reales de ei. În ultima şedinţă a Camerelor reunite, stimabilii au votat Ordonanţa de urgenţă a Executivului privind modificarea bugetului pe '94, ţinând seama de unele semne anemice de stopare a declinului economic şi creştere infimă a pensiilor şi salariilor bugetarilor.

Opinii împărţiale

UNITATE PRIN RECONCILIERE

T.B. ŞUŢEANU

La începutul ultimei luni a anului acesta în România s'au consemnat 76 de ani dela Marea Unire din 1918 şi s'a serbat victoria *"deplină"* a comuniştilor reformatori asupra tuturor opozanţilor. Într'o armată supraechipată pompos, în uniformele din vremea lui Al. I. Cuza, prin coroane - în care dominau trandafirii (sau garoafele) roşii: simboluri ale mişcării neocomuniste din Europa - sumane de piele întoarsă (la primarul Albei Iulia şi la Virgil Măgureanu, şeful Securităţii de azi), suman alb cu fireturi din lână ţurcană la Ion Raţiu, până la pălării ultra, de Franţa, la Preşedintele Iliescu, căciuli barosane de pisică neagră (sau vulpe neagră, de tip rusesc) la Oliviu Gherman, la fulare albe, ca la ginerici şi naşi, la Nicolae Văcăroiu şi însoţitorii săi la Alba Iulia, hăini de blănuri scumpe la femeile din delegaţii, tot felul de scurte moderne şi pardesie din materiale închise la culoare la cei din delegaţiile *"luptătorilor din Decembrie"*, fanfare îmbrăcate de paradă, care au ţinut isonul, monoton şi monocord cu acel celebru cântec al unuia dintre Brătieni *"Eroi au fost, eroi sunt încă"* şi-o bătaie din palme, derizorie, după discursurile absolvenţilor de patru clase primare la Alba Iulia, a primarului (probabil PUNR-ist) şi a primului ministru (sigur PDSR-ist), o lehamite a operatorului TVR la Alba Iulia care, când se anunţau delegaţiile, arăta în imagine mulţimea care era cert neinteresată de eveniment, adică ternă, fără să vibreze. De altminteri *"vibraţia"* s'a văzut numai în mişcările fâşneţe şi de operetă ale preşedintelui, om bolnav de apariţii publice, de fast şi mai ales de glorie, sfidând mereu, cu nonşalanţă şi bâţos Opoziţia că, şi de astă dată, a fost pusă cu botul pe labe şi că tot el - şi ai lui - sunt mai sus, mai pricepuţi în politică şi au încă, în mod sigur şi copios, mulţimea în mână. Şi străinătatea!

Uite, el de-abia ieri a venit dela Paris - unde i-a strâns mâna pentru ultima dată unchiului întru socialism şi naşului în ale democraţiei originale, anacronicul François Mitterrand. Seara, desigur, toţi ai lui - o parte *"cuminte"* a Opoziţiei şi ambasadorii - vor veni iar la Cotroceni şi vor ciocni o altă cupă de şampanie. (A câta de când i-a făcut de petrecanie lui Ceauşescu şi i-a luat locul, în stat, în partid, şi în conştiinţa oamenilor simpli, muncitori şi ţărani, obişnuiţi în aceşti aproape 50 de ani de guvernare socialistă să ţină cu un tătuc *"de-al lor"* care le dă, le face şi le drege, cum n'ar face şi n'ar drege nici un burghez, un moşier sau regele?!?)

Şi-am ajuns astfel la esenţa problemei: a adevărului istoric, politic şi social. Unirea din 1918 a făcut-o burghezo-moşierimea în frunte cu Regele Ferdinand. Da, dar totul s'a coborât la persoane: Vasile Goldiş, Cicio Popp, Ion Raţiu, I.C. Brătianu, Iuliu Maniu, adică, domnilor, ***Români***, nu altceva. E drept că s'a pomenit şi numele regelui Ferdinand, dar pălind sub cel al lui Mihai Viteazu, care, el a fost ce-a fost, c'a fost Român!

În ambiţiile personale ale marelui politician creat de comunism - om care n'a făcut în viaţa lui decât politică, chiar şi atunci când a fost director de editură (directorii erau socotiţi ***activişti de bază ai partidului***, oameni care, alături de secretarii de partid, conduceau ţara la nivelul de bază al societăţii) - aceastã nouă sărbătoare naţională apare ca un nou pas spre unitate, în care părerile politice se estompează, cu dorinţa lui să dispară. Dar realitatea nu se potriveşte nici de această dată cu dorinţele celor care, vremelnic, pun mâna pe conducerea unei ţări.

Niciodată, ca acum, n'a fost o mai mare dezbinare între oamenii ţării noastre. Într'o ambiţie beţivă cei care au fost (şi cei ce-i susţin) ţin cu ghearele şi cu dinţii de putere, adică de ***realitatea de acum***, împotrivindu-se nebunește marii schimbări, adică schimbării cu adevărat. Căci numai ea poate aduce reconciliere. Numai schimbarea adevărată şi profundă poate duce la unitate. Atâta timp când foştii membri marcanţi ai partidului comunist se menţin în toate funcţiile de răspundere, unitate nu va putea fi şi nici reconciliere. Dacă Ion Iliescu, Adrian Năstase şi Oliviu Gherman doresc reconciliere cu adevărat nu le rămâne decât să facă un gest de o simplitate uimitoare: primul - având spre 65 de ani - să ceară pensionarea, al doilea să treacă la profesia lui, iar al treilea la catedră. Şi, după ei, toţi care s'au repezit să-şi pună spatele în calea şuvoiului reîntoarcerii neamului românesc la munca pe proprietatea personală a fiecăruia. Toţi să se întoarcă la meseriile şi profesiile lor şi nimeni nu-i va întreba de dezastrul economic şi moral în care se află ţara. După dispariţia lor din fruntea treburilor ţării revigorarea va fi posibilă şi va începe cu o forţă pe care o are natura primăvara. Vom reavea brutari particulari, măcelari particulari, lăptari particulari, zarzavagii particulari, croitori, cizmari, tâmplari, lăcătuşi, tinichigii, medici, avocaţi, farmacişti, negustori particulari şi mai ales proprietari de ateliere, de fabrici şi, ce e de dorit, proprietari de pământ, adică acei mari şi buni gospodari ai satelor dela care va pleca renaşterea marii producţii agricole de cereale şi animale, baza industriei alimentare. Şi, aceasta fiind o realitate, vor veni investitorii străini (unii chiar Români de-ai noştri, ajunşi în lume mari oameni de afaceri şi de cultură) cu care să se aducă modernitatea lumii libere, prin capital, aşa cum s'a întâmplat între cele două războaie mondiale.

Dacă Iliescu, Năstase, Gherman, Gavra, Păunescu, CV Tudor, Victor Surdu şi Petre Roman vor înţelege această cerinţă a momentului istoric, reconcilierea naţională va fi posibilă imediat şi ţara va reintra în firescul ei dintotdeauna. Altminteri, reconcilierea rămâne o prezumpţie care va degenera într'o bătălie politică tot mai acerbă care i va duce pe bieţii oameni neinformaţi la ciocniri violente de genul mineriadelor sau şi mai periculoase.

Mă tem însă că cei vizaţi au inteligenţa necesară şi puterea morală să se privească drept în faţă şi să vadă adevărul crud la care ne-a adus istoria. Ei au fost educaţi să pună înaintea oricăror interese interesul de partid, prin care s'au autofanatizat, nu vor ceda de bună voie. Aceasta cere inteligenţei neamului nostru să se unească, să iasă din polemica sterilă şi diluată pe teme colaterale şi să cheme neamul la scuturare decisivă de căpuşele politicianiste create de comunism, ascunse sub cuvinte care nu le aparţin ca democraţie, proprietate, unire cu Europa, credinţa în Dumnezeu, binele celor mulţi şi săraci, oameni pe care i-a părăsit şi i-a dezamăgit în aceşti cinci ani de guvernare.

Primul mare pas l-ar face liberalii, călcând categoric şi nemilos peste orgolii, unindu-se în jurul unuia dintre tinerii liberali, cărora nu i se ştie acum numele, iar cei bătrâni să rămână, o perioadă, vicepreşedinţi, ca astfel marele front al inteligenţei româneşti să pornească la asaltul final asupra mafiei criptocomuniste ascunsă nedibaci în grupări de persoane numite PDSR, PUNR, PSM, PRM şi PDAR. Să nu se uite că şi PD (FSN) este o grupare care a pornit de pe idei perimate, socialiste, şi că dubitativitatea lor a stricat enorm, oprind drumul spre ce am fost, făcând (conştient sau nu) jocul marilor comunişti ce s'au repezit şi-au preluat puterea, după înlăturarea grupării lui Ceauşescu.

A spera acum cu jumătăţi de măsură înseamnă a permite oamenilor lui Silviu Brucan să conducă - atât cât şi-au propus: 20 de ani - timp în care se va împinge ţara înapoi cu încă 50 de ani iar cu 50 furaţi de comunism, să rămânem cu un secol înapoi de lumea civilizată.

Acest adevăr crâncen, pe care-l vedem noi, oamenii neimplicaţi în grupări politice, să-l arate Opoziţia Puterii. Şi întregului popor român.

Poate de aici vom avea reconciliere.

Prin reconciliere vom redobândi mult necesara unitate în jurul ideii de respect de proprietate, de valori şi adevăratele ierarhii date de cultură şi muncă plină de inventivitate.

Fără renunţarea comuniştilor la putere, reconcilierea rămâne o rezolvare a viitorului.

CONALITATE ŞI CINISM

Petre PREDESCU

Conalitatea, aşa cum o lămureşte marele gânditor român Nae Ionescu, înseamnă - a te pune în pielea subiectului - pentru a înţelege cu mai deplină eficacitate un fenomen.

Asocierea sa cu cinism în titlul de mai sus este punct de relaţie dintr'o căutare justificativă gândirii politice - nesuspectată de rea credinţă - a semnatarului acestui articol.

De ce dilomaţia puterii dirijează o espectativă cinică în evenimente ca: Ruanda, Iugoslavia şi altele asemănătoare?

Argumentele presei şi TV, nu găsesc temei de neintervenţie genocidului şi suferinţelor de groază a milioane de oameni... credibile...

O revoltă greu stăpânită în mass-media popoarelor lumii cu lehamite - cum spune o expresie românească - realizează un paralelism între măsura luată faţă de Irak şi evenimentele sus indicate, după cum se vrea.

Frământat la rându-mi pe undeva cu similitudini în ţara mea România, - deşi octogenar - am găsit o explicaţie ce nu mă înfrunt nimănui susţinerii a fi cea justă. Poate că nici nu mi se va publica, dar iată concluzia la care am ajuns.

Pacea lumii după al Doilea Război Mondial, aşezată la Yalta, criticată ca o ruşine a istoriei, nici azi nu s'a stins reproşurilor pentru genocidul comunist, depăşitor celui hitlerist, care a apucat să se desfăşoare într'o singură direcţie, faţă de pluritatea popoarelor subjugate de stalinism.

Poate că de bună intenţie făptaşii pasului greşit dela Yalta au crezut că vor stăpâni xenofobia; dar din rezultatele postum păcii, s'a dovedit a fi egală în concepte şi fapte Hitler-Stalin.

Odată cu destrămarea iadului bolşevic nu s'a realizat decât rectificarea de *"jure"* nu şi de *"facto"* a pactului Yalta. Pe de altă parte, chiar în prezent, învingătorul, adică marele capital - şi nu spun nimic nou - nu are o ideologie. Declinul orânduirii capitaliste încă din anii 1940, a înlesnit promovarea extremelor; dar capitalismul n'a evoluat şi nici nu poate evolua potrivit vederilor lui Marx în macro-capitalism.

Racila sa constă în alte două fenomene de neînlăturat:

- prin exces de libertate proliferează *"abuzul"*; nu este nici locul, nici spaţiul, nici intenţia mea de a desluşi aici acest fenomen mult trâmbiţat de economişti, de presă şi simţit pe pielea vulgului uman;

- inamicul doi *"fenomenul demografic"* mult mai puternic decât abuzul şi inamic nu numai capitalismului, ci orânduirii ce se caută a se înfiripa viitorului.

Evenimentele recente aduse desuetudinei pentru cele două extreme au lăsat loc de mai bine capitalismului, ***dar lacunar fiind caută fără a putea - din cauza specificului său - să intre în ceea ce am numit "conalitate"***.

Atunci, s'a refugiat în cinism şi stă alături de experimentul înfruntărilor de etnii, observator căilor ce s'ar putea desprinde ca soluţii de viitor.

În cele trei volume de Economie Politică restrânse'n pagini şi în editare numerică, am axat conţinutul lor pe evidenţa demografică, desigur, aflată în obiectiv de studiu şi celor preocupaţi cu analiza de nivel superior evoluţiei sociale pe Terra. Însă: una-i să reclami fenomene, alta-i să poţi da soluţii salutare nodului gordian.

Recapitulând, pacea Yalta şi espectativa genocidelor lăsate'n desfăşurare - deloc întâmplător - au fost şi sunt experimente cauzei de viitor a societăţii umane.

Propuneri şi manifestări dela civilizat la incriminări sunt lansate în pragul de trecere între Mileniul doi şi trei. La un potenţial major se manifestă fostul colos rus menajat de învingător spre a nu degenera *"Apocaliptic"* prin stocurile de arme atomice şi chimice aflate în riscul devenirii pe mâini iresponsabile de genul Jirinovsky.

Povestea - comunism cu faţă umană - este exact *"Scufiţa Roşie"* pentru copii, cu lupi în piele de oaie ca Gorbaciov, Elţin şi marionetele de rangul doi din foştii sateliţi, lupi cu roba bunicuţei...

Dreapta nu este credibilă fiind vie comportarea hitleristă; însă partea de rea credinţă provine în eronata asociere a mai măruntelor teze de dreapta ce nu au fost şi nu sunt rasiale-xenofobe.

Între acestea, se află şi glăsuie curăţenia Mişcării Legionare din România bazată pe credinţa creştin-ortodoxă. Din morminte mai vechi se ridică: Ştefan cel Mare, Brâncoveanu, Eminescu etc. şi mai noi: Moţa-Marin, Codreanu, Clime, Nae Ionescu, Radu Gyr etc. Critica martirilor recenţi?

Au ucis miniştrii Duca şi Călinescu, istoricul Iorga, economist Madgearu şi alţii. Ei sunt creştini-ortodocşi în doctrină, dar pot aluneca într'un fundamentalism ortodox ca islamul...

Şi pentrucă un răspuns ce nu se rosteşte pe adevăr nu poate fi trainic, şi acuzaţia criticii trebueşte analizată tot cu măsura adevărului, spre a fi trainică.

Scurt şi concis: din trăire şi literatură bazate pe *"conalitate"* - excepţie cei... fapte de călăi noto... rezultă că Iorga şi Madgearu, deşi autori morali în politica lui Carol II la exterminarea căpeteniilor Mişcării Legionare, n'au fost pierduţi din ordinul conducătorilor rămaşi în viaţă; ci de o acţiune simplu scăpată de sub control, acţionând din proprie iniţiativă. Dovadă că nu s'au predat ca antecedenţii. Scăpată, deoarece vâltoarea omuciderii conducătorilor de elită, a slăbit Mişcarea.

Ideologia creştin-ortodoxă n'a dat proba efectivă de guvernare, deoarece aleasă prin vot în 1937, a fost abolită de dictatura lui Carol II, iar sub Antonescu a fost câteva luni de zile la periferia acestuia.

Nu numai în România, ci în întreaga lume - asemănător Germaniei - o orânduire cu bază creştină se cere testată; idem, acolo unde credinţe asemănătoare pledează fraternitatea oamenilor.

Ideea degenerării în fundamentalism islamic este minciună cu rea credinţă, sursă comunistă, deoarece ştiut este că Iisus Hristos *"tocmai"* fundamentalismul a eliminat din credinţele vremii, prin: iubire, milă, fraternitate, motiv de a fi crucificat.

În lumina zilelor prezente, controlul internaţional puternic existent ca forţă armată în mâna marelui capital, poate experimenta orânduiri cu bază creştină ortodoxă şi similare, cu păstrarea liantului dătător de viaţă - capitalul - în linia folosirii lui viabil şi nestingherit, ordonat pe inteligenţă, cum demonstram în scrieri economice.

Este timpul ca cinismul pentru conalitate să înceteze ca asistenţă pogromurilor rasiale, iar minorităţile să trăiască asimilat cumva chiriaşului în casa proprietarului, fără excese nefireşti, pe baza drepturilor omului în cumpăna de echilibru dată de religia creştină şi cele similare ei. Menţinerea actualei stări de experimentare a popoarelor duce la ţelul urmărit de comunism, într'un *"Perseverare, diabolicum; errare Humanum est"*, testat între 50-70 de ani.

INVITAŢIE LA REALISM

Urmare din pag. 1

ale Românilor s'au lăsat influenţate uneori de jocul politic, contribuind, în răspărul misiunii lor, la înveninarea vieţii publice româneşti.

Trebue să găsim tăria şi înţelepciunea de a face cu toţii - preoţi sau laici, politici sau apolitici, ortodocşi sau uniţi, Români din ţară sau Români din Exil - un front unitar, de faptă şi de rugăciune, împotriva duşmanilor comuni ai civilizaţiei creştine europene (dela ateismul comunist până la prozelitismul sectant sau ***new-age***-ist), căutând să ne apropiem mai mult şi de fraţii noştri răstăciţi. În numele lui Hristos, pe care cu toţii pretindem a-L sluji... Şi pornind, pe cât cu putinţă, nu dela *idei*, ci dela ***realităţi!***

Răzvan CODRESCU

LEGEA, BAZA VIEŢII SOCIALE A STATULUI DE DREPT

Av. George VASU

Cuvântul lege are mai multe înţelesuri. În accepţiunea ***filosofică***, legea reprezintă expresia legăturii esenţiale dintre fenomene, o corelaţie dintre cauză şi efect; poate să însemne şi un raport permanent, între fenomene fizice, chimice, mecanice, matematice, economice, etc.

În ordine juridică, noţiunea de lege exprimă o normă obligatorie pentru cetăţeni şi persoane juridice, edictată de organul legislativ anume instituit pentru a face legi, parlamentul ţării în România. În cele ce urmează, vom discuta despre lege în sensul ei ***juridic***, arătând cine este îndreptăţit a legifera şi care sunt trăsăturile generale ale legii.

Potrivit legii fundamentale din orice stat democratic, parlamentul este organul suprem legiuitor. În România, nu se mai poate guverna pe baza decretelor şi H.C.M. (Hotărâri ale Guvernului) ca pe timpul comuniştilor. Este drept că în vacanţa parlamentară, guvernul poate da *"ordonanţe"*, care trebue ratificate de Parlament. Bineînţeles că sfera *"ordonanţelor"* este restrânsă la o arie de activităţi, care nu pot aştepta Parlamentul să se reîntoarcă din vacanţa parlamentară.

În ceea ce priveşte drepturile şi libertăţile cetăţenilor, ***nu se pot face legi care sunt în neconcordanţă cu pactele şi tratatele privitoare la drepturile omului, la care România este parte.*** În caz că nu se respectă această îngrădire expresă, constituţională şi se fac legi interne contrare, care contrazic reglementările internaţionale, prioritate au întotdeauna reglementările internaţionale (art.20 al.2 din CONSTITUŢIE).

De asemenea Constituţia României din 1991 consacră principiul că orice persoană se poate adresa justiţiei pentru apărarea drepturilor libertăţii şi a intereselor sale legitime. Cu alte cuvinte, ***nici o lege nu poate îngrădi exercitarea acestui drept.***

Cu alte cuvinte, există anumite interdicţii de legiferare în sistemul nostru legislativ şi aceasta de ordin constituţional. Este bine, că este aşa. În felul acesta s'a abandonat sistemul comunist al *"dezbaterilor populare ale proiectelor de lege"* care urmau să fie adoptate de Marea Adunare Naţională, care nu era decât o nouă înşelăciune de *"adormirea poporului"*.

Potrivit legii fundamentale din orice stat democratic, parlamentul este organul legiuitor, astfel este şi în România.

În ceea ce priveşte drepturile şi libertăţile cetăţenilor, nu se pot face legi care sunt în neconcordanţă cu pactele şi tratatele internaţionale, privitoare la drepturile omului, la care România este parte. În caz de nerespectarea acestei îngrădiri exprese constituţionale şi se fac legi interne, care contrazic reglementările internaţionale, ***prioritate au reglementările internaţionale.*** (art.20 al.2, Constituţia din 1991).

De asemenea Constituţia din 1991 consacră principiul că orice persoană se poate ***adresa justiţiei pentru apărarea drepturilor şi a intereselor sale legitime.*** (ar.21). Cu alte cuvinte, există anumite ***interdicţii de legiferare în sistemul nostru legislativ.***

În actualele condiţii de dezvoltare a societăţii româneşti, legea trebue să fie în pas cu dezvoltarea societăţii. Este ştiut că legislaţia este impusă de fenomenele sociale, economice şi politice şi nu invers. Niciodată legiuitorul nu se va gândi să elaboreze legi, care nu au aplicare în viaţa de toate zilele şi nu au izvorât dintr'o necesitate de ordin politic, social sau economic. Astfel că întreaga viaţă trebue să se desfăşoare în cadrul legalităţii, ceea ce constituie ***baza statului de drept.***

Suntem de părere că orice lege trebue să fie mai bine întocmită decât aceea pe care o abrogă, sau dacă reglementează pentru prima oară o situaţie, să fie cât mai completă.

O lege trebue să fie clară şi cât mai autocuprinzătoare, astfel încât reglementează cât mai multe situaţii ce s'ar putea ivi în practică. Sistemul comunist de a fi completate legile cu HCM - regulamente, instrucţiuni, avize etc. s'a dovedit ***ineficace, dăunător şi contrar principiilor fundamentale ale Dreptului.***

Legea elaborată trebue să fie cât mai autocuprinzătoare şi clară nu ca în regimul comunist, cât mai *"partinică"* unde trebuiau pentru aplicare interpretări, lămuriri, avize etc. De pildă, HCM 1055/1959, care stabilea drepturile celor ce munceau în *"locuri izolate"*. Astfel, pentru lămurirea acestui act normativ, s'au dat atâtea instrucţiuni şi avize încât Ministerul Minelor şi Energiei Electrice a trebuit să le strângă într'o broşură de *"uz intern"*, având 200 pagini. Iată o întreagă *"monografie"* de avize şi instrucţiuni date pe marginea unui singur act normativ, privind drepturile celor ce muncesc în locuri izolate, care au spor de salariu.

Practica avizelor, instrucţiunilor şi circulărilor trebue combătută într'un stat de drept, pentrucă ele păcătuiesc prin ceea ce nu reuşeşte să lămurească întotdeauna voinţa legiuitorului, dar cei căroara li se aplică nu au la dispoziţie acest material. Astfel că cetăţenii neavând posibilitatea de a cunoaşte interpretările care se dau unei legi, abuzul îşi croieşte drum uşor. Am văzut în perioada comunistă adesea jurist-consuli care invocau acte normative *"nepublicate"*, adică cu caracter secret în faţa instanţelor judecătoreşti, pretinzând să se dea hotărâri judecătoreşti, care este ştiut că instanţele trebue să hotărască numai *"ÎN NUMELE LEGII"*.

Principiul este că *"legile sunt pentru toţi şi trebue cunoscute de toţi cetăţenii"*, cele mai importante, mai ales cele ***prohibitive***, care interzic săvârşirea unor fapte antisociale, sau obligaţia executării unor îndatoriri. Atât într'un caz cât şi în celălalt, nerespectarea legii atrage după sine o sancţiune, căci o normă fără sancţiune, nu este decât o ***"recomandare"***. Sancţiunea legilor - în special cele penale - joacă un rol educativ, atât pentru cel ce o încalcă, cât şi pentru societate, asupra căreia se exercită o prevenţie generală.

ÎN GHEARELE DEZNĂDEJDII

Ovidiu VASILESCU

Din dealul Mitropoliei se aud sloganе, se strigă ameninţări şi se ridică pumni încleştaţi; se arată cu degetul şi se apostrofează, se calomniază şi se contagiază politicienii vremii, comuniştii şi Opoziţia. *"Scandalul"* se termină ca deobicei, prin trecerea la vot. Culmea! Şi de data aceasta comuniştii au mai multe voturi decât le-ar fi fost necesare!! În mod subtil, ca de obicei, o bună parte din Opoziţie a votat din nou cu Puterea. Feţe pline de *"nedumerire"*, *"consternate"*, se privesc unele pe altele, cu atâta naturaleţe, încât, este imposibil să deosebeşti omul onest de şarlatanul care joacă pe două fronturi.

Valuri de miros pestilenţial coboară din dealul Mitropoliei, peste oboseala naţiunii care, a înţeles mai bine acum, că acolo, în locul acela presupus a fi sfânt, se petrec toate fărădelegile. Acolo se pregătesc dezmembrarea hotarelor ţării şi dezorganizarea celor ce ar putea fi un adversar cât de cât redutabil, pentru tot mai deslânţuiţii bolnavi de mărire. Oameni ajunşi la vârsta senectuţii, *"reprezentanţii naţiunii"*, nu sunt decât ultima dezamăgire a unui popor blestemat să ardă pe rugul tuturor nedreptăţilor.

Oricum, foamea, imoralitatea, corupţia şi jaful, dirijate cu nerusinare de o putere, prevestesc semnele unei disperări generale, cu efecte greu de imaginat. Cei care cred că timpul scurt îi va ajuta să iasă de sub incidenţa responsabilităţii faptelor lor, se înşeală mai mult ca oricând. De-abia acum, după ce şi-au dat arama pe faţă, când naţiunea a înţeles mai bine cine îi sunt adevăraţii ciocli, de-abia acum, ei, ultimii trădători de ţară, prin actele lor şi-au semnat sentinţele. Nu va mai fi timp de iertare; crima-i prea mare să mai poată primi semnul iertării dela oameni. Cei care încă îi vor mai ierta, vor comite o crimă mai mare. Numai prin pedepsirea lor exemplară, naţiunea s'ar mai putea însănătoşi. Iertându-i, ea va rămâne bolnavă de minciună, de ipocrizie, de lipsă de patriotism, toate la un loc fiind păcate de moarte.

Cu conştiinţele cumpărate, mulţi dintre parlamentarii ce ar trebui să reprezinte exponenţii opoziţiei româneşti, întorc capul dela cel mai dureros spectacol care se petrece în România. Şi anume, în timp ce ei, politicieni veroşi, ori nişte ambiţii deşarte, engleziţi, franţuziţi, turciţi, ori bolşevizaţi, se devorează unul pe altul, ori pactizează criminal, pentru a ajunge la ceea ce se cheamă putere politică - puterea materială deja o au - disperat, dezorientat şi lipsit de orice perspectivă, tineretul ţării, singurul şi cel mai de temut adversar al puterii comuniste, umilit şi dispreţuit de guvernanţi, folosit interesat din când în când de *"exponenţii"* Opoziţiei, se îmbarcă în autocare de turism, trenuri, ori transporturi organizate de o mână de afacerişti criminali, trimiţându-i la muncă dezonorantă, pe şantierele Israelului, Greciei, sau Turciei, în condiţii devastatoare. Tineri ca floarea, proaspăt absolvenţi ai unor institute de învăţământ superior, absolvenţi de licee, muncitori, toţi însă fără nici o perspectivă reală de a găsi un loc de muncă decent în ţara în care au crescut, sunt obligaţi să muncească la nişte cămătari ordinari, zi lumină, lipsiţi de cele mai elementare drepturi sociale. Salarizaţi ca ultimul cerşetor, înfometaţi şi extenuaţi, ţinuţi în condiţii insalubre şi stingându-şi setea cu apă infestată de bacterii şi tot felul de oxizi, bătuţi şi furaţi, în final, istoviţi şi bolnavi, ei, veghea zilei de mâine, a ceea ce ar trebui să fie o naţiune sănătoasă, se întorc acasă. Dar unde acasă? Ţara-i străbătută de ura şi demenţa ultimului val bolşevic, de frigul unei pustiiri fără precedent, de legiunile satanice care vând teritorii, având duhul ţării şi viitorul ei, doar pentru a se păstra la putere, ori pentru a-şi asigura şansa de a ajunge la ea, aşa cum este cazul unei părţi din ticluita opoziţie.

Cu uşoare diferenţe, se repetă monstruozitatea metodei lui Carol II. Se încearcă distrugerea celei mai sănătoase părţi a naţiunii. Ce crimă abominabilă!

Cine va răspunde de nimicirea tineretului românesc? Ce crimă poate fi mai mare decât să laşi naţiunea fără continuitate?

În tot acest timp, când tineretul ţării agonizează, politicieni de mâna a doua, urzesc pe dedesubt, chiar împotriva colegilor lor, încercând disperaţi să se caţere pe poziţii politice mai avantajoase. Cred aceşti oameni că vor fi în stare să asigure prin persoanele lor, viaţa politică de mâine a societăţii româneşti? Cred aceşti sforari înrăiţi, că vor fi găsiţi mai puţin vinovaţi de asasinarea morală şi fizică a tineretului român?

De ce nu se găsesc locuri în cămine? Au fost vândute pe valută turcălăilor şi altor venetici de aiurea. Dacă totuşi, se mai găsesc locuri, câte 3-4 într'o cămăruţă, condiţiile de igienă şi de viaţă generală sunt mizerabile. De ce atâta lipsă de umanitate faţă de fiii legitimi ai naţiunii? De ce nu sunt tinerii ajutaţi să devină ziua noastră luminoasă de mâine?

Lipsa unei generaţii din ciclul firesc al unei naţiuni, aduce după sine dezechilibre inestimabile. Cei care nu ştiu să ia în calcul viitorul, nu merită să trăiască prezentul!

Daţi-vă la o parte impostorilor! Comunişti şi uneltele lor, opoziţionişti mascaţi, daţi-vă la o parte şi lăsaţi naţiunea să se dezvolte firesc. Lăsaţi partea ei cea mai bună, tineretul, să crească în tradiţie şi duh românesc. Lăsaţi-l să devină avangarda firească de mâine, de care naţiunea are atâta nevoie!

Altfel, blestemul tuturor suferinţelor acestui tineret va cădea peste voi şi mormintele voastre.

Monştrilor! De ce aţi procreat, dacă nu sunteţi în stare să creşteţi aceste vlăstare?

Vin valuri de duhoare de către dealul Mitropoliei; pe acoperişul palatului unui *"preşedinte"* dezmăţat, Cotroceniul, această Sodomă, cântă ceva mai limpede cucuveaua. Vă vine rândul la osânda PEZEVENGHILOR!

TEC
THE EUROPEAN CONNECTION
LEGĂTURA DVS. PERMANENTĂ CU ROMÂNIA
TORONTO - BUCUREŞTI
MONTRÉAL - BUCUREŞTI
VANCOUVER - BUCUREŞTI
CALGARY - BUCUREŞTI
Bucureşti - Toronto $US760
Bucureşti - Montréal $US760
TORONTO-FRANKFURT
TORONTO-LONDRA
TORONTO-AMSTERDAM
TORONTO-LOS ANGELES
TORONTO-NEW YORK
Serviciile noastre sunt disponibile şi cu plata în rate (plăti peste $ 1000)
PACHETE ALCĂTUITE DE DVS. 15lb.=$29.- 25lb=$59.33 peste 25lb $2.99Kg sau pachete cu alimente tip TEC • livrare la domiciliu în Bucureşti şi marile oraşe
NUMAI ÎN 24 DE ORE, SPECIAL:
* O FLOARE PERSOANELOR IUBITE DIN ROMÂNIA
* ARANJAMENTE FLORALE ŞI TORTURI PENTRU DIFERITE OCAZII
* PACHETE TIP ALIMENTE DIN DEPOZITUL BUCUREŞTI
• CURIER SĂPTĂMÂNAL TORONTO - BUCUREŞTI (PUTEŢI TRIMITE SCRISORI, ACTE ETC...)
• TRANSFERURI DE BANI ÎN BUCUREŞTI ŞI ÎN ORICARE ORAŞ DIN PROVINCIE
VACANŢE ÎN CUBA, MEXICO, FLORIDA...
1808 Danforth Ave., TORONTO, Ont., M4C 1H8
Tel: (416) 453-6000 • Fax: (416) 463-7990
KITCHENER - Tel: (519)-2638; MONTREAL - Tel: (514) 769-6921
VANCOUVER - Tel: (604) 931-8600

VOINŢA ESTE DECISIVĂ ÎN 1995

Adrian GRIGOROPOL

La finele anului 1994, s'ar fi cuvenit ca Românii să fi absolvit cele patru clase primare ale alfabetizării în ale democraţiei, aşa cum stabilise cu grijă tovărăşească, Silviu Brucan, el însuşi cu problematice clase gimnaziale, ideolog trecut acum cam pe linie moartă. În realitate, principala cauză a stat în menuul constituţional pe care puterea ni l-a oferit copios (preşedinte, guvern, majoritate parlamentară, justiţie, că tot nu suntem Stat de Drept), constând din minciuni gogonate fabricate de distinşii cu patalamale strălucite dela Ştefan Gheorghiu şi Moscova. Drept aceea ne-am ales cu o indigestie politico-economică de care nu ştim cum să scăpăm.

Pe vremea împuşcaţilor se puteau decerna netrecute în cataloage originale, diplome de inginerie, de savanţi, academicieni, nu mai vorbim de economişti, doctorate, docenţe, care de care mai false. Acum s'a schimbat jocul. Ca să nu fim *"o republica banana"*, deci o dictatură de colonei cu un dictator, de gen America de Sud, pe unde s'a plimbat preşedintele, şi cum a caracterizat cineva pe care-l voi cita mai jos, colonelii au fost înaintaţi în grad de generali dela una la mai multe stele. Dacă înainte *"micul Napoleon"* nici soldat neinstruit, fără să fi purtat vreodată în raniţă bastonul de Mareşal, patriot de altfel, a ţinut să se imortalizeze cu un fel de baston de Mareşal-Prezidenţial şi ledungă tricoloră, dar nu prea i-a folosit la nimic, singura bătălie pe care a dus-o, nefastă, a fost plutonul de execuţie. Sic tranzit gloria mundi! N'a avut parte de titulatura de *"generalisim"* ca predecesorul său în tiranie din Kremlin, care a păcălit şi moartea, sfârşind nesfârtecat de gloanţe, deşi atât de urât de o omenire martirizată.

•••

Mă tot frământ să găsesc un mod de exprimare ca să nu trangresez generozitatea cu care puterea guvernantă ne-a dăruit de Sfintele Sărbători ale Crăciunului prin sporirea infracţiunilor iar pe cele vechi miluidu-le cu pedepse mai aspre, iar *"jurnaliştilor"* purtători ai virusului libertăţii de exprimare, le-a prevăzut un spor la pedepse.

Scopul rândurilor pe care le scriu, este ca în pragul Noului An 1995, să expun imaginea României. Am făcut-o şi la rotirea anilor 1992/1993 când ca să spui adevărul nu era defăimare, iar cel de *"lèse Majestate-Prezidenţială"* nici nu exista. Aşa că m'am hotărât să adopt linia impersonală, adică să reproduc unele vederi din lumea *"externă"*, respectiv din Statele Unite, unde preocuparea despre ţara noastră în presă şi televizune a devenit *rara avis* faţă de primii doi ani după Revoluţie, când s'a aşteptat atât de mult dela noi şi acum unii socotesc a se fi tras o cacialma.

Despre discriminările draconice faţă de libera exprimare, instituită şi garantată în cadrul Drepturilor Omului de către ONU, Convenţie ratificată şi de România cu surle şi tobe, nu s'a auzit nimic dela Comitetul de resort ONU, nici dela Organizaţia Internaţională a Jurnaliştilor care a afirmat că aceştia trebue să beneficieze de privelegiile medicinii fără frontiere şi chiar de imunitate, nici dela Comitetul american pentru protecţia Jurnaliştilor, care întocmeşte anual un raport despre situaţia acestora în alte ţări. Totuşi recent, toată presa de frunte, a menţionat că acest Comitet a redactat un raport special, precum că din 1981 în USA au fost ucişi 11 jurnalişti refugiaţi din ţările lor, dintre care numai două cazuri au fost investigate serios şi se dă ca exemplu: Daniel de Dios Unanue, 48 de ani, redactor şef al ziarului de limbă spaniolă ucis în 1992, iar asasinul său condamnat în Martie 1992 la închisoare pe viaţă. În mod special, Comitetul s'a adresat Procurorului General, Janet Rego, cu stăruinţa ca toate cazurile să fie investigate cu profesionalitate temeinică de către FBI, deoarece după cum s'a pronunţat coordonatoarea raportului, *"toate cazurile sunt marcate de terorismul practicat în ţările victimelor"*. Noi, jurnaliştii români, trebue să ne bucurăm că pedeapsa capitală a fost abolită imediat după aplicarea ei cuplului Ceauşescu şi deci n'am fi ameninţaţi de ea nici intra, nici extra lege.

•••

Anticipând calendarul, la 26 Noembrie, Barbara Demick, din redacţia cunoscutului cotidian *"Philadelphia Inquirer"*, autoare a multor articole despre situaţia din ţările Est europene foste satelite ale URSS-ului, ca şi despre Iugoslavia, semnează în respectiva gazetă un amplu articol intitulat: ***"MICI SCHIMBĂRI PE DRUMUL ROMÂNIEI LA CINCI ANI DELA REVOLUŢIE"***. Iar sub titlu: *"În instituţia puterii, numai numele sunt diferite. Pe străzi deziluzia persistă densă"*.

Articolul este ornat cu trei fotografii semnificative. Elena Avram, 70 de ani, în doliu, în cimitirul memorial din Timişoara, îşi şterge lacrimile pentru fiul său răpus la 17 Decembrie 1989, precum şi pentru alte victime ale acelor zile. O a doua fotografie, 22/12 cm. în baxă şi zeghe, 21 de foşti membri ai poliţiei secrete a lui Ceauşescu care ar fi fost judecaţi pentru genocid la Timişoara (procesul a fost strămutat pentru motive netemeinice şi judecat la Bucureşti rezultând mai nimic n.n.). În a treia în profil 4/3 cm, cu ochelari de soare, fiul dictatorului, Nicu Ceauşescu, condamnat 20 de ani închisoare din care a executat numai trei şi care este văzut în Bucureşti, plimbându-se cu un Volvo şi care a prosperat din 1989. Ca supliment o hartă, numai conturul României, încadrată de statele vecine, iar în interior marcat numai Bucureştiul şi Timişoara, orientativă pentru cititori, din care mulţi nu prea ştiu pe unde se află ţara noastră. Cu excepţia unui singur caz care n'a consimţit să-şi dea numele, jurnalista reproduce spusele unor interlocutori.

Elena Avram nu plânge numai pentru fiul său, ci şi pentru alţii care au fost şi ei ucişi, de trupele dictatorului Ceauşescu, ca şi de indignare că în timp ce ea face foame, un vecin, fost membru al temutei Securităţi, are trei autoturisme şi un camion, ocupându-se cu contrabanda peste frontiera cu Serbia. Un alt vecin, fost mare cadru în PCR, şi-a construit în spatele casei un eleşteu din care vinde peşte şi şi-a făcut milioane. Un alt interlocutor din administraţia judeţeană i-a spus: *"România n'a fost niciodată o ţară comunistă normală, o republică banana, cu un dictator"*.

Dată fiind vecinătatea cu Serbia şi Ungaria, mulţi afacerişti particulari, au înflorit mai repede în Timişoara decât în restul ţării. În prezent guvernul caută să ţină lucrurile centralizate şi nu poate exista reformă de piaţă liberă fără descentralizare.

Multe întreprinderi de stat incapabile să concureze cu competitorii vestici, se nimicesc. Se dă de exemplu un magazin, împărţit în două. O aripă cu management particular, iluminată orbitor, cu cele mai fine delicatese din Europa, case pentru plată electronice. Cealaltă aripă de Stat, lipsită de marfă, mohorâtă, vânzătorii plictisiţi vizionând o *"soap opera"* la singurul televizor. Unul dintre vânzători, 25 de ani, care a refuzat să-şi dea numele i-a spus: *"Dacă aş fi ştiut cum se vor întoarce lucrurile, n'aş fi ieşit niciodată în stradă"*. Concluzia jurnalistei este că amânarea privatizării a creat două economii paralele în acelaşi spaţiu. Deasupra oarşului nemulţumirea creşte ca un nor negru pe măsura eşecurilor de a fi pedepsiţi cei care au tras în Decembrie 1989. Unul din primii ofiţeri care au rezistat la ordinul să se tragă asupra demonstranţilor neînarmaţi, a fost Viorel Oancea. Numit într'o Comisie de investigaţie, s'a retras când şi-a dat seama că înalte ranguri ale Armatei nu vor fi pedepsite. Acum este primarul Timişoarei şi i-a spus Barbarei Demick: *"Iliescu este Ceauşescu în persoană... El este comunist de o viaţă întreagă şi nu se va schimba niciodată!"*

•••

Oraşul abundă de teorii despre conspiraţii. O lovitură contra lui Ceauşescu era pregătită de sus şi complotiştii au profitat de răscoala din Timişoara ca să acţioneze... În focul Revoluţiei, Televiziunea a lansat cifra de 70.000 de morţi. Acum, oficial, cifra este numai de 1.041 ! Şocanta casetă video transmisă despre copiii ucişi pe scările Catedralei s'a găsit a fi un fals. Experţii forsenici francezi, în 1990, au considerat că executarea lui Nicolae şi Elena Ceauşescu concretizată tot pe o casetă video cu corpurile aşezate pro causa, a fost o contra facere. S'au întărit speculaţiile că ei au fost victimele unei lovituri de Stat la nivel înalt. Traian Orban, un veteran împuşcat în picior, crede că Revoluţia a fost manipulată de complotişti. *"Ei ne-au furat idealurile Revoluţiei. Nu pot admite că actualul guvern este legitim. N'au făcut altceva decât să ascundă adevărul despre Revoluţie"*.

Un inginer electrician, Ion Bonciu, a cărui soţie a fost ucisă în demonstraţia din 17 Decembrie 1989, a trebuit să lupte ani grei cu

vina ce i s'a imprimat a ultimelor cuvinte ale soţiei sângerânde pe marginea trotuarului *"De ce m'ai adus aici?"* şi cu creşterea a trei copii. Crede că *"totalitarismul nu va mai prinde rădăcini aici chiar dacă unii pot să încerce"*. Profund întristat de pierderea soţiei speră că *"viitorul va fi mai bun pentrucă există o poartă deschisă..."*

Barbara Demick are tăioase considerente proprii. *"Preşedintele Iliescu este un fost comunist. În 1970 i-a servit dictatorului ca ministru. Administraţia sa este plină de foşti membri ai partidului comunist. Ministrul Sănătăţii este medicul personal al lui Ceauşescu, autor al dietei de înfometare, al controlului naşterilor, avorturilor care au umplut orfelinatele. Un student de 25 de ani i-a spus: «Mă simt jenat de ceea ce este astăzi. Am fost atât de naivi! Iar ceea ce s'a întâmplat după aceea, a fost esenţialmente NIMIC!»"*

•••

Ca o coincidenţă, la trei zile, Duminică 29 Noembrie, la ora 8 a.m. când se transmit programe speciale pentru copii, am dat de un canal al TV din Trenton, New Jersey şi timp de o jumătate de oră, un program: "ROMANIAN NIGHTS. HELP THE ROMANIAN CHILDREN". Promotori Harry şi Frances Jones. Scopul final - solicitarea unei contribuţii de $20 lunar pentru îngrijirea de către dânşii a unor copii români, vârste între 6-10 ani.

Condiţiile de îngrijire apăreau de standard mediu satisfăcător totuşi. Dar în prealabil s'a derulat o casetă video cu scene terifiante ale copiilor străzii din Gara de Nord, de prin subsolurile blocurilor, staţii de metro, un apocalips indescriptibil al existenţei unor copii pe lângă care narările lui Dickens apar puerile, scenarii cu totul veridice ca filmate direct şi presărate cu scurte conversaţii cu copii subiecţi, sub titrate evident în engleză. La un moment dat, a fost prezentată, fără a fi limpede dacă era din ţară sau de aici, Olivia Alexandrescu, ca directoare a copiilor refugiaţi din România. Şi pe generic a apărut probabil ca sponsor al emisiunii, compania American Air Lines! Imaginile nu puteau decât să umple pe oricine le-ar fi vizionat cu o repulsivă indignare şi condamnare, cum a fost şi cum ar putea fi posibilă atâta degradare morală şi socială, un oprobriu care desigur se reflectă asupra întregului nostru popor, pentrucă privitorii nu stau să gândească a cui este vina propriu zisă.

Mergând în aceeaşi zi la o biserică ortodoxă românească din Philadelphia, preotul plecat din ţară acum 30 de ani şi ne mai vizitându-o de atunci, m'a surprins cu întrebarea, dacă am văzut cumva emisiunea în discuţie. Nu este cazul să mai reproduc convorbirea noastră, doar să menţionez că mi-a spus că biserica a trimis în ţară 47 tone, de medicamente în special, ca ajutor.!? În eul propriu s'a derulat ca urmare la cele de mai sus despre copiii străzii, triumfalismul şi festivismul brodat pe neînsemnate comemorări de zile şi persoane, avalanşa de primiri şi recepţii ale unor delegaţii de cel mai adesea voiajori politici, economici şi culturali anonimi, cu care să se gonfleze până la absurd o imagine falsă a României pentru consumul extern şi uneori şi intern, Românii socotiţi că n'ar şti anumite lucruri şi ar trăi pe altă planetă, risipa de bani ce le implică pe când dincolo de falsa cortină mizeria înfloreşte, ca să întrebuinţez unul din termenii Barbarei Demick. Nu sunt numai *"jenat"* ca studentul din Timişoara, ci profund indignat, ceea ce ar trebui să fim toţi, mai ales că nu ne putem face că nu ştim cine poartă vina acestei situaţii scandaloase.

•••

Închei cu moneda pe care cu obstinaţie o bate de patru ani Dl. Octavian Paler: speranţa. Aşa că făcând şi eu o urare, sper ca ANUL NOU 1995 să însemne pentru puterea guvernantă, "FINIS CORONAT OPUS!" Dar nu leg această urare de o speranţă deşartă, ci de manifestarea unei voinţe ferme unitare a celor conştienţi că acest an este decisiv în perspectiva iminentelor alegeri viitoare.

CONSPIRAŢII...

Raportul lui Virgil Măgureanu, şeful Serviciului Secret Român de Informaţii, asupra activităţii acestui serviciu, precum şi multiple comentarii de presă în legătură cu acest raport ne-au înlesnit să înţelegem că mulţimea de informaţii şi zvonuri care circulă cu intensitate, despre intenţiile acestui serviciu, nu pot fi trecute cu nepăsare.

Virgil Măgureanu şi Ion Iliescu sunt singurii, din nomenclatura comunistă care a preluat conducerea politică a ţării în 1989, care mai sunt la putere.

Aceşti doi reprezentanţi direcţi ai comunismului dictatorial din România îşi văd terenul politic fugindu-le de sub picioare şi pentru aceasta caută ţapi ispăşitori.

Regimul comunist de azi din România este responsabil de întreg dezastrul ţării din ultimii 5 ani de zile, dar el nu poate accepta această situaţie, şi, deci, în conspiraţie directă cu forţe străine pune la cale *"comploturi"* imaginare şi chiar *"vărsări de sânge"*, prin care să incrimineze pe alţii. Partidul comunist este expert în astfel de crime, care n'au fost în ultimii 5 ani, niciodată investigate, ci dimpotrivă acoperite de Puterea politică comunistă.

Despre anumite aranjamente pentru *"vărsările de sânge"* din România s'a auzit în urma ultimei vizite a lui Iliescu în America. Noi credem că organele de securitate americane pot intercepta iţele acestor conspiraţii înainte de a fi puse în aplicare.

Corespondent

CAUZELE TRAGEDIEI NAŢIONALE A POPORULUI ROMÂN

—— Andrei-Iustin HOSSU ——

Două ceasuri ale destinului nostru istoric - două tragedii naţionale: întâia, alegerile parlamentare din 19 Noembrie 1946; a doua, alegerile parlamentare şi prezidenţiale din 20 Mai 1990, 27 Septembrie şi 11 Octombrie 1992 şi alegerile municipale din Octombrie 1994.

La 19 Noembrie 1946, în România s'a petrecut cel mai mare şi mai cinic-criminal fals electoral din istoria Europei secolului douăzeci: comuniştii, sub protecţia armatei de ocupaţie sovietică, au furat voturile poporului român acordate aproape integral Partidului Naţional Ţărănesc (81 la sută) şi conducătorului spiritual al naţiunii române - Iuliu Maniu. Având de ales între comunismul rusesc (bolşevism) şi libertate, Românii au spus DA! Libertăţii şi NU! Comunismului. Toată ţara scanda sublim: *"Vrem un Rege şi-un Popor / Şi Maniu Conducător!"* De ce atunci Românii au ales bine? Ei erau beneficiarii a optzeci şi opt de ani de civilizaţie europeană (1855-1947), altoită la 1859 de Cuza şi Kogălniceanu, cristalizată şi consolidată între 1866-1914 sub gloriosa domnie a Regelui Ferdinand I Loialul Întregitorul. Ei aveau conştiinţă naţională - cu corolarul ei firesc, mândria naţională - fiinţă naţională - fiinţa naţională - exprimată în spiritul de sacrificiu pentru apărarea suveranităţii şi identităţii naţionale şi statale -, instinct naţional - exprimat în geniala perspicacitate politică a marilor oameni de stat români.

La 20 Mai 1990, Românii au descumpănit Europa civilizată prin alegerea lor oarbă din Duminica Orbului: putând alege liber - pentru întâia oară după 45 de ani de dictatură comunistă - între comunism şi democraţie, ei au ales comunismul?!! Comunismul pe care îl repudiaseră organic în 1946, ei îl aleg în 1990, când se prăbuşeşte lamentabil în toată lumea!!!

La fel de orbi, Românii îi aleg pe comuniştii la 27 Septembrie şi 11 Octombrie 1992 şi îi realeg la alegerile locale din Octombrie 1994. Cum e cu putinţă? Ce se întâmplă cu noi? De ce acum Românii aleg rău, împotriva intereselor lor majore naţionale şi împotriva tradiţiilor lor strămoşeşti? În concepţia noastră, cauzele tragediei naţionale actuale a poporului român sunt următoarele:

1. Cauza dintâi, şi cea mai adâncă, este ***lipsa de conştiinţă naţională,*** cu corolarul ei imperativ - ***mândria naţională.*** Minciuna comunistă a falsificat conştiinţa noastră istorică în 45 de ani, în două chipuri monstruoase şi perverse: întâi, între 1948-1964, prin nihilismul stalino-jdanovian, proletcultist şi imbecilizant, adaptat la noi de-alde Roller şi compania; apoi, între 1965-1985, prin diversionismul comunist-securist, xenofob, protocronist şi provincial-izolaţionist, impus de Ceauşescu şi compania. Nemaiavând conştiinţă naţională, Românii nu mai au conştiinţa fiinţei naţionale. Nemaiavând conştiinţa fiinţei naţionale, Românilor le-a devenit inert instinctul naţional. Striviţi de cea mai bestială formă de comunism din Est, Românii au devenit dintr'un popor activ şi energic - un popor inactiv şi vlăguit.

2. A doua cauză este ***balcanismul,*** cu corolarul ei firesc - ***corupţia.*** Comunismul, şi în special lepădătura balcanică Ceauşescu, a potenţat balcanismul, corupţia - păcatul greu moştenit de Români dela fanarioţi. Blestemat pontifical de Eminescu acum peste un veac, blestemat de Cioran acum peste o jumătate de veac, blestemat de mine acum. Într'un pătrar de veac, Ceauşescu a favorizat extinderea corupţiei în întreg spaţiul românesc, dela munte până la mare, din Sătmar până la Vama Veche. În acest chip, tiranul bolşevic a realizat scopul final al comunismului: distrugerea societăţii româneşti, descompunerea spirituală şi morală a persoanei şi comunităţii. Corupţia este mizerie socială, - comunismul este culminaţia mizeriei religioase, metafizice şi etice a omului şi omenescului. Comunismul este mizerie; corupţia *"înfloreşte"* din aerul pestilenţial al mizeriei; o societate coruptă este comunizată, bolşevizată, iremediabil putredă şi defunctă. Regimul neocomunist Iliescu încununează *"opera"* regimului comunist Ceauşescu.

3. A treia cauză este ***incultura şi lipsa de civilizaţie.*** Comunismul ne-a umilit, înjosit, ţinându-ne într'o crasă incultură şi lipsă de civilizaţie. Cultura sufletului şi a minţii se dobândeşte în tihnă şi în libertate. Civilizaţia se dobândeşte prin receptivitate şi comunicare continuă cu Europa Occidentală, cu Statele Unite ale Americii, cu China, cu Japonia. Ţinuţi tiranic în izolare şi beznă, comunismul ne-a redus la cei din urmă şi mai batjocoriţi sclavi. Victimă propriilor deprinderi, sclavul nu poate fi om liber. De aceea, la alegerile din 20 Mai 1990, 27 Septembrie şi 11 Octombrie 1992, şi Octombrie 1994, Românii au fost orbi, nu au văzut lumina; sclavul din ei a ales sclavia, reprimând inchizitorial libertatea din ei.

4. A patra cauză este ***lipsa de conducători politici.*** Un om politic este, pentru destinul istoric al naţiunii ***mai important*** decât un savant, un gânditor, un artist. Un scriitor se poate realiza - chiar foarte dificil - şi sub tirania comunistă: îşi elaborează opera în tăcere şi singurătate, o păstrează în pupitru, o lasă posterităţii, încredinţând-o unei înalte instituţii culturale naţionale sau universale (Vaticanului, precum Camil Petrescu), în caz că el moare. Însă, un om politic nu se poate realiza decât în timpul vieţii sale şi numai dacă se iveşte conjunctura istorică şi politică favorabilă pe care el, prin vocaţia sa, este chemat să o organizeze. Sfârşit tragic au avut deopotrivă Iuliu Maniu şi Mircea Vulcănescu - martiri ai neamului nostru, asasinaţi de călăii comunişti în puşcăriile din Sighet şi Aiud. Cred, însă, că este mai greu să se ivească şi să se dezvolte un om politic de măreţia lui Maniu decât un gânditor de spiritualitatea lui Vulcănescu. Comunismul a exterminat mai întâi elita politică, şi mai apoi elita intelectuală a neamului nostru. După 1964, după graţierea deţinuţilor politici anticomunişti supravieţuitori ai gulagului comunist din România, neîngăduind elitismul politic (fiindcă nomenclatura comunistă se erijase în chip impostor-uzurpator în elită politică a societăţii româneşti, fapt care continuă şi astăzi), comunismul a îngăduit elitismul intelectual, scoţându-l de sub regimul conspiraţiei tăcerii (regim aplicat diabolic înainte marelui Lucian Blaga până la asasinarea sa lentă) şi marginalizându-l. De aceea, nu s'au putut ivi şi dezvolta la noi autentici oameni politici. De aceea, prăbuşirea comunismului în 1989 ne-a găsit complet nepregătiţi pentru a face saltul imediat, radical, salutar dela comunismul despotic-asiatic spre democraţia liberală, europeană, occidentală (cum bunăoară, din fericire pentru poporul cehoslovac, s'a petrecut şi se petrece firesc în Cehoslovacia). Astfel se explică Miracolul Revoluţiei Anticomuniste din Decembrie 1989: lipsită de conducători politici, ea a triumfat numai graţie lui Dumnezeu!

Din neantul absolut, în care ne-a ţinut şi încearcă să ne mai ţină încă comunismul, ***trebue*** să ţâşnim spre libertate. Dela un zero confuz şi fals, spre un finit clar şi distinct. Ca popor latin ce suntem, noi Românii suntem repede adaptabili şi la rău dar şi la bine.

Divinul Pascal defineşte condiţia umană ca nestatornicie, plictiseală, nelinişte. Eu definesc condiţia umană ca nelinişte-disperare-speranţă. Neliniştea este izvorul disperării, disperarea este temelia speranţei, iar speranţa conferă sens spiritual disperării. Disperarea a născut Revoluţia din Decembrie 1989, disperarea a susţinut pathosul sublim al *"golanilor"* din 1990 din Piaţa Universităţii - aceşti cruciaţi ai Spiritului, cavaleri fără teamă şi fără prihană -, disperarea luminează speranţa de libertate în sufletele noastre. Conversiunea disperării în speranţă întunecă ruşinile naţionale din 20 Mai 1990, 27 Septembrie şi 11 Octombrie 1992, şi Octombrie 1994, transfigurându-le în tragedie înaltă, senină.

Moara lui Dumnezeu macină încet, dar macină bine. Bătălia Libertăţii împotriva Comunismului continuă paşnic dar ferm. ***Per aspera, ad astra!***

Nou cabinet dentar

DR. ADINA ŞTEFAN
ŞI ASOCIAŢII

Tratament dentar pentru întreaga familie

PLOMBE
PROTEZE

PUNŢI
EXTRACŢII

TRATAMENT DE GINGII
TRATAMENT COSMETIC
CHIRURGIE, IMPLANTURI

•Acceptăm toate planurile de asigurare
•Acceptăm VISA şi MASTER CARD
•Termene de plată flexibile

Tel.: (416) 498-7522
5, Fairview Mall Dr., Suite 240
Don Mills & Sheppard
Toronto

MAFIA ŢIGĂNEASCĂ

—— Sergiu RĂDULESCU ——

Dicţionarul limbii române moderne defineşte pencinginea, în sens real, ca pe-o boală de piele contagioasă, iar în sens figurativ, ca o porţiune de teren, dintr'o semănătură, de pe care vegetaţia a dispărut din pricina unor plante parazite, sau pata de mucegai de pe zidul unei clădiri. În România de azi, etnia romilor, ca să folosim o exprimare la modă, este pecinginea sau pericolul social ce atârnă ca o piatră de grumazul Românului, înnecându-l într'o sărăcie lucie şi-o mizerie cruntă. Marea majoritate a ţigănimii din România, fie că are abonament la *"pension"*, unde-o duce mai bine ca acasă, fie că nu prestează nici o muncă utilă societăţii, şi-atunci o duce şi mai bine, din cerşit sau din bişniţă, înşelăciune, tâlhărie, găinării, jafuri, crime organizate, etc. etc. Dacă în marea majoritate a familiilor de Români sunt unul, maximum doi copii, în corturile şi aşezările ţigăneşti, apartamentele sau casele ridicate de ţigani e furnicar, câte 7-8 tuciurii, care se cresc unii pe alţii într'o promiscuitate greu de imaginat, iar odată puşi pe picioare sunt trimişi la furat şi cerşit peste tot. În momentul de faţă, milioanle de ţigani din România crează un complex de probleme sociale, imposibil de rezolvat de actuala putere comunistă, pentru simplul fapt că ţigănimea s'a cocoţat la vârful piramidei! E un adevăr tragic, suntem unica ţară pe glob în care ţiganii au împărat, rege şi preşedinte alesreales, al cărui mandat nu îl va putea lua decât Cel de Sus! (sau Americanii, obligându-i pe Ruşi să ne redea libertatea!)

Este, fără îndoială, în firea lucrurilor să se deterioreze standardul de viaţă al Românului de rând, care duce în spinare ţigănimea analfabetă şi parazitară. 75% din ţiganii maturi, apţi de muncă, nu au nici o profesie, dar nici nu se arată dispuşi să facă un ban cinstit, printr'o muncă utilă, fie şi necalificată. Furtul, tâlhăria, jaful şi crima sunt mult mai la îndemâna lor, aducându-le venituri substanţiale, cu care plătesc pe oricine oriunde, astupând gura justiţiei sau a poliţiei, prin ţiganii pătrunşi şi aici, în număr foarte mare.

Răul imens generat de ţigănimea românească are tendinţe evidente de agravare, ce vor duce nemijlocit la conflicte sociale, cu urmări imprevizibile.

Preocupată non-stop de jafuri, crime, tâlhării, violuri, maşini furate, şmenuri, ţepe, alba-neagra şi barbut, peste 30% din ţigănimea românească colcăie de valută, aur şi... arme, fiind la mare concurenţă cu... securimea sereistă măgureană, pe piaţa capitalului românesc! 25% dintre ţiganii maturi, apţi de muncă lucrează ca necalificaţi sau au devenit, peste noapte, patroni cu slugi în subordine. Doar 1% din numărul infim al ţiganilor activi au calificări medii şi superioare. Dar studiile recente arată un procentaj îngrijorător de analfabeţi, aproximativ 40% la bărbaţi şi peste 60% la femei. Procentul ţiganilor aflaţi sub limita *"cosului Văcăroiu"*, al nivelului minim de subzistenţă, depăşeşte 60%. Gradul sporit de sărăcie al majorităţii ţiganilor determină, în mare măsură, abandonul şcolar, ca un proces progresiv de automarginalizare. Fiindcă ţiganii s'au convins de mult că'n România *"cine are carte, n'are parte"*, şi atunci, *"profesiile"* tipic ţigăneşti de borfaş, bişniţar, şmenar, cuţitaş, tâlhar, negustor pe picior, găinar, violator sau criminal sunt cu mult mai benefice, aducătoare de capital sigur şi rapid.

Iliescu le-a returnat grăbit aurul în primăvara lui '90 pentru a-l vota, aur furat de ţigani în decursul multor generaţii, dela oamenii înstăriţi, care au plătit deseori cu viaţa. Dacă în dictatura bicefală ţiganii mai erau, cât de cât, obligaţi să intre în *"câmpul muncii"* şi să respecte *"normele eticii şi echităţii socialiste ceau-*

Continuare în pag.9

OLTENISME

—Ionel RĂDULESCU—

• Centrul Poştal Tranzit Oltenia şi-a început activitatea într'o clădire modernă din staţia feroviară Craiova, deservind judeţele Dolj, Gorj, Vâlcea, Olt şi Mehedinţi. Se experimentează cartea semiautomată a mesageriei, cu 1800 colete productivitate în 8 ore, cu prelucrare simultană, pe 20 direcţii, în ideea ca trimiterile poştale de orice fel să ajungă în maximum două zile, dela expeditor la destinatar. Corespondenţa externă are, din păcate, cu totul alt *"tratament"* la Craiova, continuând a fi cenzurată la sânge, scrisorile simple sau recomandate rupte sau pierdute, coletele poştale golite de conţinut sau rătăcite intenţionat, de vameşii securişti, diriginţii oficiilor PTTR sau factorii poştali.

• Bechet-Oreahovo este noul punct de trecere a frontierei între România şi Bulgaria, o investiţie de peste 8 milioane dolari, după ultimele norme internaţionale. Asigură o capacitate de peste 500 autotrenuri în 24 ore şi reduce cu 80 km. distanţa între Craiova şi Sofia. Acest prim obiectiv de infrastructură realizat de o firmă privată doljeană este benefic pentru localităţile dunărene din zonă. După 3 ani s'a reluat şi transportul peste Dunăre cu FERIBOT-ul, între Calafat şi Vidin, dar ce folos dacă partea română nu preia mijloacele auto, din lipsă de personal pentru vamă! În privinţa micului trafic, regimul Iliescu i-a venit de hac, obligându-i pe Românii doritori să treacă Dunărea la Vidin, pentru câteva ore, la plata unei taxe de 15.000 lei/persoană!!

• Toate merg (intenţionat) pe dos, iar agricultura ţine aproape, fiind în mare suferinţă. Ţăranii au cheltuit mult şi au muncit tot anul, ajutaţi de bunul Dumnezeu şi mama natură, obţinând recolte mulţumitoare. Ploile şi lipsa mecanizării au făcut să întârzie strângerea culturii de grâu în Dolj şi încolţirea grâului în spice. Producţia a fost predată în bazele de recepţie, la 147 lei/kg., dar banii promişi de Văcăroiou n'au mai ajuns nici până acum în bancă, deşi recoltarea s'a încheiat de mult. Lipsesc şi banii destinaţi achiziţionării grâului de panificaţie (nu cel încolţit) porumbului.

• Bantustanele urbei sunt căminele de familişti ale S.C. *"Construcţii-Montaj"* S.A. Craiova, rămase din *"iepoca de aur"*. Sute de familii de muncitori, şomeri, handicapaţi se chinuie în pragul disperării, într'o mizerie greu de imaginat şi exprimat în cuvinte. Mormane de gunoaie, neridicate din lipsa motorinei, penuria de apă la etajele superioare, grupurile sanitare comune cu pereţii negri şi plini de igrasie, geamurile sparte, şobolani şi goange la tot pasul. Locatarii căminelor insalubre plătesc bani grei pentru frigul din locuinţe, ca şi pentru paznicii, instalatorii, electricienii, tâmplarii, magazionerii şi femeile de serviciu care fac lucru de mântuială. Căminele au fost greşit proiectate, câte 20 de familii pe palier folosesc un grup sanitar, nu au gaze, gătesc la reşouri sau cu butelii şi plătesc de ani de zile reparaţiile care nu s'au făcut niciodată. Sunt peste 300 de familii în cele patru păduchelniţe insalubre şi multe alte sute de cereri pentru o cameră în... bantustanele urbei!

• La căminul-spital pentru bolnavi cronici Craiova, altfel spus Azilul celor 400 de bătrâni, şi-au dat întâlnire, dela portar la directoare, numai escroci, care au pretins şi primit mită, în valută şi lei, foloase materiale necuvenite, în diverse bunuri şi bijuterii, aur, piese şi accesorii auto, etc. etc., pentru trafic de influenţă în angajarea unor persoane! Practicile mafiote, instituite de sus până jos, în scopuri personale sunt în nota epocii criptocomuniste, făcând să treacă pe ultimul plan grija faţă de bătrânii bolnavi şi neajutoraţi, aflaţi la capătul drumului...

• Biblioteca Consiliului Britanic, Biblioteca judeţeană *"Alexandru şi Aristia Aman"* şi Teatrul Naţional din Craiova au organizat, în paralel cu festivalul Shakespeare, vernisajul expoziţiilor documentare, de carte, de afişe, programe şi fotografii: *"Opera şi Exegeza shakespeareană"*, *"Marele Will pe scena craioveană"*, *"Mai este Shakespeare contemporanul nostru?"*, *"De ce surâde Shakespeare?"* S'au prezentat regaluri ale Naţionalului din Bănie, cu *Titus Andronicus* şi *Ubu Tex* cu scene din *Macbeth*. Teatrul Naţional I.L. Caragiale din Capitală a prezentat premiera de gală *Romeo şi Julieta*, iat Teatrul Ion Creangă din Bucureşti, capodopera culturii universale *Furtuna*.

• Un incendiu fără precedent pe meleagurile Olteniei a transformat în scrum şi mormane de fier vechi impunătorul edificiu al Sălii Polivalente din Craiova. Cauzele reale ale sinistrului rămân încă neelucidate. Sala dispunea de peste 2.000 locuri pe scaune, fiind de-a lungul anilor gazda multor întreceri sportive de avengură şi spectacole cultural-artistice. Un singur paznic angajat, cu simţul datoriei treaz, poate ar fi evitat dezastrul, dar la noi - *"ce-i al statului, este al nimănui"*. Anchetatorii au şi descoperit ţapii ispăşitori ai incendiului devastator: patru minori!!!

• De neimaginat, S.C. CRASER S.A. în pragul falimentului! Aşadar, renumitele sere dela Işalniţa (10 km. de Craiova) care au adus dictaturii ceauşiste milioane de dolari sunt acum pe butuci, aduse desigur cu bună ştiinţă:

- credite pe termen mediu şi lung - 2 miliarde lei;
- credite pe termen scurt: 4,5 miliarde lei;
- plăţi restante la furnizor: peste 3 miliarde lei;
- pierderi: 3,5 miliarde lei;
- clienţi neîncasaţi: 2 miliarde lei;
- datorii la bugetul statului: 160 milioane lei;

Înfiinţată în anii '70 şi considerată drept cea mai mare suprafaţă amenajată pentru cultura protejată a legumelor din Europa (200 ha.) S.C. CRASER S.A. Craiova-Işalniţa riscă să-şi închidă porţile, în regim de conservare.

• Un timbru fiscal de 50 lei a ajuns să fie vândut la Craiova cu... 2000 lei (!!), cel de 150 lei se vinde cu 500 lei, iar chitanţele fiscale, eliberate de Administraţia Financiară, nu sunt luate în seamă de instanţele judecătoreşti. Lipsa generează specula. Timbrele fiscale au început să dispară de un an şi ceva în Craiova, dar de trei luni încoace nu se mai găsesc să tragi cu tunul! Nu le mai tipăreşte Ministerul Finanţelor, totul fiind învăluit în mister. La Poliţia Municipiului, o chitanţă fiscală corespunzătoare valorii timbrului respectiv este valabilă la eliberarea oricărui act de evidenţă a populaţiei.

DUMNEZEU CU MILA, VĂCĂROIU CU...SILA

—Florea OLTEANU—

Naţiunea română trăieşte în continuare un supliciu pe care din anul 1989 şi l-a dorit stins. Numai că altcineva a ieşit, nu după vrerea naţiunii ci, după aceea a actualilor guvernanţi care s'au perpetuat cu o vigoare ieşită din comun în *"scaunul puterii"*.

Rostul acestei sărăcii galopante îşi are temeiul în *"jocul"* politic de culise, pentru a *"proteja"* o anumită *"clasă"* de exponenţi cu interese *"cameleonice"*: dorinţa de a pune mâna pe avuţia ţării, pentru a forma *"mafia roşie"* etc. Şi cum situaţia de acum a ţării tinde să se mentină, adâncind tot mai mult contrastul dintre cetăţeni, ce dovadă mai trebue pentru adevărul că nu se va ivi *"marasmul"* promis de Guvernul Văcăroiu: bunăstarea, relansarea economică, libertatea de mişcare a tuturor cetăţenilor prin lume etc. etc.

Actualii politicieni şi-au atins *"scopul"*: să aibă salarii grase, să intre în *"afaceri"* veroase (n.n., a se citi: corupţie), să nu fie traşi la răspundere de Justiţia ţării, să uite premeditat de Constituţie. Ei fac manevre din umbră, dar şi pe faţă, pentru consolidarea poziţiei lor sociale şi tind să *"dovedească"* naţiunii că nu au nici o vină pentru faptul că situaţia economică nu se echilibrează, că Justiţia se află într'o totală indiferenţă, că vina o poatrtă altcineva şi anume: conjunctura contemporană. Ce uşor este să dai vina pe un duşman invizibil. Dar cum în centrul Puterii neocomuniste se află interese personale şi nu cele naţionale, desigur că disculparea pentru ei înseamnă slăbiciune de caracter. Neocomuniştii nu dau înapoi când e vorba să fie *"fruntea"* în instituţiile statului de drept. În 50 de ani au tot dovedit! Ei tot vorbesc dela Tribuna Parlamentului despre lucruri care nu au nici o legătură cu situaţia grea a naţiunii, trag de timp pentru a masca adevăratele acte de corupţie.

Actualii politicieni, care vor mai fi şi peste alţi ani în miezul Puterii, au un puternic simţ al persuasiunii găunoase. Otrăvesc naţiunea cu promisiuni lipsite de garanţie şi temei, favorizând actele deviante ale caracatiţei roşii. Naţiunea română este în continuare manevrată să accepte mascarada politicului fariseist datorită faptului că este menţinută în ignoranţă şi sărăcie. Criza economică prin care trece naţiunea este o criză a *"democraţiei"* de tranziţie, ce dovedeşte că este incapabilă să fie un garant universal. Iată de ce politicienii neocomunişti nu au curajul să privească adevărul în faţă şi nu au bunul simţ să îşi dea demisia, pentru a face loc unui alt val politic, capabil să aducă pe făgaşul bun naţiunea română. Trucul politic al neocomuniştilor ţine pentrucă există un *"menajament"* de conştiintă naţională, zic ei de câte ori se ivesc tensiuni sociale.

Acesta este protejat şi *"legiferat"* prin legi aberante, care nu au capacitatea de a trezi din *"somnul raţiunii"* degringolada socială şi economică a naţiunii. Galopul inflaţiei îşi intensifică ritmul în favoarea unei caste care mai ieri făcea elogii *"conducătorului iubit"* şi comunismului, iar acum ajunsă în loja Puterii, aduc prinosuri propagandistice unei democraţii în dezagregare.

Actualii politicieni nu au interesul să îşi pericliteze *"scaunele"*, nu vor să limpezească dezastrul social şi economic. Ei ştiu bine că o naţiune atinsă de morbul sărăciei poate fi uşor manevrată. Sărăcia înseamnă pentru ei linişte politică. Prin subteranele Puterii neocomuniste circulă fantomele unei cruciade neocomuniste: aceasta este învesmântată cu *"un ocean de cuvinte într'un pustiu de idei"*.

Naţiunea aşteaptă cu încredere momentul cheie când fariseismul politic va sucomba. Nu mai poate fi păcălită cu marasmul unei lumi în care bunăstarea nu există. Actualii politicieni cred că şansa este de partea lor şoptindu-şi la ureche în Parlament: *DUMNEZEU CU MILA, VĂCĂROIU CU... SILA.* Dar totul este în zadar.

ZADARNICA OFENSIVĂ A CULTURALILOR HANDICAPAŢI

De cinci ani, noii crapi îmblăniţi de Oculta comunistă construiesc noi ruine în România.

În cultură, în fruntea bucatelor, Cotroceniul, după o scurtă ezitare, a pus borhotul literelor şi artelor româneşti: cei care, în zilele Ceauşiştilor, au constituit idiotologia protocronistă. Cei mai mulţi au fost şi sunt nişte orfani ai Spiritului. Unii (puţini) au câte o brumă de har, dar şi pielea groasă. Speră, aşa cum mai ieri, ca prin biciul *"directivelor dela centru"*, al *"indicaţiilor preţioase"*, să doboare uriaşii, astfel ca nanismul lor să pară gigantism; evident, de vor fi priviţi dinspre genunchiul broaştei, şi de-acolo doresc a fi priviţi de *"bobbor"*, chiar de n'ar mai fi cine să-i concureze, să-i conteste.

Vor rămâne, poate, în istorie. Nu vor urca, însă, pe bolta netimpului. Cine-i mai citeşte azi pe A. Toma, Mihai Beniuc, N. Labiş, Lucia Demetrius, Ion Călugăru, I. Ludo, Aurel Baranga sau Horia Lovinescu? Iar peste câteva zeci de ani, nimeni nu-şi va toci coatele la Biblioteca Academiei pentru a-i studia pe Adrian Păunescu, Ion Gheorghe, V.C. Tudor, Ion Crânguleanu, Valeriu Drumeş, Paul Anghel, I. Lăncrănjan, Constanţa Buzea, Paul Everac, Mihai Ungheanu, Antoaneta Iordache sau Nicolae Dan Fruntelată.

• • •

FOTOLIU PENTRU UN CLAPON LITERAR

Acum un an şi mai bine, în cadrul unei emisiuni TV realizate de Dl. Vartan Arachelian, verdeţo-vadimistul Dinu Săraru se plângea că, începând din anul 1990, *"nu i s'a mai permis a-şi iubi Patria"*. Tovarăşul (cu cine-l piaptână) Dinu Săraru nu-şi poate iubi Patria decât stând într'un fotoliu, hămăind dela înălţimea unui post de boss. A avut funcţii destule, plus *"parcele"* la *"Scânteia"* şi *"Flacăra"* lui Adrian Râmătorescu. Bineînţeles, înainte de finele anului 1989. Apoi... mic pomanagiu pe la nişte foiţe obscure, falimentare.

Dar nu-i bai! Actuala Putere mirositoare din România va avea curând grijă de impostoroşenia-sa Dinu Săraru. Cotroceniul şi Guvernoiul au un strașnic apetit pentru lichele şi nulităţi. Nu să le mănânce, ci să le invite la ospăţ.

Un exemplu: după un stagiu de *"frăgezire"* (în fotoliu de redactor-şef, bien sûr) la publicaţia nătângnaţionalistă *"Românul"*, tovărăşenia-sa Nicolae Dan Fruntelată a fost săltat la o sinecură gras remunerată: purtător de cuvânt al nu ştiu cărei tentacule (roşii) guvernamentale. Pe vremuri, acest clapon literar a funcţionat ca redactor-şef al (pe atunci) ceauşist-pelasgo-thraco-protocronistei publicaţii săptămânale *"Luceafărul"*. U.T.C., U.A.S.C.R. şi beizadeaua Nicu Hepatăticu l-au îmblânit, fără ca pretinsul poet să fi îndeplinit condiţia de membru al Uniunii Scriitorilor din România, condiţie s.q.n. pentru a îndeplini această funcţie la o revistă a Uniunii Scriitorilor.

Dar ce nu puteau ieri Partidu' şi Stejaru'? Să ne convingă de apartenenţa la Spirit a unor Beniuc, Săraru, Berwanger, Fruntelată şi Ungheanu. A unor Dragoş Nicolae, Ion Gheorghe şi Antoaneta C. Iordache. Iar azi, nu ne pot convinge nici Cotroceniul, nici Guvernoiul. Nici chiar Marin Sorescu şi Eugen Simion, din înălţimile lor ministeriale şi academice.

• • •

ALTE TRISTE ADEVĂRURI

Să vorbim puţin şi de Opoziţia din Spaţiul Mioritic.

Să spunem adevărul aşa cum este el acum: deprimant, dezarmat.

La *"istorici"* = gerontocraţie cu semne clare de senilitate. Se vehiculează chestia cu *"pepiniera"* de viitoare cadre tinere. Cacealma ! Cei câţia tineri *"istorici"* freacă menta pela Strasbourg, gustând din deliciile unui turism aproape civilizat sau fac vizite pe la câte o filială a unui partid occidental *"frăţesc"* în scop personal-bişniţăresc.

Partidul Alianţei Civice este dominat de universitari şi foste glorii literare, ambele categorii în avansată stare de impotenţă spirituală, fotoliul parlamentar constituind, pentru respectivii indivizi, cântecul de lebădă.

Trist mai e şi faptul că unii parlamentari din Opoziţie, deşi au fost cândva deţinuţi politici, când descind la filialele partidelor din care fac parte, dacă nu se comportă ca nişte prim-secretari PCR, se folosesc precum vechilii cătărăţi în patul boieroaicei. Nimic din modestia, din solicitudinea din timpul campaniei electorale. Şi, zice-se, au fost... înnobilaţi de suferinţă în multe puncte pe harta gulagurilor.

Evident, alegerile anticipate ar fi salutare. Dar cât tineret se va prezenta la urne?

Puterea şi Opoziţia umflă vorbe. Ca nişte baloane, vorbele se sparg şi aerul pestilenţial înfăşoară sărăcia. O sărăcie ce proliferează iepureşte.

Doamne Iisuse, trimite Arhistrategul !

Dan Emilian ROŞCA

Instantanee

CARE REVOLUŢIE ?

Radu BADIU

Intru în Cimitirul Eroilor, lipit de cel mai mare cimitir al ţării - renumitul Bellu - şi mă uit cu amărăciune şi durere la ultima creaţie megalomană a socialismului: uniformitatea în marmoră albă a mormintelor şi crucilor celor căzuţi în Bucureşti în Decembrie 1989, să zică lumea cum c'ar fi fost o revoluţie. Citesc nume şi profesii - muncitor, elev, student - şi-mi dau seama că tot cei păcăliţi 45 de ani au înghiţit ultima păcăleală. S'ar putea să fiu oarecum subiectiv şi să zic - precum Opoziţia - că a fost o lovitură de stat din interiorul aceluiaşi partid comunist pe fondul unor izbucniri colective în câteva oraşe ale ţării, (private cu uimire şi frică de oraşele mici şi mai ales de satele moldovene şi ale Bărăganului).

Stând aci, pe o bancă de marmoră din cimitirul alb şi proaspăt - de o uniformitate care te înfrigurează, semănând izbitor cu casa poporului şi bulevardul Victoria Socialismului - privesc lucid în istoria recentă. Revăd cum, ca şi în 1848, acest nou curent *"revoluţionar"* a pornit din Europa de Est - începând cu Polonia *"Solidarităţii"*, Cehoslovacia *"Cartei 77"* şi a Revoluţiei de Catifea, Mişcarea din Ungaria, Răsturnările din Bulgaria, Albania şi la noi, (aşa cum a fost), rămânând aproape ultima în căderea de domino a lagărului socialist european. Surprinzător: Iugoslavia, care părea cea mai deschisă la reformă, n'a admis căderea. Deşi federaţia s'a dezmembrat, comuniştii au rămas la putere în Serbia şi Muntenegru, permiţând marilor activişti să provoace războiu civil în Croaţia apoi în Bosnia, stârnind resentimente de tip comunist. Totul condus dibaci (şi diabolic) de al doilea mare comunist rămas în fruntea unuia din statele socialiste din Estul Europei. Primul este cel din România, fostul secretar general al UTC şi secretar cu propaganda în Comitetul Central al PCR...

Stau între mormintele de marmoră albă, de fabricaţie socialistă, adică uniforme şi în serie, şi mă întreb cum de-a fost posibil ca în ridicarea noastră dintre 16 şi 21 Decembrie să între pe uşa din dos, în 22 Decembrie, Silviu Brucan şi Ion Iliescu şi să se instaleze la putere în locul lui Ceauşescu? Răspunsul nu e greu de aflat: conducerea Securităţii şi a armatei era - şi a rămas - în mâna generalilor, toţi mari membri ai partidului comunist, făcuţi generali pe această primă şi supremă condiţie: să fii membru de partid!

- Totuşi o revoluţie a fost, de vreme ce s'a dat (cum s'a dat) o parte a pământului înapoi ţăranilor, comerţul s'a liberalizat iar în industrie...

- Care revoluţie? mă întreabă indignată doamna care a stat cu fruntea pe crucea sub care zace pe veci fiul său. Citesc pe cruce numele Vasile Viorel, timp în care Doamna Vasile întoarce capul spre mine şi mă întreabă: cum şi cine mi-a înpuşcat copilul, Domnule? În care împrejurare şi'n ce loc? Mi l-au adus acasă pe braţe alţi tineri care l-au găsit în zona Pieţii Universităţii.

- Dar când şi de ce a plecat de acasă?

- În toată ziua de 21 Decembrie 1989 s'a dus şi s'a întors la Hotelul Intercontinental. Seara, până noaptea târziu, se ducea şi venea, în schimb cu alţi tineri, să strige şi să împingă cu trupurile lor până când s'a tras. Cine-a tras şi din ordinul cui?...

- Jertfa lor n'a fost în zadar, zic... Aşa s'a clătinat comunismul dela noi, şi oricum, a fost ca o revoluţie.

- Care revoluţie?! mă întreabă dânsa cu obidă şi o privire ascuţită, adâncă, ragace. Ce ne arată cinci ani de amăgire? E în fruntea ţării vreun tânăr? S'a primenit aparatul de stat? Au fost traşi la răspundere criminalii care au omorât peste 300.000 de Români în închisori şi peste o mie de tineri în zilele sfârşitului de Decembrie din 1989? Hai, Domnule să fim serioşi. Care revoluţie?!

Femeia, cernită pentru totdeauna îşi smuceşte poşeta neagră şi pleacă plângând cu nasul într'o batistă albă cu bentiţă neagră pe margine, spunându-şi printre lacrimi: care revoluţie? De unde atâta revoluţie? Care revoluţie?

Ridic fruntea şi privesc spre oraş, peste masa de marmoră albă, sub care zac atâţia tineri plecaţi de lângă părinţii lor încremeniţi în nemişcarea comunistă şi întreb şi eu capitala, cerul, ţara: care revoluţie?...

MAFIA ŢIGĂNEASCĂ

Urmare din pag. 7

şiste", mai ştiau oarecum de frică şi de ruşine, ca toleraţi ai unei societăţi schilodite de foame, frică şi frig, după Dec. '89 ţiganii au invadat Occidentul şi Orientul, în goană besmetică după pricopseală, prin bişniţă, înşelăciune şi furturi. Au adus de-afară tone de ţoale vechi şi periculoase publice pe patru roţi, munţi de *"baksuri"* de ţigări, au golit tomberoanele Germaniei şi Turciei, devenind mari boşi, patroni dughenari şi buticari, rockeri obraznici, agresivi şi tupeişti, gata oricând să dea tunuri... În România iliistă ţigănimea face legea! Hoarde de nespălaţi zdrenţăroşi, drojdia societăţii, au invadat marile aglomerări urbane, prestând non-stop *"activităţi financiare"*, cu tentă buzunărească sau sărind direct la gâtul trecătorilor, tâlhărindu-i ziua, în amiaza mare, la înţelegere cu gaborii, care se fac că nu văd, nu pricep şi se întorc cu spatele, să nu-şi rateze cota zilnică de mărcuţe sau verzi! Colac peste pupăză, chiar în ziua de Sf. Dumitru, bancherul Ion Cioabă din Băileştii Olteniei - autointitulat rege internaţional al romilor, a devenit cavaler al Ordinului Templierilor, împreună cu alţi 37 scutieri ai ordinului din România (32 fraţi şi 5 surori), primind înalta distincţie din partea Marelui Comandor al Ordinului - contele M. Frantz Joseph von Batschinsky. Acesta a precizat că templierii nu sunt mafioţi subordonaţi unei alte autorităţi, că-i vorba de un ordin militar, creştin-ecumenic şi suveran, fără legături cu masoneria, acordat pentru fapte orientate spre adevăr, dreptate şi ajutorarea aproapelui. *"Ţiganii sunt bancherii îmbogăţiţi prin cumpătare, deşi au fost deposedaţi de bunuri, prin jefuire şi asasinat în masă"* susţin căpeteniile ţigăneşti. Oare aşa să fie? Nemunca, analfabetismul, promiscuitatea, traiul din cerşit, specula, jaful, tâlhăria şi mai ales adesea crima - toate acestea să însemne cumpătare!?! De unde şi din ce fabuloase averi ţigăneşti !?!

Comunismul, capitalizat în manieră iliesciană, originală, este un mediu propice mafiei ţigăneşti. Numai aşa se explică apariţia *"caritabilului"* escroc tuciuriu Ion Stoica, patronul impozitului pe prostia norodului credul şi ignorant, pungaşul care, încurajat în ticăloşia lui de funarogavriştii puterii comuniste actuale, i-a transformat pe aceştia în bancheri şi predicatori, lupi moralişti pe tema corupţiei fără... corupţi!! Hotărât lucru: ţigănia caracterizează România, orientând-o spre cele mai înalte culmi de decădere morală în relaţiile interumane, declinul economic profund şi compromiterea dezideratului de a deveni, cu adevărat, o ţară europeană civilizată şi prosperă. Sub Ilici Iliescu, România anului 2000 este grav ameninţată de ţigănimea parazitară, adevărată ruşine naţională şi cancer social de proporţii.

N.B. Există însă, din fericire şi o excepţie dela regulă, confirmând efectul benefic al credinţei şi proprietăţii funciare asupra ţiganilor. La 40 km. de Bucureşti, în satul Fântânele, cele 700 familii de ţigani, aproximativ 2000 de suflete, s'au pocăit în urmă cu 20 de ani, iar după Dec. '89 au primit pământ. Credinţa le-a impus ţiganilor să nu mintă, să nu fure, să nu bea, să umble îngrijiţi, să aibă curăţenie în case, să meargă cu sfinţenie la şcoală, să muncească cinstit, într'un cuvânt să se cheme şi ei oameni în rândul lumii, respectaţi de colectivitate. Indiferent de ce religie sau cult sunt, numai credincioşi să fie. Se poate şi asta...

Sergiu RĂDULESCU

Nontate !

PRODUSE AGRO-ALIMENTARE DIN ROMÂNIA

Dacă doriţi să vă reamintiţi gustul produselor tradiţionale româneşti, firma ***Darianne International*** *vă poate oferi această posibilitate chiar aici în America de Nord. Darianne International produce în România şi desface pe plan internaţional o gamă largă de produse alimentare specific româneşti: dulceţuri şi gemuri, murături asortate, piure de castane, ape minerale, etc. Cei interesaţi se pot adresa la sediul companiei din:*

DARIANNE INTERNATIONAL INC.

170 WEST BEAVER CREEK ROAD, UNIT 1,
RICHMOND HILL, ONTARIO, CANADA L4B 1LB
• Telephone: (905) 731-2204
• Facsimile: (905) 731-2268

Reprezentantul nostru la Montréal este:
Mihai Baron
Gestion Eurotrade
Tel: (514) 682-2945
Fax: (514) 682-6464

Reprezentantul nostru la Kitchener este:
John Pruneanu
Kitchener Bakery
296 Higland Rd. East
Kitchener, Ontario
N2M 3W7
Tel: (519) 745-6295

Reprezentantul nostru la Hamilton este:
Jovo Grubor
Power Of Nature Ltd.
125 Lancing Drive,
Unit 5,6, Hamilton,
Ontario L8w 2Z9
Tel: (905) 575-7995
Fax:(905) 575-1143

ANACRONISMUL NAŢIUNII ROMÂNE: DEMOCRAŢIA DE TRANZIŢIE

Florin Oprea SĂLCEANU

Puterea s'a identificat cu personajul *"cel mai infailibil: comunistul educat în stil bolşevic la Moscova"*. Şi cum acest personaj s'a privit în *"oglinda politică"* actuală a transmis *"germenul corupţiei"* colegilor de *"luptă pentru propăşirea bunăstării comuniste"* în toată România, să rămână *"ţuţ"* întreaga lume în faţa unei astfel de *"originalităţi geniale"* (aiurea), mai ceva decât *"ideile ciuce"*...

Şi această putere, în fiecare zi, are curajul diabolic să se prezinte în faţa naţiunii cu şarmul nevinovăţiei. Nu este interesată de starea naţiunii şi închide ochii când *"germenul corupţiei"* face ravagii. Justiţia doarme în *"coşul de puf"* şi toarce himerele *"umanismului democraţiei de tranziţie"*, pentrucă aşa i-a *"dictat"* Puterea. De aici curajul actualilor *"aleşi"* ai poporului de a trage pe sfoară Legile şi NAŢIUNEA ROMÂNĂ.

Puterea, în obrăznicia ei, se leapădă de promisiunile echilibrului social şi politic şi îşi face mendrele în Parlament, pentrucă se sprijină pe o autoritate ce îi aparţine: PDSR, partidul majoritar, care în neruşinarea lui se infiltrează şi obligă pe aceia cu conştiinţa curată să se *"pervertească"*, pentrucă nu există scăpare. Iată de ce Puterea joacă legile DOMINOULUI POLITIC! Prin acest joc există posibilitatea să abată atenţia naţiunii dela prăbuşirea ei social-economică.

Au trecut câţiva ani buni şi actualii guvernanţi continuă să facă *"jocul"* în interesul lor (n.n. pentrucă sunt, aşa cum declară, majoritari), să pună mâna pe cea mai mare parte a averii naţionale. Deviza lor secretă este ca în scurtă vreme să împartă totul, iar naţiunea să se mulţumească, asemenea câinilor de pripas, doar cu rămăşiţele.

Degringolada socială şi politică a atins cotele cele mai înalte ale mizeriei şi neîncrederii sociale. Şi perspectivele însănătoşirii nu se mai întrevăd. Puterea îşi face *"siesta"* la masa minciunii şi surâde precum o cocotă milioanelor de Români sărăciţi, care se hrănesc cu *"bunătăţile putrede ale democraţiei de tranziţie"*, cumpărate la preţuri exorbitante.

Puterea pleacă în LUME să facă *"relaţii de prietenie şi de prosperitate economică"*, aşa cum a mai făcut în anii care s'au vremuit, dar fără realizări de mare clasă.

Continuă să îi îmbrobodească pe Români cu *"mari acte politice"* ce le înfăptuieşte continuatorul *"comunismului cu faţă umană"*. Repartizează zâmbete de *"curtoazie"* (în stânga) celor care s'au trezit şi ştiu bine că promite o posibilitate de *"afaceri"* în stil cameleonic, fără perspectiva (speranţa) că într'o bună zi viaţa social-economică se va îmbunătăţi.

Acest joc al puterii e putred. Şi actualii guvernanţi *"jonglează"* cu ea în interesul lor. Naţiunea română este doar *"recuzita"* pentru o viitoare *"operetă"* a Puterii *"neoroză"*.

Ce va fi în faţa JUSTIŢIEI, în viitorul apropiat, se vede pe acum: existenţa unor clanuri de îmbuibaţi, prăbuşirea valorilor spirituale ale naţiunii şi genocidul social. Puterea *"neoroză"* îşi continuă *"experimentul"*: în ROMÂNIA cine e corupt se crede de *"spiţă nobilă"*...

Pentru a vă ţine la curent cu ultimele ştiri din România, echipa noastră redacţională lucrează fără încetare... Nu rămâneţi în urma timpului...
Citiţi lunar
"Cuvântul Românesc"
şi participaţi la viaţa exilului românesc pentru a forma un puternic front de luptă anticomunistă.

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale

din exil și din țară

Pavel Chihaia
MĂRTURISIRI DIN EXIL

INSTITUTUL EUROPEAN

Pavel Chihaia este unul din cărturarii neamului românesc, care în cercetările și remarcabilele lui studii de istorie nu uită niciodată că sensul etimologic al istoriei este ***cunoașterea*** și ***cunoscând*** ne ***re-cunoaștem.***

Nu poți cunoaște fără ***a vedea.*** Aoristul Grecilor ***idein*** din care provine ***ideea***, în greacă, latină și limbile moderne tocmai aceasta însemna, adică ***a vedea.***

În tot scrisul lui Pavel Chihaia observăm această logodnă dintre ***histor*** și ***idein*** între realizarea unei ***cunoașteri*** și ***re-cunoașteri,*** ca ***idee***, ca ***vedere*** și ***pre-vedere*** românească.

Ideea, spre deosebire de ***ideologie,*** se ferește de ispita cartesianului *"cogito ergo sum"*. Prin structura ei etimologică ea este ***vedere,*** în vreme ce cartesianismul este orb prin mândria exagerată dată rațiunii ca idol. ***Cunoscând,*** ajungi să ai o ***vedere*** istorică asupra lumii, o însușire a trecutului ca moștenire de a ***vedea*** și a ***prevedea,*** de a ***cunoaște*** și a se ***re-cunoaște.*** De a fi parte vie din neamul tău.

Ce curios este Descartes! Tot accentul îl pune pe *"cogito"* și pe *"dubito"* și după ce îi răpește omului perspectiva ontologicului pune în ecuație pe *"cogito"* cu *"sum"*, deci omul fiind redus numai la rațiune. *"Sum"* este atributul divinității, cartea de vizită a lui Dumnezeu: *"Eu sunt cel ce sunt"*. Noroc de José Ortega y Gasset care îl desumflă cu săritul peste cal. Într'un mod fin Ortega îl ***urzică*** pe Descartes exact unde pișcă mai mult. În mândria rațiunii ridicată la nivelul de idol. *"Cogito"* nu reprezintă toată ființialitatea omului spre a ne grăbi cu un ***ergo*** spre ontologicul ***sum.*** Ortega îl ia peste picior: ***"cuget, deci sunt cugetător"***. Ergo, lasă-l pe ***esse*** în pace!

Iată de ce fiecare apariție editorială a lui Chihaia este pentru noi Românii un prilej festiv de celebrare: pentru ***cunoaștere*** și pentru ***re-cunoaștere***, pentru ***vedere, prevedere*** și ***re-vedere*** în ființialitatea neamului.

În acest context nu cred că cineva ar fi găsit un titlu mai adecvat decât *"Mărturisiri din exil"*. ***Mărturisirea*** implică pe ***martor*** și ***martir.*** În sens liturgic e spovedanie. Titlul sugerează aureola sacrului. A cuvântului rostit sub patrafir. Pavel Chihaia știe că ***mărturisirea*** este traducerea lui ***metanoia,*** care înseamnă a trece dincolo de rațiune și din înălțimile cerului să te cobori asupra spiritului tău într'un loc metanoic.

Că aceste *"mărturisiri"* fac parte și vin *"din exil"* este o precizare necesară și binevenită în elucidarea unui adevăr istoric. Apreciem atitudinea fermă și luarea de poziție a lui Pavel Chihaia, care nu întâmplător și-a intitulat cartea *"Mărturisiri din exil"*.

Despre ce este vorba? După evenimentele din 1989 se încearcă într'un mod disperat subminarea termenului de ***exil*** și inlocuirea lui cu cel de ***diaspora.*** Când la Paris avea loc o *"întâlnire a exilului românesc"*, ca un contra atac, în țară se ținea o *"întâlnire a diasporei românești"*. De ce a deranjat și deranjează pe *"odioși"* și *"zâmbăreți"* acest cuvânt? Pentrucă ***exilul*** înseamnă ***rezistență românească,*** după 1944, continuându-și tradiția, se conturează ca ***rezistență românească anticomunistă.***

Într'un articol al nostru *"EXIL" SAU "DIASPORA"* apărut în *"Cuvântul Românesc"* în Septembrie 1994, publicat pe prima pagină, pentru a nu se găsi scuza că a fost ***pierdut*** din vedere, arătam că termenul ***exil,*** chiar dacă a făcut alergie comuniștilor dinainte de 1989, care reacționau isteric în limbaj *"brunet"* de Lipscani și Colentina, nu poate fi înlocuit prin *"diaspora"*, nici măcar de minerii lui Iliescu ciomăgind pe studenți și scandând noua înțelepciune: *"noi muncim / nu gândim"*.

Ce e aia *"diaspora"*? Dacă în toate dicționarele românești găsim cuvântul *"exil"*, pe cel de diaspora nu-l aflăm nici măcar în *"Dicționarul de neologisme"* al lui Florin Marcu, ediția a III-a ce o posed, București, 1978. Cât de mult realitatea *"diasporei"* este și realitate istorică românească?

Pentru a răspunde la aceste întrebări trebue să ne adresăm unui teolog, pentrucă termenul are implicații pur religioase, de situare geografică a unei comunități care practică o anumită religie. În secolul VI înainte de Hristos, Evreii sunt duși în captivitatea, sau exilul babilonic. Abia mai târziu se vorbește de ***diaspora***, adică o comunitate de Evrei din afara țării care din punct de vedere religios nu s'au pierdut, ci suferind tragedia exprimată de verbul *"dia + speirein"* au devenit *"diaspora"*, adică o comunitate religioasă în afara granițelor.

A doua menționare istorică a termenului diaspora o găsim la sfârșitul secolului I, evident după Hristos, și tot în sensul de practicare a unui cult religios. Evreii creștini din Palestina, din cauza persecuțiilor, iau calea exilului. A doua menționare a ***diasporei*** e tot de ordin religios și tot ca o situare geografică. Diaspora creștină a Evreilor din afara Palestinei, din punct de vedere al cultului, se identifică prin *"dia + speirein"*, ca *"diaspora"*, cu religia creștină și comunitățile creștine din țară.

După cum vedem din cele două modele de ***diaspora***, întâi e vorba de exil ca realitate istorică, pasivă în primul caz - Evreii duși în exil, în *"captivitatea babilonică"*, activă în al doilea - Evreii creștini iau calea exilului. Ca numitor comun la apariția ***diasporei*** e un motiv de apartenență religioasă. Spre deosebire de ea, ***exilul*** ia ființă din motive de ordin politic. Tocmai de aceea, Publius Ovidius Naso a fost ***exilat*** la Tomis, deci trimis în ***exil,*** iar nu în ***diaspora.*** Vina lui e de natură politică, iar nu religioasă. Tocmai de aceea, folosind un exemplu românesc, Nicolae Bălcescu a fost forțat să plece în ***exil.*** Din motive politice, iar nu religioase. Oare nu ar fi ridicol să spunem că Bălcescu a murit la Palermo în ***diaspora?***

Tocmai de aceea am insistat atât de mult în explicarea titlului lui Pavel Chihaia *"Mărturisiri din exil"* în semn de respect pentru un istoric care a adus culturii românești o importantă contribuție de ***vedere*** și ***cunoaștere*** românească, având corolar ideea că istoria face parte din ființa și înveșnicirea unui neam și e un sacrilegiu să o răstălmăcim într'un mod sectar și partinic.

Folosind expresia lui Adolf Armbruster, care semnează o postfață a cărții, Pavel Chihaia este un *"istoric cu vocație"*. Un ***chemat.*** În spatele savantului nu stă *"profesorul de istorie"*, pe care-l visez și acum în nopțile de coșmar, după 30 de ani, care te vânează la examen până te *"prinde"*, ci un scriitor care se apropie de tine ca să te învețe cum să zbori întru *"cunoaștere"*.

Prin 1945 Editura Fundațiilor Regale îi publica *"La farmecul nopții"*, o piesă de teatru pentru care obținuse premiul *"Scriitorilor tineri ai Fundației Regale"*.

În 1947 îi apărea romanul *"Blocada"* în editura *"Cultura Națională"*, ediția a doua în editura *"Dacia"*, 1991.

Ascensiunea începe cu: *"Din cetățile de scaun ale Țării Românești"*, apărută la editura *"Meridiane"*, 1974.

Urmată de: *"Dela Negru Vodă la Neagoe Basarab. Interferențe literar-artistice în cultura românească a evului de mijloc."* Editura Academiei.

Prolific, pe lângă studiile publicate în revistele de specialitate, aparițiile editoriale ale cărților se succed una după alta.

"Sfârșit și început de ev. Reprezentări de cavaleri la începuturile Renașterii." Editura *"Eminescu"*, 1977.

Adolf Armbruster ne descrie tragedia intelectualului român sub regimul comunist și motivele pentru care Pavel Chihaia a ales calea EXILULUI.

Editura *"Ion Dumitru"* din München îi publică volumul despre *"Tradiții răsăritene și influențe occidentale în Țara Românească."* Peste un deceniu, editura *"Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor"*, în semn de omagiu, republică a doua ediție.

Aurel Răuță, generosul suflet românesc, îi publică la Madrid în editura *"Fondation Culturelle Roumaine"* în 1988 cartea despre *"Immortalité et décomposion dans l'art de Moyen Age"*.

"Fața cernită a libertății. 20 convorbiri la Europa Liberă." Editura *"Jurnalul literar"* în 1991. Interesul pentru această carte face ca editorul să scoată o a doua ediție în anul următor.

Editura *"Institutul european"* din Iași, în 1994, îi publică *"Treptele nedesăvârșirii"* și *"Mărturisiri din exil"*, în colecția *"Texte de frontieră"*.

Ultima carte la care ne-am oprit, *"Mărturisiri din exil"*, am putea-o rezuma prin sinteza unui autoportret semnat de autor pe coperta a patra: *"Am descoperit literatura cu un fel de bucurie luminoasă. Scriam pentru mine și citirea rândurilor proprii mă înavuțea. Mă căutam într'o noapte nesfârșită. Sărind peste timp, întorcându-mă din drum ca unul ce a uitat ceva, privind în urmă pentru a recunoaște calea de întoarcere."*

Scrisul este pragul rusalin în care ***cunoașterea,*** deci istorie omenească, devine un șipot de revărsare al Spiritului Sacru. Cel care ***scrie*** rostuiește ***spusul*** care devine logos, cuvânt spre Cuvânt. Nu poți ***cuvânta*** fără ***în + spirare.*** Când ți se dă darul cuvântului ți se dă și cel al ***inspirației,*** taina când îți hrănești suflarea și sufletul din acea *"bucurie luminoasă"* a Spiritului-Pnevma. La această Cină de Taină a ***inspirației*** cuvântul se ***în + scrie***, și devenind asemănare a Logosului (despre care exilatul din Patmos chema întreaga filosofie a Grecilor să le reveleze că: *"Logos sarx egeneto"*) cuvântul devine parte din spiritualizarea unui neam. Îl *"înavuțește"* (verbul istoriei oemenești) cu spiritualitate. O contribuție la ***spiritul*** unui neam.

Prin actul lui ***în + spirare*** cuvântul primește o putere supraomenească și prin aceasta putem vorbi de adevărata naștere a tragediei. Energia căpătată prin ***în + spirare*** poate perverti onticul în meontic deoarece omul ca ***chip și asemănare*** divină are voința liberă și poate folosi cuvântul în mod destructiv. ***Supraomul*** lui Nietzsche încetează de a mai fi om firesc, dar nu ajunge nici în Dumnezeu, prin repetarea experienței luciferice. Lucifer, neavând trup material, ci numai spirit a stagnat într'un mod narcisian în nivelul de spirit. Dumnezeu fiind infinit, chemarea creativă, în frumusețe, într'o perpetua transparență de îndumnezeire ca ***Theosis*** nu are limită sau măsură. Satan rupându-se din comuniunea cu Dumnezeu a devenit un fel de ***black hole.*** Pentru om, care pe lângă spirit nemuritor are și trup, propunerea filosofică a lui Nietzsche e mai groaznică decât tragedia satanică. Lucifer, între Dumnezeu și vârtejul damnării de a te închide veșnic în tine, ca spirit destructiv, alege ruperea din divin, dar fiind spirit nemuritor alegerea e a unei veșnice sinucideri.

Nietzsche oferă omului, ca spirit, soarta diavolului de a se sinucide veșnic fără a putea să moară. Având și trup, asemănător biologic cu al animalelor, omului i se propune de a fi *"supra-om"*, un animal fără de omenie. Nu e animal pentrucă e om, dar nu e nici om pentrucă e *"supra-omului"*. Dar nu e nici Dumnezeu, pentrucă Nietzsche declară că Dumnezeu e mort. E omul umilit și dezbrăcat de toate demnitățile umane și divine. Nu e normal ca din această caricatură a ***ideii*** de om să se nască ***ideologiile*** nazistă, comunistă și demonicul lor care ne așteaptă cu *"new age"*?

Pavel Chihaia vede în cuvânt sâmburele ontologic. Pur și nepervertit. Cuvântul transfigurează și ne transfigurează. Bipolaritatea cuvântului, tragic folosit și spre meontic, este prezentă în scrisul lui Chihaia ca aluzie. Fiind Român, Pavel Chihaia vorbește și interpretează istoria Românilor în care observă o bipolaritate a ***rostirii,*** referindu-mă la Noica, a cuvântului. Cuvântul, ca pâine de toate zilele, ne hrănește numai atunci când ajunge pâine în Potir. Numai atunci putem gusta din *"bucuria luminoasă"* a ne împărtăși din Cuvânt, istoria ridicată la demnitatea imperială de ***fiat voluntas tua.***

Lumina taborică s'a revărsat, ca revelație a Cuvântului nu numai asupra ***Chemaților*** care omenește gândeau să facă niște *"colibe"*, ci asupra întregului cosmos. Un fel de rouă a harului asupra tuturor încercărilor în timp a cuvintelor-ore. Spre urcarea plaiului taboric al transfigurării totul e miruit spre ***semn*** și ***semnificație***, iar Pavel Chihaia are dreptate afirmând și subliniind miracolul lui ***metamorphosis*** că: *"Nu putem renega zilele incolore, zilele searbăde, zilele absurde. Zile și crâmpeie de gânduri notate febril, căzute ca frunzele pe apa unui râu, uitate înainte de a fi clare lor înșile."*

Ca o referire la *"Cearta sufletului cu trupul"* și un sumar al capitolelor pe care ***stă*** cartea *"Mărturisirilor din exil"* scriitorul își continuă: *"Amintirile dintr'o fantastică luptă cu îngerul, ruine dintr'un templu în care nimeni n'a intrat, niciodată. Un roman sau o carte fără subtitlu, o alcătuire fără țel. Despre tinerețe. Deci despre prietenie și despre cărți. Apoi despre dragoste. Dar mai întâi despre moarte, maica vieților noastre."*

E rândul istoricilor să vorbească despre Pavel Chihaia. Lor mă adresez cu o ***carte*** si le-o pun pe masă. Repet, se numește *"Mărturisiri din exil"*. Și o problemă de rezolvat pentru acasă: Exilul ca moarte și maica vieților noastre.

Dumitru ICHIM

CRUCILE

Noi ridicat-am cruci albe și sure
Pentru acei ce au fost să îndure
Lanțuri și chinuri de negrăit
În veci cel roșu de toți hulit.

Stau crucile strajă de piatră
Pentru acei luați dela vatră
Și duși pe drumul Golgotei, în sânge
Curg lacrimi amare, pentru a-i plânge.

La poale de dealuri, sunt crucile albe,
Înșiruite a morților salbe,
În cimitire și la Canal
Unde-i răpuse al răului val.

Spre cer, se înlață crucile mute
La căpătâi de vieți pierdute.
Crucile lor sunt crez, neclinitit,
Dela soare răsare, spre asfințit

Ana Uzeanu BARZA

OCTAVIAN GOGA

"PĂTIMIRE ŞI MESIANISM"

Gheorghe RĂDULESCU

Urmare din numărul trecut

Şi dezrădăcinarea este un fel de eroziune în timp şi spaţiu, însă fenomenul se petrece psihologic, datorită fricii de necunoscut, de inadaptare, o eroziune psihică provocată de suferinţa înstrăinării, acest factor îi crează poetului şi dorinţa de reîntoarcere în locul părăsit, dar destinul, fatalitatea îşi impun itinerariul dinainte prestabilit, în aşa fel încât sufletul pribegeşte pe căi îndepărtate: *"De ce m'aţi dus de lângă voi, / De ce m'aţi dus de-acasă? / Să fi rămas fecior la plug, / Să fi rămas la coasă. / Atunci eu nu mă rătăceam / Peatâtea căi răzleţe, / Şi-aveaţi şi voi în curte-acum / Un stâlp la bătrâneţe." (Bătrânii)*

La jale ca şi la bucurie, doar amândouă sunt ale omului, nu se poate fără lăutar şi lăută, căci în lăută stă nunta şi îngropăciunea, în ea sunt adunate norocul şi nenorocul. Ca la Vasile Alecsandri, Goga cântă şi el nostalgic un Barbu Lăutarul, numai că lăutarul lui Goga nu e chemat la conace, la petreceri boiereşti, nu este un lăutar din alte vremi cu giubea, ci unul cu straiele rupte şi el este chemat să cânte de jale şi de dor, să cânte suferinţa neamului, să cânte de pribegie şi moarte până ce strunele lăutei se vor sfărâma de durere şi obidă: *"Desgroapă, moşnege, cu mâinile'n tremur / Comoara ta veche de jale... / Tu porţi ferecate durerile noastre / În vaierul strunelor tale. / În ele'mpletit-au străbunii cucernici / Credinţa visării deşarte, / Şi'n graiul lor plânge şi n'are repaos / Amarul nădejdilor moarte." (Lăutarul)*

Având un suflet în care se răsfrâng durerile unui neam întreg, ca raza în adâncul unui râu, Goga nu se opreşte aici, pentru el lăutarul este un simbol, lăuta sa este făptura din care izvorăşte harul divin al unui popor, încât moartea acestuia îi provoacă poetului o şi mai mare durere şi singurătate. De o plasticitate şi simplicitate folclorică specifică, poetul schiţează o imagine poetică prin care pauperitatea împletită cu durerea crează un aspect cu adevărat al unor sacrificaţi biblici, care se înalţă spre ceruri aşa cum au venit pe pământ, plini de duh, ducând cu ei sărăcia şi talentul: *" De-o zi'ntreagă plâng alături, biata Mura cu fecioru', / În bordei, pe masa'ntinsă, doarme astăzi Laie Chioru, / De'nvălire o vecină s'a'ndurat cu două straie / Şi drept pernă o desagă a umplut Mura cu paie... / ... / Între foi de nuc alături lângă fruntea lui de ceară, / Ostenit se'ntinde arcul pe grumazul de vioară." (A murit)*

Cunoscând în profunzime ca şi Alecsandri, Eminescu, ori Blaga, folclorul românesc, Octavian Goga îl prelucrează, dându-i o tentă originală, cultă, în care cântecul popular de horă, de dans, ori strigăturile hazlii, cu substrat erotic tendenţios se îmbină într'un ritm armonios, vesel, ce conţin un număr par de opt şi şase silabe, construcţii ce ne amintesc de strigăturile din Transilvania şi din Moldova de Nord. În acest ciclu unde acelaşi lăutar înveseleşte mesenii se strecoară semnificativ şi un spirit satanic, ca în *"Hanul Ancuţei"* al lui Mihail Sadoveanu. Cântecele lui Goga, prin forţa lor sugestivă şi ritmul îmbietor, au o circulaţie deosebită, dovedind structura sufletului românesc sub diferite ipostaze date, cântece ce au o gamă diversificată cu multiple semnificaţii: *" Sus la cârciumă'n Dealul-mare / De trei zile ţin soborul'... / De trei zile beau şi-mi zice / Din lăută Laie Chioru: / De trei zile, măi copile, / Doru-i greu şi jalea-i multă / Şi tot zice să le-aline, / Laie Chioru din lăută, / Zi, măi Laie, încă'un cântec / De-o cămaşă cu altiţă/ Şi de-un drac cu ochii vineţi,/ De-o Aniţa-cârciumăriţă. / ... / Zi, mă Laie, - de-o bălaie / Cu trupşor subţire'nalt... / Tu c'un ochi nu vezi, ţigane, / Să-l închizi şi celălalt! (Cântece)*

Îmbinarea realităţilor rurale cu subtextul scoate şi mai mult în evidenţă o lume a satului românesc, o lume cu dramele şi cu dorurile ei, o lume în care se continuă viaţa sub nenumăratele ei aspecte, o lume a vitalităţii fără conformisme, şi chiar dacă întâlnim în versificaţia poetului unele înadvertenţe de ordin prozaic şi stilistic, cântecul său este izvorât din simţirea de veacuri a poporului român, demonstrând rezistenţa şi puritatea fizică şi spirituală a neamului, încât aceste dificultăţi sunt aproapoe cu totul estompate. Există în cântecele lui Goga o trăsătură uşor fantastă de basm, frizând pe alocuri un univers supranatural, rabelesian sau în genul lui Creangă, însă tot pe atât de autentic, realist şi credibil, amintindu-ne de petrecerile, nunţile şi botezurile ţărăneşti care luau deseori proporţii fantaste. În toate acestea totuşi, se află un dor mistuitor, ascuns în fiinţa frământată a Românilor: *"Când de jale cântă Laie / Sboară cupa pe fereastră. / Şi-aş aprinde-atuncea satul... / Să-l văd pară vâlvătaie... / - Ochii vineţi foc să-i arză... / Măi crâşmare Niculaie!" (Cântece)*

Alteori, liniar, atracţia erotică îi provoacă visul zbuciumat al dorinţei, apropiindu-se fragmentar de *"Fata în grădina de aur"*, după care Eminescu a construit *"Luceafărul"*. Şi aici este o *"frumoasă a lumii"* cum îi spune Eminescu, o frumoasă pământeană la care râvneşte şi poetul: *" Fată mare, fată mare / Călătoare printre stele, / Vin la tine'n miez de noapte, / Toate visurile mele. / La fereastra ta, şirete, / Bat din aripi de mătasă, / Fată mare, fată mare, / Lasă-le să vie'n casă. / Tremurând să treacă geamul, / Să se'nşiruie mărunte / Pe şuviţa de pe tâmplă,/ Pe şuviţa de pe frunte." (Cântece)*

Şi în volumul din 1909, *"Ne cheamă pământul"* ca şi în celelalte care urmează *"Din umbra zidurilor"* 1913, *"Cântece fără ţară"* 1916, şi *"Din larg"* apărut postum în 1939, Goga îşi continuă poezia sub acelaşi arc al destinului poporului său, iar problematica sa îşi urmează cursul ca o obsesie, ca un imperativ sau ca o imprecaţie împotriva vitregiei soartei, idee persuasivă a unui suflet frământat, în care se reflectă şi se interferează toată durerea unui neam întreg. Ca un ecou prelung şi plin de jale din poezia *"Plugarii"*, sau *"Clăcaşii"*, se repetă stăruitor în poezia *"Cosaşul"*, ca într'o operă antică, vuietul înfricoşător al timpului, al suferinţei care străbate spaţiile, vuiet ce ia proporţii amenin ţătoare ale celor împătimiţi de soartă, dar nestăviliţi în vijelia lor. În ciclul *"Din umbra zidurilor"*, din 1913, Goga încearcă să pătrundă într'un nou stil de creaţie poetică, dorind să adopte factura unei poezii cu implicaţii conceptual moderne, o poezie mult discutată în acel timp, şi anume, în simbolismul care se manifesta destul de pregnant în lirica noastră, având drept model şi influenţă poezia simbolistă franceză.

Acest curent inovator era în plină ascensiune şi era reprezentat prin poeziile lui G. Bacovia, I. Minulescu, I. Pilat, O. Densuşeanu (care era şi unul din teoreticienii curentului), Octavian Goga ia şi el contact la Paris, în această perioadă cu şcoala simbolistă şi se apropie de poezia lui Baudelaire şi Verlaine, traduce o serie de poezii din lirica poetului simbolist maghiar Ady Endre (cum de altfel tradusese şi din Petöfi), pe care îl cunoştea destul de bine, însă poezia sa nu are nimic comun cu poezia simbolistă a lui Mallarmé, sau a lui Verlaine. Cu toate că Parisul, pentru el, ca de altfel pentru oricine, are o forţă acaparatoare, totuşi poetul român se simte desrădăcinat, străin şi dezarmat în *"Haotica Parisului năvală"*, acest oraş îi provoacă sentimente deprimante, negative şi halucinante *"Şi'n jur de mine urla Babilonul"* (Paris). Acelaşi lucru îl întâlnim şi în poezia *"Notre-Dame"*, renumita catedrală îi lasă impresia că, turnurile ei sunt *"Ca două braţe blestemând Gomora..."*, încât încercările simboliste ale poetului rămân doar în faza incipientă, mai bine spus de trecere printr'un curent cu care Goga nu avea nici o afinitate.

Afinitatea lui era întru totul naţional-românească. El rămâne poetul clasic cu puternice trăsături romantice, situat pe celălalt versant al liricii româneşti, poet naţional atât prin formă cât mai ales prin semnificaţie, fiind în această privinţă un demn continuator al poeziei naţionale româneşti, al lui Eminescu, Coşbuc şi Iosif, un poet al suferinţei Transilvaniei, al spiritului de eliberare naţională, CRAINIC al ţării sale; Goga şi-a găsit chemarea şi locul numai în mijlocul durerilor şi'n lupta de înălţare a poporului său. Ca un ultim strigăt de deznădejde şi de acuzare, dar şi de alarmă, îndreptat spre culmile crepusculare care se apropiau prin intrarea României în Primul Război Mondial din 1916-1918, război de eliberare a Transilvaniei, poetul îşi intitulează un ciclu de poezii *"Cântece fără ţară "* 1916, tocmai în momentul izbăvirii, sau poate ca un presentiment de teamă, dar şi de încredere şi de îndemn, în faţa vijeliei care se apropia. Fiind o conştiinţă a neamului românesc, Goga are intuiţia valorii, el îşi dă seama că este chemat să adune în sufletul său chinul de veacuri al poporului şi să-l expună ca un simbol, ca un standard de luptă a celor oropsiţi: *" Eu sunt oftatul care plânge / Acolo'n satul meu din deal, / Sunt ţipătul muiat în sânge / Al văduvelor din Ardeal. / Sunt solul dragostei şi-al urii, / Un visător de biruinţi, / Ce port blesteme'n cerul gurii, / Drept moştenire din părinţi." (Cântece fără ţară)*

Odată însă cu eliberarea pământului străbun, poetul simte o osteneală fericită, o dragoste nesfârşită şi îmbrăţişează toată suferinţa trecutului, aşa cum cerul acoperă în speranţă şi credinţă veşnicia poporului. Iată unele versuri din ciclul *"Din larg"*, apărut în 1939, după dispariţia poetului: *" Te-am dărâmat, hotar de-odinioară, / Brâu împletit din lacrimi şi din sânge, / Veriga ta de foc nu mă mai strânge / Şi lanţul tău a încetat să doară. / Trecutul însă tot se mai răsfrânge, / Ca un păianjen tainic mă'mpresoară / Şi'n inima mea fulgere coboară / Din zilele ce mă'nvăţau a plânge..." (Vita nuova)*

Paseist şi nostalgic, Goga, în sonetul *"Am fost"*... îşi face parcă un rechizitoriu al anilor ce-au trecut peste el, peste timpul când poetul a cunoscut din plin temniţa ungurească, ani consemnaţi în istoria însângerată a neamului românesc: *"Am fost logodnicul durerii, / Cobzarul cu aceleaşi strune, / Ce-şi ţese cântecu'nvierii / Din stihuri de îngropăciune... / În noaptea mea înviforată, / Drumeţ îndrăgostit de soare, / Am fost o harfă spânzurată / Pe-o streaşină de închisoare..." (Am fost)*

Analizând poezia lui Octavian Goga în perspectiva timpului, sesizăm că această creaţie a izvorât dintr'o mare suferinţă a poporului român, iar poetul nu este altceva decât expresia autentică a acestei suferinţe. O suferinţă şi o revoltă care acoperă aproape în întregime spaţiul liricii sale. Poet pur în toată simţirea sa de Român adevărat, el reprezintă sufletul naţional al Transilvaniei însângerate, de aceea poezia lui Octavian Goga este înfrăţită cu poezii lui Eminescu şi cu celelalte valori ale culturii române.

PROTEST

De curând a apărut, în editura *Casa Şcoalelor*, antologia *"Poeziile creştinilor români"*, alcătuită de Mircea Ciobanu, în care mă găsesc prezent cu 13 poezii religioase. Şi de aceea ***protestez,*** fiindcă alcătuitorul antologiei a ***procedat necinstit*** în legătură cu persoana mea: în afară de câteva poeme reproduse din volumul ***"Pietre de aducere aminte"***, semnat cu pseudonimul Simion Cubolta şi pe care mi l-a editat, în 1971, un îndrăgosit de slovă românească din RFG (ceea ce nu este menţionat în antologia susamintită), Mircea Ciobanu şi-a permis să extragă cinci poeme din manuscrisul ***"Inscripţii pe un vas de lut"***, trimis spre publicare în luna Aprilie 1993, pe când dirija editura Eminescu - volum care va vedea lumina tiparului în curând, la o altă editură bucureşteană.

Însă ce este mai grav este faptul că în poeziile mele s'au strecurat nişte greşeli de tipar pur şi simplu ***oribile,*** ca şi cum Mircea Ciobanu a ţinut să-şi bată joc, cu tot dinadinsul, şi de mine şi de Dumnezeul pe care-L proslăvesc. Astfel, în ***Psalm*** găsesc: *"ştii* ***picăturile*** *înalte şi căile"*, în loc de *"**piscurile** înalte"*; după *"în neputinţa omului firesc"*, lipseşte versul următor: *"ştii când Te vând şi când Te răstignesc"*; iar în loc de *"strecoară-mi în suflet luminile, / aprinde-mi dragostea, înfloreşte-mi grădinile"*, apare în antologie *"strecoară-mi dragostea..."* Un adevărat masacru literar!

Urmează alte greşeli grosolane: în ***Abecedarul vieţii,*** în loc de *"**ai** ticluit* citesc *"**şi** ticluit"*; în ***Ştiu ce e moarte,*** *"carnea **doritelor** clipe"* se transformă în *"carnea **dorinţelor** clipe"*, precum şi *"Ştiu ce e moartea prea bine"*, în *"**foarte** bine"*; în *"De n'ar fi înviat **Hristos"***, citesc *"suferinţe"* şi *"căinţe"*, şi nu *"suferinţa"* şi *"căinţa"*; ***Transfigurare*** prezintă următoarele scăpări: *"ce puţin îmi cere"*, în loc de *"îţi cere"*, *"ce să-ţi dea putere"*, în loc de *"ca să-ţi dea..."*, precum şi *"**celor care** mor"* în loc de *"**răilor** ce mor"*.

Culmea infracţiunii antologice a lui Mircea Ciobanu constă în strecurarea inadmisibilă a două enormităţi, ca *"zi şi noapte îşi cere* ***scrumbia****"*, în loc de *"**simbria**"*, din poemul ***Tu m'ai făcut,*** şi *"ce ochi **senili** avea Iisus şi calzi"*, în loc de *"**senini**"*, ca şi *"**sfînta** cenuşă"*, în loc de *"**stinsa** cenuşă"*.

Aceste colosale ***greşeli de tipar*** descalifică atât editura *Casa Şcoalelor*, cât şi autorul antologiei *"Poeziile creştinilor români"*. Şi mă întreb: Cum se face, oare, că în cele patru pagini de ***"Câteva precizări în loc de prefaţă"*** nu se găseşte nici măcar o literă greşită, iar peste poeziile mele Mircea Ciobanu s'a aplecat cu indiferenţa şi neglijenţa *"ochiului rău"*, de care se vorbeşte în Evanghelie, - un ochi care a reuşit să batjocorească, printr'o lectură superficială, o poezie de inspiraţie creştină?

Ca atare, aduc la cunoştinţa eventualilor cititori ai antologiei ***protestul şi indignarea mea,*** cerând totodată editorului retragerea cărţii din circuitul comercial şi oprirea difuzării ei printre comunităţile creştinilor din ţară.

Sergiu GROSSU

UNEORI, DUPĂ RUGĂCIUNE

uneori
după rugăciune
mi-e sufletul leoarcă
de parcă tumbe-ar fi făcut
şi-ar fi înnotat
prin veşnic înrourata
iarbă a Raiului

da
uneori
după rugăciune
mă simt obosit
dar puternic

mi-e numele şters
dar ochii mei strălucesc
asemenea porţilor
celestei Împărăţii

atunci tot ce ating
musteşte de iubire

da
uneori
după rugăciune

Dan Emilian ROŞCA

FUNERALIILE LEGIONARILOR ION

Impresionant aspect al cortegiului, înaintând pe bulevardul Elisabeta.

Stânga: *Conducătorii legionarilor ce reintorşi din Spania şi d. Prat y Soutzo, urmând carul funebru.*

Mijloc: *Familia şi prietenii legionarilor căzuţi.*

Carul funebru, tras de legionari; stânga, jos: *Ion Moţa cu soţia şi unul*
dreapta, jos: *Ion Moţa şi Vasile Marin*; alături: *Vasile Marin, în fa*
Hotarele (Ilfov)

**Aceste două pagini au fost reproduse din revista "*Ilustraţi*

R ION MOȚA ȘI VASILE MARIN

Preoții, în număr de vreo sută, încolonați în cortegiul mortuar. Dreapta: Prapurile, și legionarii purtând crucile de lemn, ce vor fi puse la căpătâiul lui Ion Moța, comandant al Bune Vestiri și Vasile Marin, comandant legionar.

on Moța cu soția și unul din copii; alături: Moța, copil; turi: Vasile Marin, în fața cabanei din tabăra dela rele (Ilfov)

vista "*Ilustrațiunea Română*", Nr.4, Anul X, 1937.

FUNERALIILE LEGIONARILOR ION MOȚA ȘI VASILE MARIN

Impresionant aspect al cortegiului, înaintând pe bulevardul Elisabeta. Stânga Conducătorii legionarilor cei reintorși din Spania și d. Prat y Soutzo, urmând carul funebru. Mijloc Familia și prietenii legionarilor căzuți.

Preoții, în număr de vreo sută, încolonați în cortegiul mortuar. Dreapta Drapurile, și legionarii purtând cruciile de lemn, ce vor fi puse la capătâiul lui Ion Moța, comandant al Bune Vestiri și Vasile Marin, comandant legionar.

Carul funebru, tras de legionari; stânga, jos: Ion Moța cu soția și unul din copii; alături: Moța, copil; dreapta, jos: Ion Moța și Vasile Marin, alături; Vasile Marin, în fața cabanei din tabăra dela Hotarele (Ilfov)

Aceste două pagini au fost reproduse din revista "*Ilustrațiunea Română*", Nr.4, Anul X, 1937.

În duh şi adevăr

O FĂPTURĂ NOUĂ

Sergiu GROSSU

După 11 ani de rubrică lunară, intitulată *"Evanghelia Exilului"*, ne propunem să abordăm cu îngăduinţă cititorilor *"Cuvântului Românesc"* o parte din nenumăratele repere ale credinţei creştine, cu scopul de a apropia pe fraţii noştri băjenari de tainele Cuvântului lui Dumnezeu, care este *"ca un foc şi ca un ciocan care sfărâmă stânca" (IEREMIA, 23.29).*

Fiecare început de An Nou ar trebui să constituie pentru toţi creştinii - şi'n special pentru noi, Românii din exil - un prilej de sinceră şi profundă meditaţie, legată de marea şi neînţeleasa taină a ***înnoirii omului în Iisus Hristos.*** Despre acest cutremurător şi indispensabil proces mistic de ***re-naştere,*** despre această *"naştere din nou"*, prin care devenim copii ai Împărăţiei şi martori ai Învierii, am scris de mai multe ori în paginile revistei noastre, între altele: ***"An Nou, Om nou, Exil nou"*** (Ian. 1985), ***"O verificare indispensabilă"*** (Ian. 1988) şi ***"La început de An Nou"*** (Ian. 1994).

De astă dată, ca să putem elucida pe deplin problema ce ne preocupă (problema fundamentală a trăirii *"în duh şi în adevăr"*, care depăşeşte limitele cunoaşterii naturale şi procedeele, aşa zis ştiinţifice, ale pedagogiei profane), vom face apel la rostul ***îmbrăcămintii lăuntrice,*** la importanţa pe care o acordă Sf. Scriptură ***hainelor*** sufleteşti, precum şi la aspectul domestic al ***aluatului,*** al ***plămădelii*** înnoitoare.

Proorocul Zaharia, de pildă, scoate în evidenţă două feluri de haine: *"haine murdare"* şi *"haine de sărbătoare"*. Marele preot Iosua, ne relatează el, era îmbrăcat cu *"haine murdare"*, şi totuşi stătea în picioare înaintea Îngerului Domnului. Însă Îngerul, luând cuvântul, a zis celor ce erau înaintea Lui: *"Dezbrăcaţi-l de hainele murdare de pe el"*. Apoi s'a adresat lui Iosua: *"Iată că îndepărtez dela tine nelegiuirea, şi te îmbrac în haine de sărbătoare!"* **(ZAHARIA, 3. 3-4).** Despre acelaşi lucru citim într'o altă carte vechitestamentară: *"Toţi am ajuns ca nişte necuraţi şi toate faptele noastre bune sunt ca o haină mânjită"* **(ISAIA, 64.6).**

Deci, pe de o parte este vorba de ***haine murdare*** sau ***mânjite,*** iar pe de altă parte, de ***haine de sărbătoare,*** respectiv de o îmbrăcăminte albă, curată. *"Hainele săţi fie albe în orice vreme"*, ne îndeamnă Eccleziastul **(cap.9, vers.8).** Este acea *"haină de nuntă"* **(MATEI, 22. 11-12)** fără de care nu putem lua parte la *"nunta fiului de Împărat"*, la marele ospăţ al mântuirii.

Toată îmbrăcămintea sufletului nostru trebue înnoită. Nu ne asigură sfântul din Tars că *"toate lucrurile s'au făcut noi"*? **(2 CORINTENI, 5.17).** De altfel, Însuşi Domnul şi Mântuitorul Iisus Hristos ne povăţuieşte: *"Nimeni nu pune un petec de postav nou la o haină veche; pentrucă şi-ar lua umplutura din haină, şi ruptura ar fi mai rea"* **(MATEI, 9.16).**

Să luăm un alt aspect domestic, de gospodărie - ***aluatul.*** Evanghelia ne atrage atenţia să ne păzim de trei feluri de aluat: *a)* ***aluatul Fariseilor,*** *"care este făţărnicia"* **(LUCA, 12.1),** *b)* ***aluatul Saducheilor*** **(MATEI, 16.6),** ştiut fiind că ei erau nişte oportunişti pe plan politic şi că negau existenţa unei vieţi de dincolo de mormânt, precum şi *c)* ***aluatul lui Irod*** **(MARCU, 8.15),** compus din vicleneie şi dorinţa de răzbunare de care a dat dovadă la naşterea lui Iisus, prin iscodirea Magilor şi omorârea pruncilor nevinovaţi.

Aceste trăsături negative de caracter - făţărnicia, oportunismul, atitudinea agnostică în credinţă, vicleneia şi răutatea - alcătuiesc ***aluatul cel vechi,*** de care trebue să ne ferim sau, cum ne povăţuieşte Apostolul Pavel, pe care trebue ***să-l măturăm:*** *"Măturaţi aluatul cel vechi, ca să fiţi o plămădeală nouă..."* Fiindcă, ne spune tot el, trebue să întâmpinăm praznicul Domnului (iar noi ne permitem să adăugăm că se impune să întâmpinăm noul an 1995, în care am intrat deja) *"nu cu un aluat vechi, nici cu un aluat de răutate şi vicleneie, ci cu azimile curăţiei şi adevărului"* **(1 CORINTENI, 5. 7-8).**

* * *

Sf. Scriptură ne vorbeşte la tot pasul de înnoire. Şi nu numai de înnoirea noastră personală, ci de înnoirea întregului univers. Păcatul lui Adam, păcatul protopărinţilor noştri s'a răsfrânt şi asupra firii. De aceea ni se revelează că şi firea, supusă deşertăciunii, *"va fi izbăvită din robia stricăciunii"*, **(ROMANI, 8. 19-22).** Despre această înnoire a lumii ne aminteşte şi Ap. Petru: *"Noi, după făgăduinţa Lui, aşteptăm ceruri noi şi un pământ nou, în care va locui neprihănirea"* **(2 PETRU, 3.13).**

În perspectiva acestei transfigurări universale, cosmice, este normal că şi noi, cei chemaţi la Nunta Mielului, trebue să avem haine de nuntă corespunzătoare, ***o îmbrăcăminte nouă,*** deoarece şi porunca lui Hristos este o ***poruncă nouă:*** *"Să vă iubiţi unii pe alţii; cum v'am iubit Eu, aşa să vă iubiţi şi voi unii pe alţii"* **(IOAN, 13.34).** Numai ascultând de porunca cea nouă, lansată de Iisus umanităţii, ne vom învrednici să devenim ***o făptură nouă.*** Hristos este ***cauza*** care determină înnoirea integrală a fiinţei noastre coruptă de păcat, iar ***efectele*** se văd pe plan lăuntric, căci ***"iată că toate s'au făcut noi".*** Ca efect al trăirii noastre în Hristos avem roadele Duhului Sfânt, acel *"pot totul în Hristos"*, ca un ***triumf al înnoirii,*** conform promisiunii biblice: *"Cei ce se încred în Domnul îşi înnoiesc puterea; ei zboară ca vulturii, aleargă şi nu obosesc, umblă şi nu ostenesc"* **(ISAIA, 40.31).**

Să nu ne scape din vedere obligativitatea trecerii dela *"omul cel vechi"* la *"omul cel nou"*. A treia posibilitate nu există după Biblie. Intermediarii, adică peticiţii, căldiceii, sunt respinşi de Dumnezeu: *"Ştiu fapte tale: că nu eşti nici rece, nici în clocot. Dar, fiindcă eşti căldicel, (...) am să te vărs din gura Mea"* **(APOCALIPSA, 3. 15-16).** Ni se cere, prin urmare, să fim *"în clocot"*, creştini autentici, în care *"toate s'au făcut noi"*; care ne-am dezbrăcat de omul vechiturilor şi, înnoiţi *"în duhul minţii"*, ne-am îmbrăcat în omul cel nou, *"făcut după chipul lui Dumnezeu"* **(EFESENI, 4. 22-24).**

Vom fi noi capabili să împlinim *"porunca cea nouă"* a Evangheliei, dacă nu ne-am schimbat *"prin înnoirea minţii"*, spre a putea deosebi cu claritate *"voia lui Dumnezeu: cea bună, plăcută şi desăvârşită"*? **(ROMANI, 12.2).** Apostolul Neamurilor nu pregetă să scrie, sub inspiraţia divină, că toţi cei ce trăiesc în preacurvie, în necurăţie, în vrăjitorii, în vrăjbi, în certuri, în mânii, în neînţelegeri, în pizmă, în ucideri, în beţii şi'n celelalte fapte de ruşine ale firii pământeşti, *"nu vor moşteni Împărăţia lui Dumnezeu"* **(GALATENI, 5. 19-21).**

Starea anterioară înnoirii spirituale este ***moartea în păcat.*** Ori Iisus Domnul ne cheamă la ***viaţă,*** la o *"viaţă din belşug"*, trăită cu El şi pentru El, prin mijlocirea Sfântului Duh, Cel ce ne întăreşte paşii, în această *"vale a plângerii"*, care este Exilul; Cel ce ne mângâie mădularele obosite de atâta zbucium şi alergătură istovitoare; Cel ce ne sfinţeşte şi ne împrospătează elanurile; Cel ce ne poate da şi voinţa şi înfăptuirea după care suspinăm: o Românie liberă, descătuşată pentru totdeauna de rămăşiţele jumătăţii de veac comunist şi de stegarii mincinoşi ai corupţiei actuale.

La acest început de An Nou, propun cititorilor revistei ***Cuvântul Românesc*** lozinca paulinică: *"Să trăim frumos, ca în timpul zilei, nu în chefuri şi în beţii, nu în curvii şi fapte de ruşine, nu în certuri şi în pizmă. Ci îmbrăcaţi-vă în Domnul Iisus Hristos..."* Căci a sosit ceasul trezirii noastre spirituale. *"Noaptea aproape a trecut, se apropie ziua..."* **(ROMANI, 13. 12-13).** Ziua când, peste plaiurile carpatice şi dunărene, va răsuna cântecul izbăvirii definitive.

INTERVIU

Cu părintele Arhimandrit John Michael Botean

Continuare din numărul trecut

Întrebare: Care sunt speranţele de viitor, după experienţa vizitei Sfinţiei Voastre? A fost această vizită rodnică pentru Sfinţia Voastră şi pentru dioceza noastră din Statele Unite?

Răspuns: Nu există îndoială că a fost folositoare pentru mine. Sper să pot găsi calea cea mai bună ca să transmit această profundă şi mişcătoare experienţă şi celor din dioceza noastră în Statele Unite. Aceasta va fi, în orice caz, o sarcină dificilă într'atâta că sentimentele pe care le-am experimentat în această călătorie au fost mult mai mişcătoare pentru mine decât informaţiile pe care le-am culeş. Am menţionat în predica mea în Catedrala noastră, Duminica trecută că un avantaj pe care l-a avut Biserica noastră în România, dacă acesta se poate chema avantaj, este că atunci când Satan a atacat Biserica, ea a ştiut aceasta. Episcopia ei, preoţii şi credincioşii au fost în temniţă, proprietăţile ei au fost confiscate etc. Vorbesc despre aceasta ca un avantaj pentrucă, în timp ce noi în Statele Unite am suferit atacuri simultane din partea Satanei, noi nu l-am recunoscut. Noi am fost atacaţi de către demonii consumerismului, de către forţele care atacă familia, de către orice care poate fi considerată o boală în Trupul lui Hristos. Şi noi, Creştinii, chiar dacă suntem creştini, am mers după aceste lucruri tot atât de mult ca oricare altul în societatea noastră americană. Dacă Biserica Greco-Catolică în România intenţionează să ajute refacerea vieţii morale a Românilor, ea poate cu certitudine să facă acelaşi lucru pentru noi în Statele Unite. Tot ce avem nevoie să facem, ca să beneficiem de pe urma acestei Biserici, este să vrem să luăm în serios mărturia creştinilor care au încercat să fie creştini în vremea când a fost foarte costisitor pentru ei să facă acest lucru.

Cred că noi, în America de Nord, putem beneficia de mărturia aceasta din partea fraţilor şi surorilor din România, în măsura în care noi putem răspunde trecutului şi prezentului lor de suferinţă, cu o sinceră şi cu un sens spiritual de solidaritate cu ei. Noi putem face aceasta prin admiterea propriei noastre sărăcii şi propriei noastre suferinţe; mai întâi că precedenţii 40 de ani în Statele Unite au rezultat într'o anumită pierdere de vitalitate şi de tinereţe în Biserica noastră. Am văzut că mulţi dintre tineri au dispărut din mijlocul nostru şi este ca şi când n'am şti măcar să mai vorbim cu ei, să-i invităm să vină acasă.

Propriile noastre familii, ca şi familiile altor Americani, au devenit fragmentate şi vătămate şi vieţile noastre au devenit din ce în ce mai secularizate, dacă nu păgâne. În timpul vizitei mele am verificat că Românii sunt în mod remarcabil plini de căldură şi dragoste, dar noi, Românii americani am face bine să ne întrebăm noi înşine dacă această moştenire a noastră n'a fost înlocuită printr'un intenţionat şi eficient *"tehnologism"* tot aşa de rece şi cinic cu al oricui.

Mergând în România şi vorbind cu tineri greco-catolici, văzând lumina în ochii tinerilor seminarişti şi călugăriţele de acolo, mi-au dat o mare speranţă. Biserica în România este în pragul unei vieţi noi, şi cu cât ei fac experienţa vieţii celei noi, cu atât mai mult vom fi în stare să participăm şi noi la ea, să ne împărtăşim din ea. Vorbind concret, cred că dioceza noastră americană va beneficia de conducerea Mitropolitului Lucian Mureşan. Cred că Mitropolitul Lucian va fi un bun mitropolit şi părinte pentru dioceza noastră, tot aşa de bine ca şi pentru România şi aştept ocazia, dacă este posibil, să-l invit în Statele Unite pentru o vizită pastorală. Aceasta ar fi un extraordinar stimulent pentru noi.

Întrebare: Ce ne puteţi spune despre relaţiile cu Biserica Ortodoxă? Există vreo îmbunătăţire a relaţiilor?

Răspuns: Nu cred că am avut destul acces la un număr suficient de oameni indicaţi ca să ştiu mai multe sau să spun că este vorba de o îmbunătăţire. Eu sunt convins, totuşi, că Biserica noastră în România, împreună cu restul Bisericii Catolice, vrea să se înţeleagă bine cu Biserica soră Ortodoxă, chiar dacă ea, în acelaşi timp, continuă cu răbdare să insiste asupra recunoaşterii drepturilor ei şi a destinului ei. Ea va avea să continue să se străduiască cu consideraţiile politice şi economice, şi apoi să sucombe nu lor, dar Cuvântului lui Dumnezeu, să cheme pe toţi creştinii la o necondiţionată dragoste între prieteni şi duşmani, dacă vrea să reuşească o îmbunătăţire a relaţiilor cu Biserica Ortodoxă.

În acelaşi timp, trebueşte recunoscut că există unii în Biserica Ortodoxă, ca de exemplu Mitropolitul Corneanu, care au dovedit bunăvoinţa lor faţă de Biserica Greco-Catolică, chiar şi atunci când aceasta (bunăvoinţa) era impopulară şi costisitoare pentru ei. Odată ce Biserica Ortodoxă din România va ajunge la înţelegere cu propria ei istorie, istoria ţării, şi cu schimbările care au avut loc în România, atunci cred că va exista posibilitatea pentru o mai deschisă, onestă şi plină de iubire legătură. Ambele biserici pot face mult mai mult ca să pună deoparte temerile lor proprii şi să demonstreze că nici una nu are nimic de temut dela cealaltă. În final, eu cred că starea de spirit a ţării şi a poporului român în general va insista pentru un fel de reconciliere şi respect mutual între Biserici. Mizele care sunt incluse în acest conflict sunt prea mari ca să fie ignorate.

Întrebare: Credeţi în mod real că elementele radicale din Biserici sunt înclinate în mod onest în spre o reconciliere?

Răspuns: Există unii ale căror interese nu sunt servite de reconciliere. Aceasta nu este desigur ceva specific pentru România ori pentru relaţiile dintre Catolicii şi Ortodocşii de acolo, dar este un element al fiecărui conflict între oameni. Ca un aspect al acestui conflict specific, desigur, el trebue considerat în mod serios, ca şi originile spirituale ale unei astfel de atitudini. Totuşi, eu cred că ceea ce trebue să fie luat în consideraţie mai serios este faptul că noi vorbim aici despre creştinism. Despre ceea ce vorbim noi sunt biserici, familii de creştini şi creştinii sunt foarte conştienţi despre felul de viaţă la care Hristos i-a chemat să o trăiască. Chiar dacă noi nu reuşim să trăim în conformitate cu Poruncile lui Hristos ca să iubim ce a iubit şi el, noi creştinii ştim că aceste porunci nu sunt numai temelia vieţii noastre, ele *"sunt"* viaţa, viaţa *"noastră"*.

Când reconcilierea va fi realizată în România între Biserici, şi cred că aceasta este voia lui Dumnezeu, aceasta se va întâmpla pentrucă Românii creştini, ortodocşi, catolici şi protestanţi, vor lua viaţa şi învăţătura lui Hristos ca model pentru vieţile lor. Ei vor fi îngăduit, în ciuda slăbiciunilor şi neajunsurilor umane, ca partea divină a Bisericii să umbrească omenescul, aşa cum şi divinitatea proprie a lui Hristos a umbrit, deşi nu a înlocuit, umanitatea Lui. Faptul că eu am avut ocazia să celebrez sărbătoarea Înălţării Crucii în România, a fost o binecuvântare adevărată pentru mine. Sunt convins că odată ce adevărata cruce va fi ridicată, îndată ochii tuturor Românilor se vor întoarce spre El, care a fost crucificat pe ea, ei vor şti ce voieşte El ca să facă. Nici un creştin nu poate scăpa din vedere faptul că pe cruce, ultimele cuvinte ale lui Hristos au fost: *"Părinte, iartă-i pe ei"* şi *"În mâinile Tale dau sufletul meu"*.

Am spus la începutul acestui interviu că eu cred că cel mai semnificativ aspect al vizitei mele în România a fost în legătură cu *"ecclesia"*, deci spiritual. Aceasta nu înseamnă să minimalizez problemele foarte reale, foarte umane care există acolo, nici nu este o simplă naivitate pentru mine să dau aşa de mare importanţă acestui aspect. Dimpotrivă, este numai pentru a respinge problemele false pe care le-ar crea unii şi jumătăţile de soluţii pe care le-ar oferi alţii. Este pentru a identifica problemele reale cu problema spirituală, şi să insist că soluţiile reale sunt în mod egal spirituale. Este să amintim ceea ce Hristos i-a spus femeii la fântână, ceea ce a rezumat conflictul dintre Evrei şi Samariteni din vremea aceea, insistând că lui Dumnezeu te închini pe Muntele Gerizim şi nu în Templul din Ierusalim. Ceea ce a spus El femeii a fost: *"Va veni ceasul, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în spirit şi adevăr, căci aşa vrea Tatăl să i se facă închinăciune"* **(IOAN, 4. 22-24).**

Eu cred că Sfântul Părinte, Papa Ioan Paul al II-lea a avut tocmai aceasta în minte când a vorbit cu Episcopul Puşcaş, cu ocazia vizitei Prea Sfinţiei Sale *"ad limina"*. Biserica noastră nu ieşise încă din perioada de tăcere, în vremea sa, căci cuvintele sale, tot aşa de semnificative acum, după cum au fost profetice atunci, au fost simple: *"Trebue să ne rugăm pentru România"*.

Ion HALMAGHI

FARA ARMÂNEASCĂ

EVOLUŢIA CONTEMPORANĂ A VIEŢII PASTORALE LA AROMÂNII DIN MUNŢII PINDULUI

- II -

-AŞEZĂRILE AROMÂNILOR PINDENI-

Capitolul 1

Vasile TEGA

Înainte de a aborda problema evoluţiei contemporane a păstoritului la Aromânii pindeni, considerăm necesar ca - pentru o mai bună înţelegere a subiectului - să încercăm pe de o parte a delimita din punct de vedere geografic aria ocupată din munţii Pindului, iar pe de altă parte să prezentăm un *"inventar"* complet al aşezărilor aromâne din această regiune. Am procedat, în consecinţă, la întocmirea unei hărţi, care însoţeşte prezentul articol, şi a cărei originalitate constă în faptul că'n afară de a fi exhaustivă - identifică toate localităţile aromâne sub numele lor originar, adică cel aromânesc.

Nu-i lipsit de interes să reamintim cu această ocazie că autorităţile greceşti, de mult timp, au intreprins o acţiune sistematică de grecizare a tuturor toponimiilor care nu aveau o rezonanţă greacă.

Referindu-se la această acţiune, istoricul englez **Arthur Foss** scrie în lucrarea sa ***Epirus*** (Londra, 1978): *"Multe sate din regiunea Zagor, ca de exemplu Cepelovo şi Capesovo, au nume de origină slavă. Judeţul Ianina are de departe cele mai multe. Înaintea precedentului război, generalul Metaxas, dictator şi prim ministru, a depus un efort deosebit ca să înlocuiască aceste nume slave cu nume greceşti. Această politică continuă şi în zilele noastre, deşi mulţi oameni folosesc încă vechile nume"* (p.87).

La cele spuse de Foss trebue adăugat că acţiunea de grecizare a început cu mult înaintea venirii lui Metaxas la putere şi că nu viza numai toponimia slavă, ci, mai ales, pe cea de origină aromână, prezentă în Epir, Tesalia şi Macedonia.

Efectele negative ale acestor schimbări de toponimii sunt evidente şi numeroase, aşa cum de altfel remarcă şi **T. J. Winnifrith** în prefaţa lucrării sale ***The Vlachs: the History of a Balkan People***:

"Numele proprii în Balcani constituie totdeauna o problemă, în mod special atunci când este vorba de sate aromâne. Denumirile acestor sate aromâne se schimbă frecvent şi urmând, pe cât mi-a fost posibil, hărţile pregătite în 1943 de War Office, la scara 1:250.000, sunt conştient că deseori, pentru consideraţii de coerenţă, am dat unor sate nume cu totul diferite de acelea cu care sunt cunoscute de locuitorii lor".

Să sperăm că modestul nostru efort de identificare şi *"rebotezare"* a aşezărilor aromâne din Pind vor evita pe viitor cercetătorilor neajunsurile semnalate de Winnifrith.

Un excelent cunoscător al realităţilor din Pind este fără îndoială geograful şi arheologul englez **N. Hammond**, profesor la Universitatea din Bristol, care înaintea publicării valoroasei sale lucrări ***Epirus*** (Oxford, 1967), a traversat, pe jos, în nenumărate rânduri, aproape toate satele din regiune.

"Satele curat aromâneşti - scrie el - sunt mai ales acelea situate pe cele mai înalte părţi ale Pindului. În ceea ce priveşte Epirul şi regiunile învecinate, ele se întind dela Furca în Nord până la Gribinită şi Săracu în Sud-Vest şi merg dela Smixi în Nord-Est până la Klinovo în Sud-Est, prelungindu-se în Sud, de-a lungul Aspropotamului până la Gardiki. Este vorba de sate care în trecut au fost mari şi bogate, Samarina având 800 de case până la distrugerea ei de un incendiu în 1930, iar altele continuă să fie tot aşa şi în zilele noastre" (p.26).

După ce constată că populaţia Epirului, din punct de vedere lingvistic, se împarte în trei grupe: Greci, Albanezi şi Aromâni, Hammond subliniază faptul că: *"Populaţia care vorbeşte greceşte a fost şi continuă să fie de origini rasiale foarte amestecate, dar există mult mai multă evidenţă de sânge slav decât albanez în cei mai mulţi epiraţi din zilele noastre care vorbesc greceşte. În ce priveşte Vlahii, nu există nici o îndoială: ei se cheamă «Aromâni», adică romani, ei vorbesc un dialect al limbii române şi sunt din punct de vedere rasial cu totul deosebiţi de Greci şi de Albanezi"* (p.24).

Ca poziţie, satele aromâne din Pind se prezintă sub următoarele aspecte: a) sau apar oarecum căţărate pe versanturi de munţi, aşa cum ar fi ***Aminciu*** (1.160 m), ***Samarina*** (1.450 m), ***Săracu*** (1.150 m), ***Perivoli*** (1.280 m), ***Avdela*** (1.300 m), ***Smixi*** (1.220 m), ***Furca*** (1.360 m), ori b) la poale de munţi şi cam între munţi, cum ar fi ***Breaza*** (1.000 m), ***Băeasa*** (1.000 m), ***Hălichi*** (1.100 m), ***Cirneşi-Şesu*** (1.040 m).

După cum se poate vedea, altitudinea lor se situează între 1.000 şi 1.400 de metri. Vederea lor îţi inspiră o austeritate puţin atrăgătoare, viaţa lor fiind dominată de măreţia sălbatică a munţilor.

Ca în toate satele de munte, există *"māhălālu di ususu"* şi *"māhălālu di nghios"*, iar în alte cazuri *"māhălālu di nkiare"* (din cauza poziţiei nordice a acestuia, soarele nu apare decât prea târziu dimineaţa şi se pierde (kiare) foarte repede după amiaza) şi *"māhălālu di usurinu"* (lat. serenus), adică partea însorită a satului.

Din punct de vedere etnografic şi economic, satele aromâne sunt în general sate de munte concentrate. În majoritatea cazurilor, ele se încadrează în tipul satelor balcano-mediteraneene, fără a fi întrecute de satele celorlalte popoare balcanice conlocuitoare, nici din punct de vedere arhitectural, nici din cel economic. La aceste alte popoare, rar ar putea găsi cineva sate, mari sau mici, care să poată egala sate aromâneşti ca ***Aminciu, Săracu, Călarlu, Băeasa*** etc.

Şi acum vom proceda la o rapidă trecere în revistă a aşezărilor aromâne din Pind.

Datorită poziţiei sale în inima lanţului pindean şi cu o populaţie de aproape cinci mii de suflete, ***Aminciu (Meţovo)*** este, pe drept cuvânt, considerată capitala Aromânilor.

El intră în istorie în 1380, dar dezvoltarea şi prosperitatea sa nu încep decât în 1659, graţie unor privilegii care i-au fost acordate la acea dată de guvernul turc.

Vom reaminti pe scurt evenimentele. În anul 1656, un complot militar a fost urzit la curtea sultanului Mehmet al IV-lea şi - în urma unor calomnii - marele vizir Ahmet Chiopurlu cade în dizgraţie, fiind condamnat la moarte. Pentru a se salva, se ascunde şi după lungi peripeţii ajunge lângă Tricala, unde cunoaşte pe celnicul amincean Chiriaclu alu Floca, care-i dă azil, îmbrăcându-l chiar în straie aromâneşti pentru a nu fi recunoscut. Timp de trei ani el a trăit lângă inimosul celnic, în care răstimp a învăţat şi aromâneşte.

Între timp, sultanul convingându-se de nevinovăţia vizirului, il graţiază. Întorcându-se la Constantinopol, drept recunoştinţă pentru tot ce a făcut pentru el Floca, acordă Aminciului o serie de privilegii de ordin politic, economic, religios şi chiar juridic, asigurând astfel micului cătun de atunci aproape o autonomie completă.

Ocupaţia originară a aminceniior a fost creşterea vitelor, pe lângă care cărăvănăritul, industria textilă, prelucrarea metalelor preţioase şi negoţul. Ca şi ceilalţi Aromâni din Pind ei îşi iernau, şi într'o oarecare măsură şi în zilele noastre, turmele în câmpiile calde ale Tesaliei. Aminceneie au excelat din totdeauna în arta cusăturilor naţionale şi în ţesutul covoarelor.

"Prosperitatea continuă şi prezervarea tradiţiilor locale sunt în mare măsură datorate generozităţii baronului Tositza, descendent dintr'o familie de bancheri aminceni, stabiliţi de mult timp în Elveţia. El şi-a lăsat colosala sa avere unei fundaţii care a finanţat înfiinţarea unor fabrici de cherestea, a unor ferme pentru prelucrarea laptelui, a unei mici industrii textile, crearea unui muzeu de artă populară, precum şi a unei staţiuni de ski" (**M. Ellingham, *Greece,*** p.282).

Să nu se creadă însă că gestul lui Tositza este un caz izolat. Tradiţia everghetilor, binefăcătorii publici, donatori generoşi este foarte veche şi foarte răspândită nu numai la Aminciu, ci şi printre toţi Aromânii. Pentru un Aromân bogat, a distribui o parte din bunurile sale colectivităţii, astfel încât concetăţenii săi să profite de averea sa, înseamnă într'un fel a o legitima şi a obţine printr'un asemenea gest o formă de nobleţe. Este poate şi un mijloc de a-şi cumpăra un loc în paradis.

Vom ilustra cele de mai sus şi cu un alt exemplu. Sub semnătura cunoscutului etnolog **Kitos Makris**, ziarul atenian ***To Vima*** a publicat un lung şi documentat articol intitulat *"Aminciu, mica Florenţă a Pindului"* din care ne vom mulţumi să reproducem numai primul paragraf: *"Atena este o bucată din Aminciu, spun cu mândrie amincenii. Stadionul (este vorba de monumentala construcţie în marmoră unde s'au ţinut primele jocuri olimpice din epoca modernă în 1896, n.n.), Şcoala Politehnică, Şcoala de Ofiţeri ton Evelpidon, închisoarea pentru minori Averof, Muzeul Arheologic, Liceul de fete Tositza, Spitalul Evanghelismos îşi datorează existenţa lor fie în întregime, ori în mare parte, donaţiilor făcute de fiii Aminciului"*.

Vom termina aceste câteva consideraţii asupra Aminciului, cu următoarele observaţii ale unui cuplu francez (**Jeanne şi Georges Roux, *La Grèce,*** p.147): *"Comuna Aminciu este locuită de ciudata populaţie a Valâhilor, care se pare că ar fi vechi Iliri romanizaţi. Limba lor aparţine într'adevăr familiei limbilor romanice. În majoritate nomazi, ei trăiesc vara în Pind cu turmele lor; iarna coboară în Epir pe coasta ionică sau în Tesalia. Ei sunt înalţi, cu ochi albaştri şi foarte inteligenţi. Mai mulţi şefi ai războiului pentru independenţa Greciei au fost Aromâni. Locuitorii Aminciului poartă încă vechiul lor costum naţional: manta neagră, cioareci albi şi căciulă rotundă pentru bărbaţi; un fel de tunică roşie şi neagră, cu mâneci lungi, lungi pentru femei"*. *"Cei mai bine îmbrăcaţi oameni din lume"* cum spunea lordul Byron despre epiraţi, în general, şi despre aminceni în particular.

Privilegiile acordate de sultan Aminciului, se extindeau şi asupra următoarelor comune aromâneşti din vecinătate: ***Nkiare, Malacaşi, Vutonosi, Ameru*** şi ***Cuţufleani***.

La Nord de Ianina se găseşte districtul ***Zagori*** *"care este fascinant, atât fiindcă vă dă posibilitatea de a lua contact cu un vechi fel de viaţă pe care cei mai mulţi dintre noi n-l-am întâlnit niciodată, cât şi datorită faptului că peisajul său este splendid"* (***Greece, Berlitz travellers guide***, p.220).

Acum două sute de ani, cele 44 de sate care-l alcătuiesc erau toate aromâne, dar după trecerea agitatorului naţionalist grec, cunoscut sub numele de Sfântul Cosma, numărul lor s'a redus la următoarele, toate celelalte fiind grecizate: ***Gribiniţă, Dreştenicu, Doliani, Drăgari, Laca, Leşniţa*** sau ***Liaşindza, Dobrinovo, Floru, Cirneşi-Şesu, Paliohori, Măcrini*** şi ***Băeasa***. Dar păcate, şi în aceste comune, situaţia elementului aromânesc este foarte precară.

În legătură cu ţinutul Zagor, savantul german **G. Weigand** subliniază că *"altădată întregul Zagor era aromânesc, iar în comunele Ciupelia, Scămnel şi Şupoţel câţiva săteni bătrâni înţeleg încă graiul aromânesc"* (***Die Aromunen***, I, p.146). Deoarece am menţionat numele satului Ciupelia, cred că ocazia e binevenită să amintim că celebra fundaţie Dalles din Bucureşti este opera filantropului lui Dalles, originar din această comună. De altfel, numeroşi zagoriţi care, pe vremuri, emigrau în Principatele Române era foarte mare, unde se ocupau cu predilecţie de comerţul de cereale, de coloniale şi cu plăcintăria. Altădată, în Zagor, cea mai frumoasă urare adresată unui tânăr era: *"Să trăieşti, să te procopseşti, şi mare plăcintar să ajungi în Vlahia."*

În Nord-Estul Zagorului şi în apropierea râului Aous găsim, la o mică distanţă una de alta, satele aromâne ***Palioseli, Pădz, Armata*** şi ***Breaza***.

Pe plaiurile versantului nordic al masivului Smolica, la bifurcarea drumurilor (de unde i-ar veni şi numele), unul spre Epirul de jos, iar al doilea spre Macedonia, se găseşte comuna ***Furca***. Ar fi locul numit de geografi Câmpul lui Pirus şi unde Romanii stabiliră una din staţiunile lor militare, în perioada când au redus Epirul şi Macedonia în provincii tributare Romei.

Continuare în numărul viitor

DIN TRECUTUL NOSTRU

CĂILE DE LUMINĂ, DE JERTFĂ ŞI DE BIRUINŢĂ ALE NEAMULUI

24 Ianuarie 1859

Unirea Principatelor Române

Teodor GHERASIM

Generaţia dela 1848

Generaţia dela 1848 a fost purtătoarea programului României moderne; generaţia răsărită, cum aprecia Alecu Russo, "*în larma ideilor noua*" şi pe întreaga moştenire istorică până la 1848. Generaţia dela 1848 în Transilvania punea accentul pe recunoaşterea Românilor ca naţiune politică; în Moldova şi Ţara Românească, pe unirea celor două principate, ca un prim pas al unirii tuturor Românilor dintre Carpaţi, Dunăre şi Mare.

În Moldova şi Ţara Românească nimeni nu contesta originea, limba, obiceiurile şi tradiţiile Românilor, chiar dacă, în timpul fanarioţilor, autonomia Principatelor Române a fost ştirbită, deci nu a fost anulată; în timp ce în Transilvania acţiunile erau îndreptate pentru deplină recunoaştere a Românilor ca naţiune cu drepturi egale, ca toate celelalte naţiuni şi unirea într'un viitor cu Românii de dincolo de Carpaţi, ca un ecou al Unirii de scurtă durată realizată pentru prima dată la 1600, de către Mihai Vitezul.

În Principatele Române, ideea de Unire ducea la crearea unei Daco-Românii, recunoscută chiar în cuprinsul Regulamentului Organic şi la afirmarea criteriului pământului strămoşesc ca şi la necesitatea unui stat naţional. Cu alte cuvinte, generaţia dela 1848, s'a născut cu un destin: făurirea Unirii, când ea devenise oportună, necesară şi obligatorie pentru împlinirea naţiunii române.

Idealul luptei lui Nicolae Bălcescu, Mihail Kogălniceanu, Simion Bărnuţiu, George Barițiu etc., a fost Dacia, care nu prezenta trecutul, ci viitorul, "*avea semnificaţia viitorului unui stat naţional, reprezenta realizarea unei unităţi organice între prezent şi viitor*".

N. Bălcescu declara: "*Ţinta noastră socotesc că nu poate fi alta decât unitatea naţională a Românilor*".

Aceste obiective erau cunoscute şi de diplomaţii străini din Principatele Române, astfel: diplomatul francez Bois de Comte, în 1834, face un raport ca şi F. Colson într'o lucrare privind Principatele, de asemenea Vaillant, într'o carte intitulată "*La Roumanie*", precum H. Desprez, care în 1848 susţinea că teritoriul locuit de Români "*se numeşte pe bună dreptate România... în limba patriotismului*". În aceste condiţii lupta politică a Generaţiei dela 1848 se împleteşte cu curaj, prudenţă şi înţelepciune, pe de o parte, legală şi deopotrivă conspirativă, pe de altă parte, devenite feţe componente ale mişcării naţionale, sprijinită de unele puteri occidentale şi obstrucţionată de altele orientale.

Ion Câmpineanu este primul diplomat român, care face cunoscut la Paris, dreptul Românilor de a se constitui într'un stat unitar.

"*Frăţia*" este prima organizaţie secretă care amplifică propagarea ideilor de unire în afara graniţelor ţării. Asociaţia Studenţilor dela Paris, face cunoscut dezideratul naţional al Românilor, idee care a fost propagată în opinia europeană. Putem să concludem că: Ion Câmpineanu cu Partida naţională în Ţara Românească şi Dimitrie Filipescu cu Mişcarea unionistă din Moldova, deşi înfrânte, au fost reprezentanţii Generaţiei dela 1848, care a dat expresie ideii de unitate naţională cu un program al unei Românii moderne.

În Frăţia, spiritul lui Bălcescu, I. Ghica, Christian Tell şi C.A. Rosetti, colabora cu membrii Asociaţiei Literare Române: G.Barițiu, M.Kogălniceanu, V. Alecsandri, V. Mălinescu, C. Negri şi alţii.

În luna Mai 1848 revoluţionarii Transilvăneni s'au adunat la Blaj cerând proclamarea independenţei naţiunii române şi unirea cu fraţii lor de peste Carpaţi, cu strigătul ***"Noi vrem să ne unim cu ţara"***.

Programul Unirii a fost redactat la Braşov de revoluţionarii moldoveni, fugiţi dela Iaşi, şi la Cernăuţi, unde se refugiase M. Kogălniceanu, afirmând cu toată convingerea că unirea este dictată, "*atât de vederat, prin aceeaşi origine, limbă, obiceiuri şi interese şi este dorită de veacuri de toţi Românii*".

Presa internă ca: *Pruncul Român, Constituţionalul, Poporul Suveran*, ca şi cea externă: *România Viitoare, Junimea Română*, au pregătit intelectualitatea românească şi străină (Jules Michelet, Edgar Quinet, Saint Marc-Girardin, Leon Plee etc.) să susţină ideea Unirii ruturor Românilor.

În timpul războiului Crimeei din 1853-1855, contradicţiile dintre Rusia şi Imperiul Otoman se ascut şi fac ca ideea Unirii Principatelor Române să capete o importanţă deosebită pentru Europa.

Discuţia Unirii prinde contur la tratativele de pace dela Viena din primăvara anului 1855, se amplifică la Congresul dela Paris, din acelaşi an. Franţa, Sardinia, Rusia erau pentru unire, urmărind propriile lor interese, dar Prusia şi Anglia erau puţin interesate, pe când Turcia şi Austria luptau direct împotriva înfăptuirii ei.

La 7 Octombrie 1857, M. Kogălniceanu, în divanul ad-hoc din Moldova, sintetizează ideile Generaţiei dela 1848, astfel: "*Dorinţa cea mare, cea mai generală, aceea hrănită de toate generaţiile trecute, aceea care este sufletul generaţiei actuale, aceea care, împlinită, va face fericirea generaţiilor viitoare este Unirea Principatelor într'un singur stat, o unire care este firească, legiuită şi neapărată, pentrucă în Moldova şi în Valahia suntem acelaşi popor, omogen, identic ca nici un altul, pentrucă avem acelaşi început, acelaşi nume, aceeaşi limbă, aceeaşi religie, aceeaşi istorie, aceeaşi civilizaţie, aceleaşi instituţii, aceleaşi legi şi obiceiuri, aceleaşi temeri şi speranţe, aceleaşi trebuinţe de îndestulat, aceleaşi hotare de păzit, aceleaşi dureri în trecut, acelaşi viitor de asigurat şi în sfârşit, aceeaşi misie de îndeplinit.*"

Înfăptuirea Unirii Principatelor

Biserica era în fruntea gloatelor, activă şi lupta pentru unire: "*Cei doi mitropoliţi de atunci Nifon Rusescu al Ungro-Vlahiei şi Sofronie Miclescu al Moldovei, au fost aleşi preşedinţi ai divanurilor ad-hoc din 1857*", când s'a cerut înfăptuirea Unirii Principatelor, transformarea divanurilor ad-hoc în adunări elective şi alegerea domnului.

Adunarea electivă la Iaşi a activat din 28 Decembrie 1858 până la 5 Ianuarie 1859, când a fost ales Alexandru Ioan Cuza ca domn al Moldovei într'un entuziasm de nedescris.

Adunarea electivă dela Bucureşti a activat din 22 Ianuarie 1859 şi până la 24 Ianuarie 1859, când sub presiunea mulţimilor şi a dorobanţilor fraternizaţi aleg domn la propunerea deputatului Vasile Boerescu, tot pe Alexandru Ioan Cuza. M. Kogălniceanu a subliniat: "*Alegându-te pe tine domn în ţara noastră, am voit să arătăm lumii ceea ce toată lumea doreşte - la legi nouă, om nou... Fii, dar, omul epocii... fă ca legea să fie tare, iar tu, Măria Ta, ca domn, fii bun, fii blând, fii bun mai ales pentru cei pentru care mai toţi domnii trecuţi au fost nepăsători sau răi*".

La Bucureşti, cu ultimul buletin de vot, vestea alegerii ca domn al Principatelor Unite, în unanimitate, a lui Alexandru Ioan Cuza domnul Moldovei, s'a răspândit într'o mulţime de peste 30.000 de oameni din Dealul Filaretului cântând şi jucând Hora Unirii. Fanfarele şi clopotele răsunau iar din piepturile oamenilor acelor timpuri se striga ***"Trăiască Unirea", "Trăiască Cuza Vodă alesul Moldovei şi al Munteniei". "Trăiască România, una şi nedespărţită"***.

DOMNITORUL ALEXANDRU I CUZA

De atunci în fiecare an poporul român sărbătoreşte cu sfinţenie actul Unirii la 24 Ianuarie, iar soluţia oamenilor politici a fost nu numai salvatoare şi plină de curaj, ci şi cea mai inteligentă din istoria României. Această Unire a Principatelor Române a deschis calea spre independenţa naţională dela 1877-1878, ridicarea României, între ţările lumii, la rangul de Regat, unirea tuturor Românilor la 1 Decembrie 1918 sub Regele Ferdinand Întregitorul.

Răpirea Basarabiei, a Bucovinei de Nord şi a Ţinutului Herţa din trupul României prin pactul Molotov-Ribbentrop este o ruşine a secolului. Tratatul Hitler-Stalin din 1939 cu zonele de influenţă a fost declarat anulat şi căzut din termen, chiar de către Rusia şi Germania; nu s'au anulat însă şi efectele lui pentru România. Orice aşteptare are şi o limită, iar conducerile politice dela Bucureşti şi Chişinău au pierdut calea propriei noastre istorii. De 147 de ani, Generaţia dela 1848 ne îndeamnă la Unire, independenţă, identitate naţioanlă, curaj şi decizii pline de înţelepciune ca să putem rezista. Este timpul să meditâm, tot mai mult, la cântecul nostru drag: ***"Deşteaptă-te Române"!***

ÎNTRE PRUT ŞI NISTRU

A rosti numele *Basarabia* e una cu a protesta contra dominaţiunii ruseşti - *Mihail Eminescu*

PAGINĂ REALIZATĂ DE NICOLAE LUPAN

EXCELENŢEI SALE DOMNULUI DANIEL TARSCHYS SECRETAR GENERAL AL CONSILIULUI EUROPEI

Excelenţă,

Asociaţia noastră mondială propune Consiliului Europei ca Premiul European al Drepturilor Omului pe anul 1995 să-i fie decernat deţinutului politic român ILIE ILAŞCU din zisa Republică Moldova.

O propunere pe care o facem la cererea scrisă a sute de instituţii, partide politice, asociaţii ce totalizează peste 5.000.000 (cinci milioane) de bărbaţi şi femei din 25 de ţări ale lumii.

ILIE ILAŞCU, mare patriot al ţării sale, a fost încarcerat la penitenciarul din Tiraspol, la 2 Iunie 1992, pentru *"vina"* de a fi îndrăznit să se ridice în apărarea Drepturilor Omului, *"vină"* pentru care i s'au incriminat fapte pe care nu le-a săvârşit.

De atunci, Ilie Ilaşcu, condamnat între timp la moarte, este supus la torturi dintre cele mai inumane şi anacronice secolului zborurilor cosmice:

- simulări de execuţie în curtea închisorii din satul Hlinoaia, raionul Grigoriopol, Republica Moldova;
- intimidări cu pistolul la tâmplă şi în frunte;
- lovituri cu patul armei ce i-au dezbătut câţiva dinţi;
- este înfometat sistematic şi supravieţuieşte mai mult cu ceea ce-i aduce soţia Nina Ilaşcu şi cele două fiice ale lor;
- in urma interdicţiei decretate de Preşedintele Mircea Snegur, Crucea Roşie nu-i acordă nici un fel de ajutor;
- celula Nr. 31, în care este ţinut singur, nu e încălzită oricât de frig ar fi afară;
- celula este făcută din beton armat, inclusiv podeaua, şi nu are ventilaţie;
- fereastra, cu trei rânduri de gratii, este ferecată cu o placă de metal, ca să nu intre nici o lumină, nici aer;
- un bec de 25-40 W, care luminează zi şi noapte, a făcut să nu vadă aproape de loc cu ochiul drept;
- între 27 Februarie şi 25 Septembrie 1994 n'a fost scos niciodată la plimbare;
- nu i se acordă asistenţă medicală, deşi are dureri acute la ficat;
- tensiunea arterială este de 150/100;
- il supără plămânul drept;
- îi tremură obrazul drept;
- il ustură zi şi noapte ochii;
- are dureri de cap permanente;
- deasupra genunchiului drept i-a apărut o poţiune insensibilă de mărimea palmei;
- suferă de o sciatică acută, încât cu greu se mai poate ridica.

Condiţiile barbare la care este supus de doi ani şi jumătate, reacţia lui plină de demnitate în momentul anunţării verdictului de condamnare la moarte, verticalitatea cu care îşi sfidează torţionarii moscoviţi, au făcut din ILIE ILAŞCU - deputat al parlamentului dela Chişinău şi militant neînfricat pentru Drepturile Omujlui - un adevărat martir al neamului românesc.

Pentru toate acestea, în numele dreptăţii şi adevărului, Vă rugăm, Domnule Secretar General al Consiliului Europei, să i se acorde anume lui ILIE ILAŞCU Premiul European al Drepturilor Omului pentru anul 1995.

Vă rugăm de asemenea să faceţi tot ce vă stă în puteri pentru a pune capăt acestei teribile fărădelegi din Republica Moldova, prin eliberarea imediată şi necondiţionată a lui ILIE ILAŞCU.

Mulţumindu-Vă anticipat, Vă rog să primiţi, Excelenţă, asigurările aleselor mele sentimente.

Paris,
10 Decembrie
1994

NICOLAE LUPAN
Preşedinte

Notă: Dosarul *"Ilie Ilaşcu"*, cu cele 536 de pagini ale lui, a fost depus la Strassbourg în ziua de 12 Decembrie '94.

FILE DIN TRECUT

Suprafaţa Basarabiei e de 44.000 km pătraţi. Adică 4 milioane 400.000 hectare, din care mai mult de jumătate sunt în proprietatea ţăranilor.

...În cele peste 3 milioane de locuitori ai Basarabiei sunt cuprinşi: 2 milioane de Români, 73.00 Români rusificaţi, 270.000 Evrei, 110.000 Ucraineni, 85.000 Ruşi, 70.000 Germani, 65.000 Ţigani, 60.000 Bulgari, şi apoi Lipoveni, Găgăuţi, Cazaci etc.

Regiunile exclusiv locuite de Români sunt: valea Prutului şi centrul Basarabiei, în special judeţele: Cahul, Chişinău, Orhei, Bălţi şi Soroca.

Cea mai mare parte a populaţiei basarabene e formată din ţărănime. Din cele 3 milioane de locuitori, 2.500.000 sunt ţărani. Celelalte clase sociale se prezintă astfel: 500.000 de burghezi şi meseriaşi, 100.000 de răzeşi, 20.000 militari, 20.000 de boieri, 10.000 clerici, 5.000 comercianţi, 70.000 de cetăţeni neclasaţi.

În majoritate, primarii şi funcţionarii sunt Români.

"Săptămâna Ilustrată"
4 Mai 1918

CALEIDOSCOP
(fragment)

... Gene de foc ca'n vremuri de bejenii
Cu ochi de spaimă au fulgerat în zări,
Se buluceau spre codri moldovenii
Pojaruri îi goneau iar spre cărări
Ascunse, cu muierile şi pruncii,
Şi clopote vesteau din depărtări
Cumplita împlinire a poruncii
Celui de Sus pentru străvechi păcate.
În tainite, băgându-şi rodul muncii,
Răzeşi pletoşi încearcă a abate
Din calea lor puhoaiele de pradă,
Ca silnicele ape revârsate.
Râvnind să moară, numai să nu cadă
Robiei crunte, silei şi ruşinii.
În trăgănate versuri de baladă
I-a plâns norodul, cei căzuţi hainei
Sorţi. Din şesuri, codri, până'n vârf de creste
Jelește doina'n tremurul luminii.
Pe apele'n amurg. Bocesc neveste
Durerea unui neam îngenuncheat
Şi-o spun bătrânii jalnica poveste,
În seri de toamnă, lângă foc, la sfat.
O plâng ciobanii'n ochiuri de poiene
Şi o şoptește vântu'nmiresmat
Pe dealuri şi în lunci basarabene...

Dumitru GEORGESCU
Suceava

UN PREOT CENTENAR

La cei 100 de ani ai săi, părintele Gheorghe CAVALU priveşte înapoi *"fără mânie"* în pofida faptului că ceea ce are de revăzut este marcat la tot pasul de istorie. O istorie dramatică, care a răsucit nu doar viaţa dânsului, ci şi a întregului neam românesc.

Locuieşte în satul Căiuţi, judeţul Bacău unde, cu numai doi ani în urmă, slujea încă la biserică. Este sănătos şi ar fi tentat chiar să se laude, dacă nu l-ar chinui totuşi nişte dureri reumatice pe care le poartă încă de prin 1914.

Este îngrijit de Doamna Maria, în vârstă de 77 de ani.

Pe cei care îi trec pragul casei, preotul îi primeşte cu adevărată deschidere sufletească. *"Provocat"*, părintele centenar începe a-şi depăna cu emoţie amintiri din îndelungata lui existenţă.

S'a născut în 1894 în satul Trebujeni, judeţul Orhei. De locurile natale îşi aminteşte cu dragoste şi căldură, deşi dela război încoace nu şi-a văzut satul de baştină decât o singură dată.

Părintele Gheorghe a avut privilegiul de a fi fost martor activ al unuia dintre cele mai majore evenimente din istoria neamului nostru: Actul Unirii dela 27 Martie 1918!

Îi păşeau adesea pragul deputaţi ai *"Sfatului Ţării"* putând, în felul acesta, să-i cunoască pe mulţi personal. Şi e mândru că s'a găsit şi pentru el de lucru în acel parlament al Basarabiei româneşti...

Amintirile, de rară prospeţime, şi le-a consemnat cu migală într'un manuscris destul de voluminos, pe care îl are încă din 1968 redactat şi intitulat *"Viaţa"*.

Este descrisă sosirea la Chişinău a Primului ministru român Alexandru Marghiloman, însoţit de Constantin Stere şi de Ministrul de Război Harjan. Sunt consemnate şi alte amintiri scumpe su[illegible]lui său.

Ca preot, cucernicia sa Gheorghe Cavalu nu s'a considerat un om politic. Important este, zice dânsul, că Românii basarabeni, deşi prin vitregia soartei au fost împrăştiaţi în toată lumea, nu şi-au uitat niciodată obârşia şi au fost întotdeauna demni de suferinţele prin care au trecut şi mai trec.

Dumitru CIOBANU
Oneşti-Bacău

5.000.000 !

După cum se ştie, la 24 Octombrie '94 Asociaţia Mondială *"PRO BASARABIA ŞI BUCOVINA"* a lansat în cotidianul România Liberă propunerea ca Premiul European al Drepturilor Omului pe anul 1995 să-i fie acordat lui ILIE ILAŞCU.

Şi iată că din momentul publicării Apelului şi până la începutul lui Decembrie '94 numărul compatrioţilor din ţară şi străinătate care au cerut acest lucru s'a ridicat la incredibila cifră de 5.000.000 !

Mulţumindu-le tuturor pentru înţelegere şi adevărată solidaritate naţională, *"Pro Basarabia şi Bucovina"* anunţă că dosarul *"ILIE ILAŞCU"* a şi fost prezentat la Consiliul Europei.

N.L.

1975 -1995

"Pro Basarabia şi Bucovina" Mondială împlineşte 20 de ani de activitate unionistă. Prilej cu care ne propunem să publicăm un studiu antologic de proporţie şi de mare tiraj. O carte de circa 400 de pagini, care să armonizeze cu aforismul *"Dela Nistru pân'la Tisa..."* şi cu genericul: ***"Nu avem dreptul să plătim la infinit tribut prin ţară ruptă în bucăţi!..."***

O intenţie ce nu poate avea sorţii de izbândă decât cu ajutorul Exilului românesc. Drept care apelăm la generozitatea celor ce sunt de acord cu această iniţiativă, rugându-i să participe, după posibilităţi, la finanţarea amintitei lucrări. Odată cartea apărută, donatorii vor primi câteva exemplare, dintre care unul cu o dedicaţie specială din partea Asociaţiei *"Pro Basa-Bucovina"*.

În felul acesta, având în vedere situaţia economică catastrofală a compatrioţilor din România, inclusiv Basarabia şi Nordul Bucovinei, această acţiune de mecenat ar permite difuzarea gratuită a Antologiei pe tot cuprinsul ţării.

În paralelă, se poate contribui la apariţia lucrării pe care ne-o propunem comandând, cu achitarea anticipată a costului, următoarele cărţi ale Editurii Nistru din Bruxelles: *"Pământul Basarabiei"* - 15 dolari, *"Imagini Nistrene"* - 20 de dolari, *"La Roumanie - victime de l'expansionisme russe"* - 20 de dolari, *"Luceafărul Românismului"* - 20 de dolari şi *"Amintiri din copilărie"* de Paraschiv Nămoloasa - 10 dolari americani.

Contribuţiile, cu menţiunea *"pentru Antologie"*, se trimit prin cec poştal la adresa: NICOLAS LOUPAN, 13 rue de 4 Vents, Bât. Champagne, 92380 Garches, France.

Cu mulţumiri,
"PRO BASARABIA ŞI BUCOVINA"

Reluare

Articolul *"Basarabia şi vinul alb"* al lui Gheorghe Grigurcu din *"România Liberă"* analizează cauzele care au contribuit la izbucnirea crizei ce poate da fisuri greu de remediat în masa fraternă a poporului român. În primul rând, trădarea acestuia, în totalitatea sa, de către Mircea Snegur şi Ion Iliescu. În al doilea rând, crearea voită a unei imagini dezolante a României şi, în al treilea rând - vulnerabilitatea Unionismului.

Potrivit unei mărturisiri a lui Nicolae Mateaş din Chişinău, oamenii de valoare ca Mircea Druc, Grigore Vieru şi Leonida Lari au fost nevoiţi să se mute la Bucureşti.

Dar, cum susţine autorul din România Liberă, în loc de a se asocia la cauza Basarabiei şi cea a democraţiei, autorii tribuni, precum Grigore Vieru şi Leonida Lari, susţinându-l vreme îndelungată pe Snegur chiar şi din interiorul ţării, s'au aşezat la remorca puterii iliesciene, Leonida Lari părăsind partidul de opoziţie care-i oferise deputăţia.

Acum se pune problema în ce măsură Mircea Druc este în opoziţie cu neocomunismul român?!...

Pentru conformitate,
G.C.

ŞTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

PROTEST

ENORIAŞII BISERICII ORTODOXE DIN PARIS CONDAMNĂ COMPORTAREA PREOTULUI CONSTANDACHE

Noi, subsemnaţii enoriaşi ai Bisericii Ortodoxe române din Paris, condamnăm cu indignare şi durere în suflet, tocmai acum, în preajma Crăciunului, acţiunile parohului Bisericii, care a încălcat regulile consfinţite de statutul *"Asociaţiei pentru practica cultului ortodox a Românilor din Franţa"*.

Duminică 27 Noembrie 1994, preotul i-a minţit cu premeditare, în faţa altarului, pe enoriaşii prezenţi, neinformându-i de vizita proiectată a Preşedintelui neocomunist I. Iliescu, deşi această vizită îi fusese anunţată de Sâmbătă 26 Noembrie.

Dat fiind că zilele de deschidere a Bisericii sunt Vineri, Sâmbătă şi Duminică, în mod excepţional el a deschis Biserica şi saloanele sale, Luni 28 Noembrie la orele 20, în afara orelor de serviciu religios.

Primirea lui I. Iliescu nu a avut un caracter religios. După aşa-zisa *"închinare"*, convorbirile au luat un caracter oficial, pentru a intensifica legăturile de ordin religios şi politic cu puterea comunistă din România.

Acţiunea în sine a provocat consternarea Comunităţii Române, mai als că Duminică 4 Decembrie, după slujbă şi tot în faţa altarului, preotul a minţit a două oară, neinformând şi dezinformând pe enoriaşi.

La cererea enoriaşilor de a avea un dialog, preotul a părăsit precipitat incinta Bisericii, promiţând că va stabili telefonic la orele 19, o adunare cu reprezentanţii credincioşilor.

După plecarea lui, au sosit doi poliţişti francezi, care au declarat că au fost chemaţi de către *"Pere Michel"*, sub pretextul că există acte de violenţă în Biserică.

Aceasta reprezintă o inducere în eroare a Poliţiei franceze, deoarece nu s'au comis agresiuni din partea enoriaşilor, provocările fiind făcute de către bătăuşii şi colaboratorii preotului Constandache, agenţi ai Ambasadei Române din Paris.

A doua zi dimineaţă, când a putut fi găsit la telefon, preotul Constandache a răspuns pe un ton violent că refuză orice dialog.

Date fiind cele petrecute, încălcarea statutului, a voinţei credincioşilor, precum şi nenumăratele nereguli financiare şi abuzuri administrative, noi, semnatarii acestui protest, cerem demiterea imediată a preotului Mihai Constandache.

Cerem, de asemenea, consilierilor încă în funcţie, convocarea unei Adunări generale ***extraordinare,*** conform articolului 17 din Regulament, până în sărbătorile Crăciunului.

Aşa să ne ajute Dumnezeu!

Comitet de iniţiativă:

Alexandru BOGDAN
Dumitru CREŢU
George CULICĂ
Ion Alexandru GHIKA
Paul GOMA
Sandra De Hillerin-VULCĂNESCU
Cicerone IONIŢOIU
Cristian MARTIN
Adrian MICHALOUX
Radu NEGRESU-SUŢU
Paula PREDELEANU
Remus RADINA
Paul SINESCU
Gheorgehe STĂNCIULESCU
Adrian VIŞAN

Protestul a fost semnat de numeroşi credincioşi români.

Paris, 6 Decembrie, 1994

APEL

CĂTRE CREDINCIOŞII BISERICII ORTODOXE ROMÂNE DIN PARIS

Dragi enoriaşi,

Rândurile pe care vi le scriu sunt din partea mea Părintele Mircea E. Domitriu, iconom-stavrofor şi inginer constructor-automobile, care suferind de mai mulţi ani, vă transmit următoarele:

Iubiţi credincioşi, dragi prieteni şi scumpi enoriaşi fraţi întru Christos! Pentru încă odată Sfânta noastră Biserică din Paris este ţinta atacurilor nelegiuite ale mafiei comuniste, care ţine cu tot dinadinsul să pună piciorul, cu ciubota mânjită de sângele nevinovat al unui Neam întreg, pe Altarul Sfânt al Bisericii din Paris!

Fraţilor! Mă cunoaşteţi bine, încă din 1947/48, am pus umărul cu toţii la treburile, frământările şi istoria acestei Biserici. Cei mai mulţi vă aduceţi aminte de mine şi de anii 1970/71/72/74, când atacurile nejustificate ale Patriarhiei dela Bucureşti, care prin intermediari, se făcea unelta oribilului regim al lui Ceauşescu. Atunci am stat zile şi nopţi de-a rândul cu piepturile la gratii, femei în vârstă şi copii, culcaţi pe jos în faţa porţilor şi uşilor, noi, împreună cu Părintele Vasile Boldeanu (Dumnezeu să-l odihnească în pace!) fierbeam împreună apă clocotită în clopotniţă pentru ca să ne apărăm. Ne-au judecat în fel şi chip pe la toate tribunalele pentru motive imaginare, dar împreună cu Dumneavoastră, iubiţi credincioşi, n'am capitulat şi Justiţia Franceză, ONOARE EI, ne-a făcut dreptate. De atunci iată-vă mai bine de douăzeci de ani, aţi avut pace să vă faceţi rugăciunile liberi într'o Biserică liberă a strămoşilor noştri sub steagul lui Cuza Vodă, Elena Doamna, Regele Ferdinand I, Regina Maria etc., dar mai ales sub drapelul tricolor şi aripile Sfinţilor Arhangheli pe care îi sărbătorim în fiecare an şi care vă ajută la necazuri.

Nu pot să-mi explic şi nu ştiu ce l-a determinat pe preotul Constandache Mihai să comită o greşeală aşa de gravă, de care la ora actuală toată lumea a luat cunoştinţă.

Nu vreau ca prin vorbele mele să-i iau apărarea, fiindcă şi eu personal cred că a făcut o greşeală fundamentală, nu personală, ci faţă de Biserică, faţă de comunitatea creştină care l-a preoţit şi i-a dat încredere să administreze acest Sf. Lăcaş, dar mai ales greşeala împotriva Sfântului Duh căruia i-a jurat credinţă împotriva celor fără Dumnezeu şi încă odată, vă spun sincer, că nu-mi dau seama ce s'a întâmplat cu el!

Nu vreau să mă laud că eu am fost naşul lui la hirotonisirea întru diacon, precum şi cea întru preot, mai mult încă am fost susţinătorul lui întru conducerea şi administraţia Bisericii, dar mai ales în rolul de Vicar al Episcopiei noastre. Acum constat, cu părere de rău, dar prea târziu, că n'am făcut bine! (Părintele V. Boldeanu s'a opus întotdeauna şi nu mi-am dat seama din ce cauză, ştia el ceva!!!) De când m'am îmbolnăvit, am păstrat relaţii de bună vecinătate. ATÂT!!!

Astăzi sunt pus în situaţia de a vă scrie, nu puteţi să vă imaginaţi cât de rău îmi pare că forţele fizice nu-mi permit să prezidez la Sfânta Liturghie, lucru după care tânjesc dela 1989; în 24 Decembrie a fost ultima dată când am oficiat în prezenţa Cardinalului Lustiger, Mr. Chirac, Primarul Parisului, cu soţia precum şi vreo cinci miniştri din Guvern cărora le-am dat Sf. Cruce s'o sărute şi ne-am îmbrăţişat cu toţii în amintirea tineretului care a fost asasinat pe străzile Bucureştiului, în numele Libertăţii de care s'a folosit toată nomenclatura comunistă şi care în continuare stăpâneşte ţara mai rău decât pe vremea lui Ceauşescu. Cum se explică şi cum se justifică faptul că astăzi un alt criminal, care i-a luat locul lui Ceauşescu *"vine să reuşească dezbinarea exilului"?!?!*

Urmarea faptelor din 28 Noembrie '94, recepţia oferită lui Iliescu de către pr. Constandache în saloanele Bisericii, îl pune pe acesta din urmă în situaţia de-a nu mai putea servi la Sfântul Altar, înainte de a fi judecat de Sfântul Sinod de care aparţinem şi care ne-a susţinut în cele mai grele momente prin care a trecut Biserica noastră.

Deci, în primul rând vom vedea ce va hotărî Sf. Sinod, după asta ce va hotări *"Adunarea Generală"* (hotărâre de care veţi fi cu toţii răspunzători !) în alegerea celui ce va trebui să păstorească şi să conducă cu înţelepciune şi dăruire Sf. Biserică din Paris. Aceasta vă fi Biserica noastră, speranţă de bază a poporului român, începuţ făcut de Snagoveanu, Bălcescu, Alecsandri, Brătianu, Fraţii Golescu şi toţi ceilalţi.

Cei ce vor încerca să rupă LANŢUL SFÂNT DE LEGĂTURĂ CU PATRIA MAMĂ-SUFERINDĂ vor fi pedepsiţi de Sfinţii Arhangheli Patroni şi Ocrotitori ai Bisericii noastre.

Ca să închei, ***vă rog din suflet, pentru binele comunităţii Ortodoxe române, dar mai ales pentru binele neamului românesc, păstraţi cea mai nobilă atitudine de bună cuviinţă, nu provocaţi dezordine, evitaţi orice invective,*** (profanaţi un lăcaş al lui Dumnezeu, şi-i păcat la Cer) deci păstraţi-vă calmul şi respectaţi un lăcaş de rugăciune!

Cine nu respectă această rugăminte a unui părinte duhovnicesc, înseamnă că se aşează în afara ordinei firești, caută cu tot dinadinsul scandalul, învineneză relaţiile cu vecinii Bisericii şi prin asta forţează *"Ministrul de Interne"* să închidă Biserica, după mine, scop urmărit de duşmanii comunităţii noastre. Dovadă, că nu s'au desmințit!!

Dumnezeu să vă dea răbdare şi înţelepciunea cuvenită în astfel de momente cruciale, ca să nu vă lăsaţi îngenuncheaţi de duşmanii de veacuri ai NEAMULUI NOSTRU ROMÂNESC!

Aşa să ne ajute Dumnezeu!

Preot iconom-stavrofor

Mircea E. DOMITRIU

PELERINAJ LA MORMINTELE EROILOR ROMÂNI

La iniţiativa Asociaţiei Foştilor Deţinuţi Politici din România, Filiala Franţa şi cu sprijinul Bisericii Române Unite, din Paris şi al Partidului Naţional Ţărănesc Creştin Democrat, Filiala Franţa, un autocar a plecat din Paris la 21 Octombrie 1994, pe urmele strămoşilor morţi în Lorena.

Am ajuns la Dieuze, lângă Nancy, în dimineaţa zilei de 22 Octombrie.

În cimitirul militar din această localitate dorm 947 de tineri Români, căzuţi în Primul Război Mondial, ca aliaţi ai Franţei. Dintre şirurile lungi de cruci albe, aliniate ca pentru defilare, se ridică un monument ce poartă semnătura lui Jalea. Pe el au fost încrustate versurile Elenei Văcărescu:

Pe-al vostru vis eroic ştiindu-vă stăpâni, / Dormiţi vegheaţi de Franţa, dormiţi, soldaţi Români!

O altă inscripţie, extrasă din imnul regal român, a fost semnalată de istoricul militar Jean Nouzille:

O, Doamne Sfinte,
Ceresc părinte,
Susţine cu a Ta mână
Coroana Română!

Inscripţia, pe care a văzut-o şi autorul acestui articol, a dispărut, după ce Ambasada Română din Paris a fixat o altă placă! Iată că neocomuniştii se răfuiesc şi cu istoria!

În cimitirul din Labry, lângă Metz, ne-am rugat la groapa comună, unde dorm 172 de Români.

Apoi în cimitirul din Buzy, unde dorm 8 Români.

Am ajuns la Verdun, unde a avut loc cea mai mare bătălie din istorie, care s'a soldat cu peste 800.000 de morţi, în ajunul aniversării marei ofensive franceze din 24 Octombrie 1916. Intrarea României în război, la 14 August 1916, a obligat pe Germani să retragă câteva divizii dela Verdun, pentru a le trimite contra României. Mareşalul Hindenburg scria că *"Într'adevăr, niciodată atât de mică precum România nu a avut ocazia de a juca în istoria lumnii un rol de decizie atât de mare şi într'un moment atât de favorabil"*. După cum spune istoricul Jean Nouzille, Împăratul Wilhelm al II-lea a ordonat *"să şteargă numele de Ferdinand I din Marea Carte a familiei de Hohenzollern, «omorându-l»» astfel în arborele genealogic al acestei case şi familia de Hohenzollern-Sigmaringen poartă doliul «defunctului»"*. Regele României era considerat un trădător.

Dar acest mare rege, între România şi familia de Hohenzollern, a ales România, declarând război Germaniei, fapt ce a dus la întregirea ţării.

În lumina acestui adevăr, trebue condamnată neruşinarea neocomuniştilor români, falsificatori ai istoriei, care, numesc pe Regele Mihai I *"Mihai de Hohenzollern"*!

Ajunşi în cimitirul Faubourg Pavé, din Verdun, ne-am rugat la mormântul Românului Miron Jean, pe a cărui cruce scrie *"Mort pentru Franţa"*.

Monseniorul Gheorghe Surdu, parohul Bisericii Române Unite, din Paris, preşedintele de onoare al A.F.D.P.R., Filiala Franţa, a oficiat un serviciu religios pentru cei şapte soldaţi necunoscuţi francezi, care dorm în acest cimitir şi pentru Românul Miron Jean.

Am mai vizitat osuarul, cu osemintele a 130.000 de eroi, cimitirul naţional, unde dorm 15.000 de eroi, memorialul şi satele Douaumont şi Fleury, distruse de război, dar nereconstruite, pentru a rămâne o mărturie generaţiilor viitoare.

Orice om care a trecut prin acest nenorocit secol, trebue să viziteze neapărat oraşul Verdun.

Am ajuns la Paris obosiţi (printre noi se aflau şi pelerini de 80 de ani) dar mulţumiţi de a fi îndeplinit o datorie sfântă.

Remus RADINA

A MAI MURIT UN VISĂTOR

In ziua de 26 Noembrie 1994, a avut loc înmormântarea celui ce a fost **VICTOR CORBUŢ**, la Mânăstirea de maici *Adormirea Maicii Domnului* din statul Michigan. Slujba de înmormântare a fost făcută de patru preoţi, în frunte cu Arhimandritul Roman Braga.

Victor Corbuţ a fost moţ din Bihor, şi dacă strămoşii lui poate au făcut parte din oastea lui Horia, el a făcut parte din armata de visători care l-au înconjurat pe marele vizionar al Neamului românesc Corneliu Zelea Codreanu şi care la fel ca majoritatea celor ce au visat *"O Românie ca soarele sfânt de pe cer"*, să zacă în închisoare un număr mare de ani sub toate regimurile dictatoriale.

Biserica mânăstirii a fost aproape plină de cei peste 70 de Români care l-au întovărăşit pe Victor Corbuţ pe ultimul drum.

Protopopul mânăstirii R. Grabovski şi Arhimandritul R. Braga au evocat figura luminoasă, tare ca o stâncă şi plină de bunătate a celui dispărut. Arhimandritul Roman Braga, care a făcut închisoare împreună cu Victor Corbuţ, a povestit felul în care acesta a îngrijit şi a salvat viaţa pastorului evreu Richard Wurmbrandt dându-i cu linguriţa propria lui raţie de mâncare.

Jean BUKIU

DIN VIAŢA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE ŞI PĂŢITE

George DONEV

EROISMUL SĂLBATICILOR

"Excelentă şi, în unele pasagii, de o ştrengărească drăgălăşenie, sora lui Eminescu..." Aşa scria Titu Maiorescu în 18 Februarie 1883 despre artista Aglaia Eminescu, care juca rolul principal în piesa *"Florin şi Florica"* iar, ca notă istorică, suflerul era chiar fratele ei cu doi ani mai mare, Mihai.

Aglaia s'a stabilit mai târziu la Cernăuţi unde, după o frumoasă carieră nea părăsit acum 94 de ani.

Dar sora marelui poet nu s'a bucurat de odihna în vecii vecilor în locul ales, Cimitirul Central din Cernăuţi; azi osemintele ei au dispărut şi în spaţiul respectiv este acum inhumată o oarecare familie de Ucraineni.

N'a fost deajuns pentru năvălitorii dela Răsărit să sfâşie trup din a noastră *"Dulce Bucovină"*, unde taxele se plăteau din venitul vânzării fructelor *"Veselă Grădină / Cu pomi roditori"*; dar acum se războiesc cu mormintele celor ce-au dat Neamului *"Şi mândri feciori"*.

•••

PROTESTE CU FOLOS

Comitetul Executiv al U & L a primit din partea societăţii *"Carpantina"* din Cleveland, un protest contra realegerii ca preşedinte a D-lui Petre Lucaci. S'au numărat 40 de erori. În momentul când scriem, nu cunoaştem hotărirea Comitetului şi nu ştim dacă se va ajunge cu jalba până la Departamentul de Asigurări al Statului Ohio.

Protestul este o binefacere: va clarifica legile după care se vor conduce viitoarele Convenţii. Năravul cu *"Suspendarea Statutului"* e bătrân de 50 de ani şi-a cauzat multă gâlceavă.

Faptul că anul acesta Dl. Lucaci a avut un concurent la tron, pe Dl. ing. Alexandru Şuba, e semn bun că *"Cea mai mare organizaţie"* e încă vioaie şi dorim ca la viitoarele alegeri să avem mai mulţi candidaţi pe care i-am dori tineri, educaţi şi plini de dragoste pentru credinţa şi tradiţia Neamului.

E o realitate: cu paşaportul ai pus piciorul în America, dar primele lecţii pentru a te integra în viaţa americană le primeşti participând în cadrul clubu-rilor, societăţilor, parohiilor etc.

(Notă: în cazul că alegerea preşedintelui este declarată ilegală, atunci Dl. Lucaci are 40 de motive ca să-l dea în judecată pe Dl. John Coman, avocatul organizaţiei, pe motivul că nu i-a dat sfaturi de cum să fie reales în mod legal.

•••

S'A DUS FALA SCORNICEŞTILOR

"Vatra istorică", ce ne-a dat pe eroul călăreţ pe crestele Carpaţilor şi unde cocenii erau mai lungi iar boii obţineau premiul întâi, acum e o ruină. *"N'auzi cântări, nu vezi lumini..."* Străzile sunt pline de gropi, pe stadionul *"şampionilor"* de altă dată se antrenează broaştele la sărituri peste bâltoace, iar cei care o mai vizitează sunt Americanii curioşi să vadă castelul lui Dracula şi locul unde s'a născut Împuşcatul.

Oaspeţii sunt primiţi în pragul uşii de una din surorile răposatului, în timp ce un nepot, din aceeaşi prăsilă, vinde bilete de intrare (50 de cenţi); la chioşcul din curtea casei lui Andruţă, (tatăl *"Fiului"*) se vând cărţi poştale cu poza LUI, poza EI, ceapă, varză şi alte zarzavaturi.

•••

DESCRIERI INUTILE

Deputatul Partidului Liberal '93, Dl. Raymond Luca, vorbind la o adunare publică din Sibiu, şi-a spus părerea despre actualul regim: *"O adunătură de escroci, de tâmpiţi, şi de borfaşi"*, plus alte complimente.

Ministerul de Justiţie a trimis o scrisoare Parlamentului prin care cere să i se ridice vorbitorului imunitatea parlamentară, ca să poată fi dat în judecată pentrucă a insultat, calomniat, etc. actualul regim.

Dl. Luca a vorbit mai mult decât trebuia. Era destul să spună că'n Ţară există *"O adunătură de escroci, de tâmpiţi şi de borfaşi"* şi fiecare ar fi înţeles de cine-i vorba.

(Notă: Parlamentarii l-au susţinut, cu mare majoritate, pe Dl. R.Luca).

•••

ÎNCHEGAREA UNEI TRAINICE ALIANŢE

Fiecare ţară doreşte să'n-noade alianţe cu alte ţări având ca bază afinităţile şi interesul comun: Rusia şi Iugoslavia pentrucă's de origină slavă şi credinţă ortodoxă; Spania, Franţa, Portugalia, ţări latine de religie catolică; Statele Unite şi Canada au în comun limba şi principii de o democraţie multiculturală, etc.

Noi sugerăm o îmbrăţişare trainică ce va sări peste barierele de religie, rasă şi regim între Italia catolică şi latină, Rusia slavă şi ortodoxă, împreună cu România care-i puntea de legătură: Românul fiind latin ca Italianul şi ortodox ca Rusul). Scopul îmbrăţişării va fi *"Cooperarea Regimurilor ce încurajează Mafia Europeană la Extrem"* (CRIMELE).

•••

CITITE

La rubrica *"Căsătorii"* dintr'o publicaţie în limba română din Statele Unite, patru doamne şi un domn sunt gata de nuntă cu cetăţeni americani sau canadieni. Nu punem la îndoială sinceritatea ofertelor ci disperarea: totul pentru a pleca din ţară.

•••

O nouă strigătură la horă: *"Ţara noastră e bogată / Fură toţi şi nu se gată..."*

•••

125 DE ANI DELA ÎNFIINŢAREA LICEULUI "RADU NEGRU" - FĂGĂRAŞ

1869 - 1994

În anul 1869, prin efortul cărturarului făgărăşean Ion Codru DRĂGUŞANU, se înfiinţa în oraşul Făgăraş o şcoală capitală (centrală) cu scopul de a pregăti tinerele vlăstare făgărăşene pentru a putea intra la orice gimnaziu din ţară. El i-a dat numele voievodului Radu Negru, care devenise legendă şi speranţă pentru locuitorii Ţării Făgăraşului. Din păcate, lipsa fondurilor a dus la desfiinţarea şcolii în anul 1873, dar, sămânţa de învăţătură în limba română a rodit în toate satele dela poalele munţilor Făgăraş.

Scopul principal al şcolii superioare create în 1869 a fost realizat cu succes de către Liceul *"Radu Negru"* care şi-a deschis cursurile la 6 Octombrie 1919, având menirea să îndeplinească speranţele şi idealurile sfinte ale înaintaşilor dela 1869 şi ale celor care înfăptuiseră Marea Unire.

De-a lungul deceniilor, Liceul *"Radu Negru"* devine un principal factor de cultură, centrul vieţii spirituale din *"Ţara Făgăraşului"*, continuând tradiţiile de şcoală românească, întemeiată de marele cărturar făgărăşan Ion Codru Drăguşanu.

Chiar în anii, sub comunişti, în care liceul a fost silit să renunţe la titulatura cu rezonanţă istorică şi a purtat denumiri ca Liceul de Băieţi sau Şcoala Medie Nr.1, el a păstrat filonul spiritual de românească simţire perpetuându-l prin azi spre viitorime. Numărul mare de absolvenţi ai Liceului *"Radu Negru"*, între care personalităţi de marcă ale vieţii sociale, culturale, politice româneşti, este argumentul suprem pentru prestigiul incontestabil al acestei şcoli, în ţară şi dincolo de graniţele ei.

Au fost elevi ai Liceului *"Radu Negru"*: academicienii Dr. Vasile Suciu, fost mitropolit de Alba Iulia şi Făgăraş, Dr. Augustin Bunea, istoric, prof. univ. Dr. docent Remus Răduleţ... oameni de cultură precum Octavian Paler, Mihai Sin, Mihai Coma, Paul Goma şi mulţi alţii... Prof. univ. Dr. docent Ion Grecu, profesorii: Ion Halmaghi, Gheorghe Comanici, Horia Sima, Nicolaie Pătraşcu, Petre Lungociu, Gheorghe Şerban şi mulţi alţii... avocaţi: Vasile Vasu, Titi Haţegan, Relu Taflan, Virgil Mateiaş, Ion Zăgan, Tibi Taflan, Rică Moteţ, Ion Popa-Baronu, Alexandru Pârvu, Ion Bică şi mulţi alţii... doctori: fraţii Octavian şi Dumitru Negrea cu fiul Bogdan Negrea, Iosif Crăciun, Vasile Coşeriu, Ion Tetu, Ion Săbăduş, Eugen Paştea, Virgil Frâncu, Dionise Bucur şi mulţi alţii... farmacişti: Gheorghe Bălaşu, Nicolae Lungociu, Coriolan Brumboi şi alţii... ingineri: Octavian Opriş, Ion Gavrilă, Octavian Bârsan, Mircea Bucur, Irodion Boier, Victor Ungur şi alţii...

Peste 300 de personalităţi ale vieţii sociale, ştiinţifice, culturale şi sportive româneşti. Peste 5.000 de absolvenţi ai învăţământului superior răspândiţi în toată ţara şi peste hotare. În ultimul, deceniu, în cadrul olimpiadelor şcolare s'au obţinut 38 de premii la faza naţională şi 214 premii la faza judeţeană.

Menţionăm premiile I obţinute la faza naţională a olimpiadelor de limbă şi literatură română (1985), filosofie (1986), istorie (1987), matematică (1987, 1988), psihologie (1994). Un rezultat de excepţie l-a obţinut elevul Nicuşor Dan: premiul I la Balcaniada de matematică (Atena 1987) şi premiul I la Olimpiadele Internaţionale de matematică, 1987 (Havana, Cuba) şi 1988 (Canberra, Australia).

În timpul anilor sub teroarea comunistă, foştii profesori şi absolvenţi ai liceului au suferit cu demnitate ororile în temniţele şi lagărele din ţară. Nucleul de bază al rezistenţei armate anti-comuniste din munţii Făgăraşului a fost constituit dintr'un grup de absolvenţi şi elevi ai liceului *"Radu Negru"* conduşi de Ing. Ion Gavrilă, singurul supravieţuitor.

Aniversarea s'a serbat în zilele de Vineri 30 Septembrie şi Sâmbătă 1 Octombrie 1994.

CORESPONDENT

AGENDĂ SPORTIVĂ

Radu ŞERBAN

GIMNASTICĂ... La C.M. pe echipe dela Dortmund, Romăncele Lavinia Milosovici, Gina Gogean, Nadia Hăţăgan, Daniela Mărănducă, Simona Amânar, Ionela Loies şi Claudia Presăcan au cucerit meritat titlul suprem, devastând pe podiumul de premiere puternicele echipe ale USA şi Rusiei. După Forth Worth '79 şi Roterdam '87, acest Dortmund '94 înseamnă al treilea triumf al gimnastelor noastre, pentru care le felicităm, cu dragoste şi preţuire.

La Ambasada Japoniei din Bucureşti s'au semnat acordurile între partea niponă şi cea română, privind donaţia de aparatură tehnică japoneză, în valoare de aprox. 500,000 dolari, pentru sala de gimnastică din Complexul Naţional.

•••

ATLETISM...Atleta românca Iulia Negură a câştigat semi-maratonul Marseille-Cassis, al 5-lea succes al ei în actualul sezon competiţional, iar Anuţa Cătuna s'a situat pe un onorant loc patru în proba femenină a tradiţionalului maraton dela New York.

•••

KARATE...România a cucerit primul ei titlu mondial, prin echipa de "ENBU mixt" - Eva Kerekes şi Pavel Vancea - la C.M. dela Treviso (Italia). Medalii de bronz au obţinut Daniela Stamate-kumite şi echipa feminină de kata, alcătuită din Ionete, Cruher şi Kerekes.

•••

RUGBY...Echipa României a suferit un eşec ruşinos în turneul din Anglia, cedând cu 16-26 în faţa celui mai vechi club de rugby din lume, Oxford, şi cu 3-54 în partida cu echipa Angliei. Victoria cu 27-18 asupra echipei din Cambridge a fost o întâmplare!

•••

JUDO...După cucerirea titlului suprem la C.M. pentru tineret, judocanul român Alexandru Lungu (cat. grea) a devenit capionul bătrânului continent la C.E. dela Lisabona, iar la cat. semi-mijlocie medalia de bronz i-a revenit orădeanului Cristian Bratu.

•••

SCRIMĂ... Floretista românca Laura Badea a cucerit argintul la C.E. dela Cracovia, pierzând cu 9-15 în faţa noii campioane, germanca Sabine Bau.

•••

ŞAH...La Campionatele Balcanice dela Varna, "speranţele" României au urcat de două ori pe podimul de premiere, la junioare locul doi, după Bulgaria, iar la juniori al treilea, după ex-Iugoslavia şi Bulgaria.

•••

HANDBALL... La "Netcom Cup" în Norvegia - contraperformanţă de răsunet a naţionalei feminine a României, care a atins punctul de criză, pierzând joc după joc. Schimbul de generaţii făcut din mers îşi spune cuvântul.

•••

FOOTBALL... În turneul de calificare la C.E. de Juniori - Grecia '95 echipa României a învins cu 2-0 Austria, în deplasare, sperând îndreptăţit la calificare în faza finală a competiţiei.

Prin înfrângerea jenantă (0-5) a Rapidului Giuleşti la Frakfurt pe Main, am părăsit pe uşa din dos şi Cupa UEFA. Cu efectivul decimat de arbitrajul penibil al englezului Elleray la Lisabona, Steaua a făcut două egaluri la Bucureşti, cu Benefica şi Anderlecht, ieşind însă din cărţi pentru primăvara Ligii Campionilor. Speranţe au rămas doar la nivelul echipei naţionale, după chinuita victorie asupra Slovaciei (3-2) la Bucureşti. Dificila confruntare din 14 Dec. 1994, dela Tel-Aviv, cu Israelul (1-1) dă totuşi speraţe în preliminările C.E. - Anglia '96.

În divizia naţională conduce Steaua ca lider al turului campionatului de toamnă.

MICA PUBLICITATE

CĂSĂTORII

• Cetăţean român, rezident permanent în USA, fără vicii, cu calităţi sufleteşti deosebite, caut doamnă serioasă pentru căsătorie din Canada sau USA, peste vârsta de 60 de ani. Răspundeţi la A.G.B, P.O.Box 470658, Los Angeles, Ca. USA 90047.

• Doamnă din România, de profesiune arhitectă, blondă, ochi albaştri, minionă, suplă, vârsta 50 ani, aspect plăcut, cunoscător a limbilor franceză şi engleză, doresc să cunosc în vederea căsătoriei o persoană serioasă, echilibrată, sinceră, de bună condiţie, fără vicii, fără obligaţii. Răspuns pt. Dna L. Georgescu, O.P. 24-C.P 74, Sector 2, Bucureşti, România. Tel: 40-1-673 4741.

• Doresc cunoştinţă domn serios, peste 50 de ani, în vederea căsătoriei. Răspuns P.O.Box 904, Roxbury ,Ma 02120, USA.

Custom Steel Products Ltd.

Angajează alezatori, frezori, operatori pentru atelier de reparaţii. Candidaţii trebue să lucreze după planuri, să lucreze cu toleranţe minime şi să îşi regleze singuri maşinile.

Telefonaţi la: (905) 664-4250
fax (905) 664-6705
sau trimiteţi rezumatul Dvs. la:
428 Seaman St., Stoney Creek,
Ont., L8E 3P3.
Joe De Tina

SESIUNEA ŞTIINŢIFICĂ DE TOAMNĂ A INSTITUTULUI ROMÂN DIN FREIBURG

Pavel CHIHAIA

BIBLIOTECA ROMÂNĂ=INSTITUTUL ROMÂN FREIBURG

Şi în toamna aceasta a avut loc la Institutul Român-Biblioteca română din Freiburg (Germania), Adunarea Generală anuală, urmată, a doua zi, de Sesiunea de comunicări ştiinţifice.

În Adunarea Generală, dela 7 Octombrie, Dl. Iancu Ion Bidian, directorul Institutului, a trecut în revistă şi a analizat activitatea Institutului în anul 1993-1994, arătând că, cu toate dificultăţile financiare, vatra românească din Freiburg a oferit cercetătorilor şi intelectualilor din Exil, precum şi celor veniţi din ţară, bogata documentare de care dispune.

Sesiunea ştiinţifică din 8 Octombrie şi-a propus să pună în lumină activitatea a trei personalităţi de seamă ale Exilului, Constantin Nagacevschi, Octavian Vuia şi Vlad Georgescu. Au fost prezentate, de asemenea, alte importante comunicări.

La deschiderea Sesiunii ştiinţifice, Dl. Iancu Bidian a prezentat personalitatea lui Constantin Nagacevschi, unul din fondatorii Institutului dela Freiburg şi vice-preşedintele acestuia. Născut în satul Şerpeni, de pe malul Nistrului în 1916, fiu de preot, Constantin Nagacevschi urmează cursurile Facultăţii de filologie romanică a Universităţilor din Iaşi şi Cernăuţi. În 1941 se refugiază în Iugoslavia, apoi în Germnia. În ultimele zile ale războiului participă la luptele împotriva Sovieticilor pe Oder. În 1946 îşi reia studiile la Universitatea din Bonn, urmând cursurile de franceză şi provensală veche, apoi la Köln şi Tübingen, la aceasta din urmă fiind numit lector de romanistică. Şi-a continuat cariera ca docent-conferenţiar la Universităţile din Saarbrücken şi München.

Cea mai mare parte a activităţii sale, Constantin Nagacevschi a consacrat-o înfiinţării şi susţinerii importantului centru de cultură românească din lumea liberă, Institutul din Freiburg. Totodată a contribuit, alături de părintele D.Em. Popa, la eforturile de înfiinţare în lumea liberă a unor parohii independente de Patriarhia aflată sub controlul regimului comunist.

Constantin Nagacevschi a avut, de asemenea, un rol hotărâtor în întemeierea Consiliului Naţional Românesc şi a Congresului Mondial Românesc, importante unităţi de acţiune împotriva comunismului.

În comunicarea despre *"Activitatea lui Octavian Vuia la postul de radio Europa Liberă"*, Nicolae Stroescu Stănişoară, fost director la acest post de radio, a precizat că nu şi-a propus o descriere cronologică, încercând numai să prezinte dinamica, pecetea stilistică şi activitatea lui Octavian Vuia. În sensul acesta, este de reţinut şi competenţa receptivitate a lui Octavian Vuia la istoria românească, nu numai în sens teoretic ci şi participativ. Totodată, activitatea lui Octavian Vuia trebue inserată în contextul generaţiei de Exil, cu caracteristicile sale de *"Exil luptător"*.

După schiţarea premiselor existenţiale, politice şi filosofice ale activităţii lui Octavian Vuia la radio *"Europa Liberă"*, Nicoale Stroescu Stănişoară a menţionat o serie de preocupări permanente şi teme dominante care au dat o tonalitate aparte acestei activităţi. Din această perspectivă au fost analizate emisiunea *"Lumea creştină"*, condusă şi realizată de Octavian Vuia, precum şi participarea sa la rubrica *"Editorial săptămânal"*, subliniindu-se înalta ţinută intelectuală şi angajamentul patriotic al mesajului lui Octavian Vuia.

Despre *"Octavian Vuia, reprezentant de seamă al culturii româneşti peste hotare"* a conferenţiat Nicolae Florescu, redactor şef al *Jurnalului Literar*, care a valorificat unele documente de arhivă (precum corespondenţa cu Martin Heidegger, N. Berdiaev, Lucian Blaga şi Mircea Eliade) şi a sondat publicistica de început, din ţară a tânărului gânditor (texte mai puţin sau aproape de loc menţionate în bibliografia sa), urmărind evidenţierea continuităţii de idei şi atitudini spirituale în configurarea şi ilustrarea raporturilor dintre creaţie şi eliberare, aşa cum acestea s'au definit şi se proiectează pe întreagă durată istorică a culturii noastre. A fost totodată sugerată provenienţa autenticistă de sorginte interbelică românească a unora dintre conceptele esenţiale vehiculate de Octavian Vuia în opera sa de maturitate, înscrisă în chip exclusiv între coordonatele Exilului. În acest mod s'a putut constata încă odată mai exact locul important pe care Octavian Vuia îl găseşte în gândirea contemporană românească dar şi dialogul rodnic pe care cultura noastră este capabilă să-l stabilească la nivel cu celelalte valori ale spiritualităţii europene în definirea specificităţii sale.

În continuare, profesorul Roberto Scagno, dela Universitatea din Padova, a vorbit despre modul în care a abordat Octavian Vuia problema ecumenismului, arătând că într'o serie de scrieri filosofice publicate în Exil, Octavian Vuia a scrutat premisele unui ecumenism care ar putea fi regăsit din perspectiva unei filosofii a existenţei.

Dacă filosofia idealistă l-a pus în centrul ei pe *"homo sapiens"* iar o filosofie materialistă sau limitativpragmatică pe *"homo faber"*, o nouă reflexie filosofică pornind dela analiza categoriilor fundamentale ale existenţei, aşa cum a fost inaugurată de Blaise Pascal şi Soeren Kirkegaard, îl duce în primul plan pe *"homo existens"*. Dincolo de funcţia cognitivă şi cea productivă, *"homo existens"* este angajat fiinţial şi se constituie într'o conştiinţă religioasă. În orizontul acestei gândiri Octavian Vuia întrevede posibilităţile unui ecumenism de profunzime şi care urmează să crească istoric.

Prezentând cartea *"Vlad Georgescu, România anilor 80"*, pe care a editat-o el însuşi anul acesta, Ion Dumitru, cunoscutul editor de cărţi româneşti din München, a arătat că textele lui Vlad Georgescu, au fost antologate de Gelu Ionescu încă din 1989. Conferenţiarul a subliniat crezul şi convingerile cu care Vlad Georgescu a venit la conducerea *"Europei Libere"* în 1982. Acestea pot fi găsite în editorialele sale, proiectate pe un fundal mult mai cuprinzător decât cel reclamat de secvenţa efemeră a unui demers radiofonic. Atât tematica, cât şi tratarea problemelor se înscriu în contextul atotcuprinzător al aspiraţiilor româneşti, iar concluziile sale ne apar şi mai temeinice trecute prin viziunea şi discernământul său de reputat istoric. Tocmai aceste trăsături conferă editorialelor sale o actualitate şi durabilitate deosebite.

În comunicarea *"Constantin Noica - personalitatea ca personaj"*, Dr. Mihai Neagu a arătat că şi-a propus să studieze raportul dintre creator şi operă la Constantin Noica. Deşi filosoful a fost portretizat de valoroşi gânditori români contemporani, o serie de particularităţi psihologice, îndeosebi privind mecanismul creaţiei, nu au fost îndeajuns de evidenţiate. Acest studiu i-a fost cu atât mai la îndemână, cu cât l-a cunoscut personal pe Constantin Noica, încă din 1966, şi a fost foarte apropiat de rudele acestuia, Dan Noica şi Nicolae Noica.

Dr. Mihai Neagu a arătat că Constantin Noica citea foartea mult, apoi îşi desăvârşea prin exprimare verbală gândurile, reluând ideea şi înnobilând-o la fiecare nouă expunere, căutând noi temeiuri şi noi consecinţe, în noi etape ale devenirii expresiei. Studiindu-se activitatea publicistică a filosofului, din prima tinereţe până la sfârşitul vieţii, se poate constata o concentrare treptată a preocupărilor lui asupra universului românesc. Se poate remarca totodată perfecţionismul lui Constantin Noica, care a sporit valoarea creaţiilor sale, şi apetenţa sa pentru performanţe superioare.

Doamna Oana Mirabaud-Dobrovici din Geneva a prezentat acţiunea *"Opération Villages Roumains"* din Geneva, acţiune cu un pronunţat caracter politic, având drept ţel final democratizarea mediului rural românesc şi combaterea mentalităţii neocomuniste printr'un demers practic, de progres tehnic. Doamna Mirabaud-Dobrovici a arătat că această democratizare se realizează prin crearea de asociaţii de ţărani, de comitete locale O.V.R. româneşti, pluraliste din punct de vedere etnic şi politic, insistându-se asupra informării şi îndemnului la participare a tuturor cetăţenilor, români şi elveţieni. Se are în vedere dezvoltarea economică în mediul rural din România, apoi posibilităţi de debuşeuri turistice, crearea de mari exploatări agroalimentare cu stagii de pregătire pentru ţărani.

Din 1989 până în prezent au fost invitaţi în Elveţia câteva mii de Români, în cadrul a circa 250 de stagii de pregătire ale O.V.R., finanţarea acestor acţiuni realizându-se în Elveţia la nivelul creditelor comunale din această ţară, mai rar la acela al creditelor federale, adesea cu sprijinul unor persoane particulare.

Expunând comunicarea sa *"Exilul, parte componentă a neamului românesc"* Matei Cazacu a făcut în introducere o distincţie între noţiunea de Exil şi aceea de emigraţie, cu exemplificări din istoria universală şi cea naţională. La Români, exilul a existat din vechime, începând cu retragerea din Dacia, părăsită de Romani în 271, continuând cu întemeierea Munteniei şi a Moldovei, operă a unor exilaţi politici (Negru Vodă şi Bogdan I). În lumea modernă orice regim autoritar (de dreapta) sau totalitar (de stânga) are exilaţii săi, ele secretă exilul în mod natural deoarece interzic activitatea politică de opoziţie sau elimină din societate anumite grupuri. Trebue să se ţină seamă de conceptul de acţiune externă atunci când se apreciază dacă un Român care trăieşte în străinătate este exilat sau emigrant. Matei Cazacu consideră că trebue consideraţi exilaţi toţi acei Români care, indiferent de activitatea lor şi situaţia lor din ţară, s'au manifestat activ şi eficace în străinătate pentru combaterea comunismului, uneori în ciuda politicii oficiale a ţărilor-gazdă, doritoare să *"normalizeze"* relaţiile cu regimul comunist din ţară.

După Revoluţia din 1989, mirajul unirii Românilor din Exil s'a destrămat parţial, s'au înmulţit neînţelegerile. De altfel, realităţile din ţară nu au corespuns aşteptărilor lor. Se ştie totodată că mulţi Români din Vest s'au înstrăinat de ţara lor asimilându-se poporului şi ţării-gazdă. Matei Cazacu a arătat că adevăraţii exilaţi au adus aportul lor la realizările româneşti, contribuind totodată la o imagine luminoasă a României în lume. Conferenţiarul a citat în final opinia lui Vasile Pârvan: *"Nu romanizarea noastră feroce într-u vegetativul etnografic, ci continua noastră umanizare întru sublimul uman va crea suprema splendoare a culturii creatoare româneşti"*.

CARTI-ZIARE-MUZICA-VIDEO-ARTIZANAT

din ROMANIA *LA DVS. ACASA PRIN* ARTIMMEX

Marcati cu "X" in casuta comenzii dorite si completati pretul respectiv in ultima coloana din dreapta. Romania libera, Evenimentul zilei, Adevarul, Cotidianul, Gazeta sporturilor, se livreaza in seturi de 6 pe o saptamana sau numai ultimul ziar (de miercuri). Pentru produse nelistate, scrieti/telefonati/FAX. Pretul dat in $ este acelasi pt. Canada si USA.

Intrebati de Magazinul Istoric! ZIARE / SAPTAMANALE: Daca sint 2ziare/carti,incercuiti doar cel dorit:	Bucati in set,	Abonament 4 Saptamani	X	Abonament 13 saptamani	X	Abonament 6 luni	X	X	VALOARE $
1. Romania Libera sau Evenimentul Zi	Sase	$29.99		$87.95		$169.90			
2. Rom.Libera sau Evenimentul Zilei	Unu	$12.95		$34.99		$68.98			
3. Expres Magazin or Bursa orCapital	Unu	$15.99		$39.89		$79.49			
4. Gazeta Sporturilor sau Fotbal (Plus	Unu	$12.95		$34.99		$69.49			
5. Gazeta Sporturilor in set	Sase	$17.95		$56.90		$109.90			
6. Academia Catavencu	Unu	$9.95		$33.85		$65.90			
7. Adevarul sau Cotidianul	Unu	$11.95		$34.99		$68.98			
8. Rebus?:15 feluri:Rebus Flacara:				$13.96		$27.49	) *$		

spatiu pentru comenzi de alte ziare nelistate: *pentru ne-listate, de confirmat pretul prin Artimmex

Pentru alte ziare: dati telefon/FAX/scrieti la Artimmex SUBTOTAL ZIARE:

CARTI: AUTOR	TITLU	EDITURA	PRET	X	$
1. Ion Mihai Pacepa -	Mostenirea Kremlinului (cantitate limitata)	VENUS	$19.99		
2. Fantomele lui Pacepa	Ghe. Ionescu Olbojan (best seller-USA/Canada)	CORIDA	$13.99		
3. Am fost cioplitor de hime	re-Dumitru Popescu ("Dumnezeu") (marturisiri!)	ALBATROS	$13.99		
4. Sanda Marin -	Carte de bucate (da, renumita carte!)	ORIZONT	$11.99		
5. Eu l-am salvat pe evreii din Romania -	Radu Lecca (uluitoare dezvaluiri	ROZA VAN	$13.99		
6. Pavel Corut -	Culisele spionajului/"adevarului": 11 titluri ("seriale"),buc.:	MIRACOL etc.	$12.99		
7. Nostradamus -	Rusia si Romania in profetia lui Nostradamus!	ROZA VAN	$12.99		
8. Eliade sau Vulcanescu sau Noica sau Cioran sau Blaga		HUMANITAS	$10.99		
9. Maresal I. Antonescu -	Epistolarul infernului (scrisori Bratianu-Antonesc	ALBATROS	$12.99		
10. Autori renumiti -	Marele Dictionar al Viselor s.a.=interpretare	DALSI	$11.99		
11. Clasici - de la Eminescu. Caragiale..Toparceanu..Radu Tudoran (simplu/lux)		ALBATROS	$7.99..34.99		
12. Dictionare: Englez-Roman SAU Rom.-Engl-fiecare 556p.(Dict.dublu:$17.95)		GRAMAR buc.	$13.99		
13. In traducere - Romane de dragoste sau detective		diverse	$11.99		
14. Carti pentru copii de Petre Ispirescu si multi altii (Revista "Mickey Mouse")		UNIVERS	$7.99..10.99		
15. "Cronica Secolului XX": stiri reproduse din anul 1939,1940 etc. De nr. de revista:			*$ 3.99		
16.	(alte 300 titluri disponibile)		*$		

spatiu rezervat pentru comenzi nelistate, la cerere; *de confirmat pretul prin Artimmex

Pentru alte carti: cereti catalogul nostru prin scris/telefon/FAX SUBTOTAL CARTI:

CASETE-MUSICA-CD-VIDEO TITLU	PRET		$
1. "DIVERTIS":cei mai buni (12) comici de la Mircea Crisan incoace -vol.I/II impreuna, numai	$15.99		
2. Muzica populara:M.Tanase,E.Gavris,I.Ciobanu,D.Siminica,Ioana Radu etc.Vol.I	$11.99		
3. VIDEOURI: COMICI (M.Crisan, Birlic, Caragiu, DIVERTIS etc.etc.), piese de teatru			

Pentru lista de casete/CD-uri/VIDEO si pret, telefonati, scrieti, fax la ARTIMMEX SUBTOTAL MUSICA:

Adunati subtotalurile de la ziare/saptamanale, carti si muzica - TOTAL COMANDA: $

ARTIZANAT DIN ROMANIA prin ARTIMMEX- CERETI LISTA SI PROSPECTE - VIZITATI MAGAZINUL NOSTRU DIN TORONTO

Pretul NU include livrarea ($3/carte pt. America) Produsele ARTIMMEX se pot comanda prin posta/abonament pt.livrare ingaduiti 1-4 saptamani.Se vand in TORONTO la: Magazinul Principal ARTIMMEX, asociat cu croitoria "As You Like it"-8 Craighurst, colt cu Yonge St.#2626, (la "mmuffins" vis-a-vis "Sporting Life")nord de Eglinton Av.-tel.416-486 6915, Baxter's Fine Foods-798 Sheppard Ave.E., "Gerry's Smoke"-747 Don Mills Rd., "Forest Convenience"-105 Parkway Forest Dr., "Apollo Travel"-1500 Bathurst, TEC-1808 Danforth Ave. Duminica (2-4.00pm), biserica "Sf.Gheorghe"-241 Rosethorn Ave. MONTREAL: "Bucarest Deli"- 5808 Cote St. Luc.; "Bourrel Inc."-5771 Victoria Ave., Biserica "Buna-Vestire"-Casa Romana"-8060 Cristophe Colomb, "ROMTRADE(TEC)", 371 rue de l'Eglise,Verdun. WINDSOR: Clubul "Unirea" Dl. G.Harbuz, 2661 Scarsdale St. Alte puncte in T.O.: Cofetaria "AMADEUS"-7380 Bathurst St. at Clarke, Restaurantul "Dida's"-170 West Beaver Creek (Richmond Hill, Hwy 7/Leslie). in VANCOUVER si KITCHENER prin oficiile TEC, in DETROIT/Southfield: "American Ambassador T&T"-14900 Ten Mile Rd. & Biserica "St.Peter&Paul"

Completati mai jos si trimiteti formularul impreuna cu plata prin cheque sau M.O. la ARTIMMEX:

Name: Mr. Mrs. Miss Ms.

Telephone Data ziua,luna,anul

PENTRU ORICE INFORMATII SUPLIMENTARE, LISTE DE PUBLICATII, COMENZI SPECIALE ETC. ADRESATI-VA DIRECT LA:

ARTIMMEX

Importers & distributors of exotic art, publications and giftware

3555 Don Mills Road, Unit 6-530 Willowdale, Ontario M2H 3N3 CANADA

Tel. 416-493 4096 FAX:416-493 7286

ŞTIRI DIN ŢARĂ

Din 30 în 30 de zile

SRI ARE CUVÂNTUL

Dl. Director Virgil SRI Măgureanu e simpatic, zâmbeşte, vorbeşte şi-ţi mărturiseşte *"secrete"* răsuflate. Are totuşi o calitate: vrea să facă lucrul bun şi nu se grăbeşte. În primul raport ne-a spus că-i ştie pe teroriştii şi le va da numele, dar a continuat ancheta (am spus că nu se grăbeşte) ca până la urmă să ne explice c'a fost o eroare: n'au existat teroriştii şi totul s'ar datora confuziei din timpul revoluţiei, plus îngrămădeala din ajunul Crăciunului, când un grup de copii dela grădiniţă, veseli şi gălăgioşi au fost confundaţi cu teroriştii înarmaţi cu lanţuri şi topoare. Acum chiar dacă s'ar reveni cu noi dovezi, nu mai interesează pe nimeni, a trecut timp şi dosarele au mucegăit, iar dosarele noi sunt lăsate să mucegăiască.

Dl. V.M. recunoaşte că ar fi corupţie şi pe curând îi va arăta cu degetul pe cei care nu-ţi dau restul la o sută de lei, dar în ce priveşte pe foştii securişti deveniţi milionari privatizaţi, ei şi-au clădit vilele şi cumpărat Mercedesurile măturând trotuarele din faţa băncilor şi adunând monedele căzute dela cei cu gaură în buzunar.

Alături cu explicaţia teroriştilor şi a corupţiei, SRI-ul ne face atenţi la pericolul mişcărilor extremiste de stânga şi de dreapta.

Cele de stânga le cunoaştem: trup din trupul PCR-ului ce au ca scop să-l împingă pe Domnul *"Original"* către linia de mijloc.

Cele de dreapta sunt *"continuatoare ale Mişcării Legionare"*, subliniindu-se că *"activităţile legionare s'au extins aproape la nivelul întregii ţări"*; vinovaţi de corupţia tineretului la ideile legionare ar fi propaganda însufleţită de emigranţi şi de unele publicaţii din ţară.

SRI-ul dă cu plugul pentru a semăna viitoarea dictatură: suprimarea libertăţii presei începând, bineînţeles, cu cea *"extremistă"*, cum a procedat şi alungatul Carol al II-lea.

Cum actualii *"emigranţi extremişti"* în viaţă sunt capabili să se apere singuri de atacul neocomuniştilor, noi vom pomeni doar câţiva *"extremişti"* ce-au plecat dintre noi cu inimile frânte de dorul ţării pe care au iubit-o şi pe umerii cărora i-au purtat faima în lume:

Un George Enescu, Dinu Lipatti, Mircea Eliade, Vintilă Horia, Aron Cotruş, Horia Stamatu, Stelian Popescu, Pamfil Şeicaru şi mulţi, mulţi alţii.

PLOAIE CU PENSIONARI

Pentru reducerea numărului de şomeri s'a hotărât mărirea numărului pensionarilor. În 1995 vom avea 3.500.000 de *"bursieri"* ai Statului. Jumătate din ei provin din câmpul agriculturii.

•••

REFUGIAŢII ROMÂNI DIN... ROMÂNIA

La Iaşi a avut loc prima Conferinţă Naţională a refugiaţilor din teritoriile ocupate: Basarabia, Nordul Bucovinei şi regiunea Herţa. Lucrările au fost binecuvântate de Mitropolitul Moldovei Manuel Ciubotea şi de Mitropolitul Nestor Vornicescu al Olteniei, el însuşi refugiat de tânăr în România. S'a preciazat că nu e vorba de o adunare de dreapta, de stânga ori inspirată de vreun partid politic. Scopul e prezentarea la Congresul Mondial al Refugiaţilor 1995, drepturile României asupra ţinuturilor răpite.

•••

PACE CU CEI DIN DREAPTA DUNĂRII

Deşi Bucureştiul a acceptat boicotarea economică a Iugoslaviei, pe sub mână Sârbii au găsit ajutor dela vecinii din Nord care le vindeau benzină cu paharul. Acum s'a iscălit un tratat de prietenie, pace etc. cu Bulgaria prin care indirect se recunoaşte actuala frontieră: Adio Cadrilater!

•••

CĂLDURĂ GARANTATĂ

Ministerul Industriei a dat dispoziţie ca, sub nici un motiv, să nu se închidă căldura neplatnicilor. Astfel copiii şi bătrânii vor dormi fără palton.

•••

PRIN ALTĂ GURĂ

Dl. Preşedinte Iliescu a numit pe Dl. Nicolae Dan Fruntelată ca Secretar de Stat la Departamentul de Informaţie al Guvernului.

•••

FUNDERBURK PRINTRE NOI

David Funderbruk, fostul ambasador al Statelor Unite la Bucureşti (1981-1985) şi noul Deputat în Parlamentul Statelor Unite, ne-a făcut o vizită cu care ocazie şi-a lansat cartea *"Pinstripes and Reds"*, tradusă în limba română.

•••

A FOST VORBA DE 1 DECEMBRIE ?

În plenul camerelor reunite ale Parlamentului s'a sărbătorit Ziua Naţională 1 Decembrie. Nici o deosebire de cum se preasläveau în trecut înfăptuirile partidului comunist: *"Marea Unire din 1918 este un act istoric colectiv şi anonim"*, aşa grăia fedeseristul deputat Ioan Solcanu care n'a putut sublinia aportul comuniştilor, deoarece ei şi-au făurit partidul în 1921.

•••

REVOLUŢIONARII AU PROBLEME

Compromiterea revoluţionarilor e unul din ţelul neocomuniştilor. Mai întâi s'au dat certificate de *"eroi"* securiştilor, ca acum să avem un *"Departament"* care se ocupă de problemele revoluţionarilor ce s'au înmulţit ca iepurii. Dela titlul de golan oferit de Dl. Iliescu acum se pregăteşte terenul de a fi socotiţi chiar vinovaţi de mizeria din ţară pentru c'au stricat planurile de fericire socialistă ale *"Fiului"*. Revoluţionarii n'au cerut avantaje materiale, ei au cerut punctul 8: Să se interzică foştilor comunişti de a se înscrie pe listele electorale.

•••

ÎN ATENŢIA PORTOFELULUI

Puteţi veni cu maximum $10.000 şi puteţi pleca cu echivalentul în lei, dacă faceţi dovadă c'aţi schimbat dolarii în mod legal. Vi se permite, de asemenea, vinodute cu 100.000 lei, dar să nu aveţi bancnote mai mari de 5.000 lei.

•••

ŞI-A SCHIMBAT DUŞMANII

Pe timpul *"Iubitului"* manifestaţiile anticomuniste erau opera *"naziştilor"*, etc. Acum Dl. Iliescu se văicăreşte că cei care i-au feştelit obrazul la Londra erau plătiţi de Dl. Nicolae Raţiu, fiul D-lui Ion Raţiu, vicepreşedintele Camerei Deputaţilor.

•••

UITE HÂRTIA, NU-I HÂRTIA !

Presa-i liberă, dar hârtie nu-i; pentru câteva zile ziarele au apărut subţirele, iar altele n'au mai apărut. Guvernul a încercat o cenzură piezişă. Răspunsul ziarelor şi ecoul avut în străinătate a înduioşat pe Dl. Văcăroiu ca până la *"însănătoşirea"* fabricei Letea-Bacău, să se scutească taxele vamale la hârtie.

•••

PLOAIE CU "EROI"

O nouă încercare de măsluire a istoriei: Deputatul pedeserist, Bebe Ivanovici, în funcţie de secretar al Comisiei de aplicare a Legii 42/1990 a tipărit 40.660 de certificate de *"Erou al Revoluţiei"* pe care le-a împărţit după plac, voie şi mituială fabricând *"eroi"* din comunişti sadea. Consiliul Consultativ al Organizaţiei Revoluţionare din Oradea Mare cere demiterea lui *"Bebe"*.

•••

SE SCURTEAZĂ ÎNVĂŢĂTURA

Studenţii dela Litere trebue să înveţe jumătate din anul patru şi anul cinci în şase luni; scurtimea anilor de studii ar putea pune în pericol recunoaşterea diplomelor în străinătate.

•••

IMPORTĂM RADIOACTIVITATE

Ucraina vinde mult şi ieftin, în special vinde materiale de construcţie care au fost depozittate în vecinătatea uzinei atomice Cernobil şi au devenit radioactive. S'a hotărât ca tot ce provine din Ucraina să fie supus unui control al radioactivităţii.

•••

CRIMINALUL SE PLIMBĂ

Maiorul Gabor, identificat că în timpul mineriadei a omorât pe studenţii Andrei Frumuşeanu şi Aurică Crăiniceanu, îşi aşteaptă judecata fluerând liber pe străzile Bucureştiului.

•••

IARNĂ CU NEVOI

În primele luni ale anului 1995 vom avea peste 2 milioane de şomeri, iar creşterea producţiei, proiectată la 3%, nu va atinge 2%.

•••

10.000 ÎN LOC DE 2.253

10.000 ar fi totalul celor infectaţi cu SIDA (AIDS), dar autorităţile sunt mai optimiste, şi-au redus numărul la 2.253 de cazuri.

•••

ECONOMICE

S'a deschis prima bancă Româno-Elveţiană *"Columna"* cu un capital de 8 milioane dolari şi 480 milioane lei... Licenţele de import şi export n'au fost prelungite dar se depun cereri pentru reaprobare.

•••

IAŞI - BUCUREŞTI - IAŞI

Un nou tren, cu oprire la Bacău, plea ă din Iaşi la 6.15 şi se întoarce la 21.50. Între timp, pasagerul şi-a petrecut cinci ore în Capitală.

•••

TV - BRAŞOV

Braşovenii au postul lor de televiziune, RTT (Canalul 27). Emisiunile dela *"Televiziunea Transilvaniei"* sunt obiective şi pot fi văzute şi în o parte a judeţelor Sibiu şi Covasna.

•••

LIBERTĂŢI CE "SINUCID" NEAMUL

Sunt libertăţi şi libertăţi. Libertatea de a te afişa în public că eşti homosexual şi ai *"gusturi sexuale alese"* - ne referim la articolul 200 impus de Consiliul Europei - nu's pe gustul Românului care a rămas *"necivilizat"*; nu umblă în pielea goală şi nu face dragoste, la colţ de stradă. Felicităm pe fraţii de peste Prut care nu s'au lăsat ademeniţi de un pumn de argint şi au respins condiţiile impuse de C.E. Semnalăm că şi'n ţară art. 200 a stârnit binecuvântate proteste.

Redăm parte din discursul I.P.S. Bartolomeu ţinut în faţa a mii de credincioşi adunaţi în Catedrala Ortodoxă din Cluj: *"Recenta modificare a articolului 200 din Codul Penal în favoarea homosexualităţii este o ruşine naţională împotriva căreia, dela înălţimea acestui anvon, protestez cu tărie în numele meu, al păstoriţilor mei şi al întregii conştiinţe morale a unui neam care n'a îndrăznit nici măcar să se gândească la o astfel de blasfemie"*.

•••

SE ÎNVAŢĂ ŞI ISTORIE

Pentru prima oară elevilor din ultimul an de liceu li se subliniază contribuţia familiei regale de Hohenzollern la edificarea României Mari ca stat unitar şi independent, de asemenea, se subliniază rolul Casei Regale în modernizarea ţării.

•••

MOMENTE DE SINCERITATE

Din raportul SRI: *"În ultimii ani, în general, în România s'au făcut numai afaceri proaste"*, spune Dl. Virgil Măgureanu - iar 38% din produsul intern brut este format din bani murdari. Se reaminteşte afacerea Petromin: am avut 340 de nave în 1900, iar acum avem 80, din care doar 50 se mai pot aventura la drum.

•••

Dintre cel 1.540 de firme *"miliardare"* - având afaceri de peste un miliard lei - peste o mie aparţin unor persoane care au făcut parte din fosta nomenclatură sau sunt rude apropiate cu foştii membri din CPEx al CC al PCR.

•••

Pentru alimentarea în viitor cu gaz, se plănuieşte construcţia unei conducte Ucraina-România.

•••

PDSR înseamnă *"Partidul Democratic al Salvării României"* dar PDSR se potriveşte şi cu programul partidului *"Poţi Delapida Singur în România"*.

•••

Parlamentul a decernat municipiului Alba Iulia titlul de: *"Cetate Simbol a Marii Uniri a României"*.

•••

Guvernul a primit dela Banca Mondială o însemnată cantitate de anticoncepţionale destinate cabinetelor de planificare familială.

•••

Un poliţist din Giurgiu şi un vameş corupt, sunt implicaţi într'o contrabandă ce-a cauzat pagube de zeci de miliarde lei. E vorba numai de doi hoţi şi o singură vamă.

•••

Potrivit estimărilor specialiştilor, dela revoluţie şi până astăzi, pierderile economice cauzate de neglijenţă, corupţie, abuzurile în serviciu, etc., sar peste 11 miliarde de dolari.

•••

În Salonul Mondial al Invenţiei *"Eureka '94"* dela Bruxelles, România a fost clasată a doua după Rusia. Dacă la invenţiile româneşti s'ar aduna şi cele ale fraţilor de peste Prut, atunci am fi întrecut pe Ruşi. Din 70 de invenţii româneşti, 43 au obţinut medalia de aur.

•••

S'au aprobat 3 miliarde lei pentru sprijinirea întreprinderilor mici şi mijlocii.

•••

În planul Camerei Deputaţilor, Dl. Teodor Meleşcanu (MAE) a declarat că atât Federaţia Rusă cât şi România consideră Tratatul Ruso-Român din 1970 în *"categoria tratatelor care şi-au pierdut valabilitatea"*.

•••

Americanii au donat $430 milioane pentru un studiu de a se mări aeroportul dela Oradea, ca să devină un aeroport internaţional.

•••

La 31 Octombrie 1994, anunţă Ministerul Muncii, erau 1.213.874 de şomeri. Rata şomajului - 10,8%.

•••

Dolarul balansează între 1.750-1.800 lei.

•••

Ziarul *"Ziua"* afirmă că încă mai există poliţia politică, ce-şi ciuleşte urechile la convorbirile telefonice, plus că s'a adăugat o reţea nouă de *"urechi"*, ce ar acţiona independent de SRI.

•••

Revista *"Tinerama"* (nr.203) acuză pe pastorul Laszlo Tokes că ar fi fost în slujba Securităţii şi publică lista cu persoanele *"turnate"* de pastorul timişorean.

•••

La Cernavodă a sosit combustibilul nuclear pentru punerea în funcţiune a centralei nuclearo-electrice. Dar până în prezent, spune îngrijorat inginerul fizician Gabriel Pascu, nu s'au efectuat măsurători de radioactivitate.

•••

În primele zece luni ale anului 1994 au fost depistate 69.771 de persoane care au călcat legea comerţului. Li s'au aplicat amenzi de 2 miliarde lei

•••

Pensia medie lunară e 92.000 lei. Un kilogram de muşchi file costă 24.000 lei, iar un cotlet haiducesc e numai 19.230 lei/kg.

•••

Standardul de viaţă în 1994 a fost sub nivelul celui din 1989.

•••

TAROM-ul şi-a reluat zborul către Belgrad.

•••

Ansamblul Brâncuşi dela Târgu-Jiu este lăsat în paragină. Pe lângă Masa Tăcerii pasc caii ţiganilor, pe Poarta Sărutului şi Coloana Infinită îşi zgârie cu cuiul în piatră, îndrăgostiţii numele.

•••

"Teatrul Odeon" oferă lunar pensionarilor un spectacol gratuit.

•••

Bucureştenii ce posedă automobile vor plăti o taxă extra de 20.000 lei pentru *"protecţia mediului"*.

•••

4,2% din populaţie (circa 788.000) sunt analfabeţi.

•••

Din cauza frigului, în judeţele Bistriţa-Năsăud s'au închis şcolile.

•••

Producţia industrială a crescut în 1994 cu 2,4%, iar cea agricolă cu 4,8%.

•••

Începând dela 1 Ianuarie s'a introdus taxa TVA de 9% la lapte, produse lactate, conservele de carne, ulei, grăsimi şi doctorii pentru animale.

•••

După doi ani de guvernare *"Văcăroiască"*: cozi la pâinile şi la staţiile de benzină.

•••

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

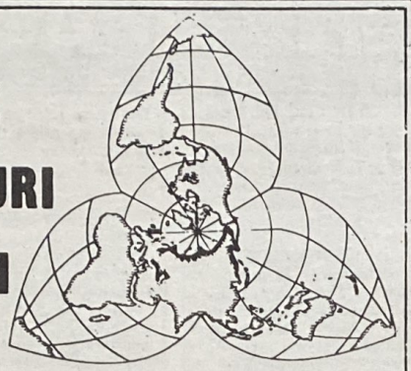

Rubrică întocmită de D. PĂSTOREL

ACORD ILUZORIU DE ÎNCETARE A FOCULUI ÎN BOSNIA

Credulul Carter și vulpoiul Karadjici

Războiul din Bosnia care durează de 33 de luni, intră în a treia iarnă, care va fi iarăși un coșmar pentru populația civilă.

Situația a ajuns într'o nouă criză, după umilitoarea neputință a tandemului ONU-NATO de a-și impune punctul de vedere, fapt la care a contribuit și Rusia prin veto-ul său în Consiliul de Securitate. Și atunci și-a făcut din nou apariția fostul președinte Jimmy Carter, care a devenit un fel de Joker al Președintelui Clinton, în problemele internaționale, domeniu pentru care Carter, se pare că a căpătat tardiv o adevărată pasiune în a se juca de-a politica externă.

El s'a hotărât să accepte invitația liderului Sârbilor bosniaci, Radovan Karadjici de a se deplasa în Bosnia și a media o încetare a focului între părțile beligerante, pentru care liderul sârb avea un plan în șase puncte descrise de Carter drept *"concesii"*. Acestea de fapt nu erau decât promisiuni de a înceta o serie de acte ilegale, cum ar fi: eliberarea ostaticilor din forțele ONU, permisiunea de redeschidere a aerodromului din Sarajevo și respectarea drepturilor omului. Dar după cum se știe, Karadjici este pe lista criminalilor de război ca inițiator al *"purificărilor etnice"*, ce au făcut sute de mii de victime și au dus la un exod de peste un milion de refugiați musulmani.

Vizita fostului președinte, considerată particulară, a fost privită cu scepticism chiar de membri ai guvernului american și ai Senatului. Secretarul General ONU Boutros-Ghali a criticat vizita, considerând că se pot transmite mesaje contradictorii, care nu vor face decât să prelungească negocierile, în care Karadjici este un maestru în a-i face pe mediatori să se contrazică între ei.

Carter a luat contact la Zagreb cu liderii Croației, la Pale cu Karadjici, la Sarajevo cu Președintele Izetbegovici și la Belgrad cu Miloșevici. La Pale un soldat sârb a declarat: *"numai un American putea să vină până aici și să creadă că poate înțelege în două zile, ceea ce alții n'au putut înțelege în doi ani"*.

Ca și în Coreea de Nord și Haiti, unde a avut cuvinte de laudă pentru dictatorii Kim Ir Sen și Raoul Cédras, stânjenind administrația americană, la Pale fostul președinte a făcut gafa de a sugera că Americanii au luat cunoștință de numai o parte a aspectelor din Bosnia, dar prin vizita sa, Sârbii vor avea șansa ca lumea să cunoască adevărul. Declarația sa a iritat guvernul din Sarajevo și a fost dezmințită de Washington, care a reafirmat poziția că Sârbii sunt considerați agresori în acest război, iar poporul american a avut ocazia să vadă ce se întâmplă în Bosnia, sub toate aspectele.

Jimmy Carter a reușit să obțină ca cele două părți să încheie un acord de principiu, pentru o încetare a focului temporară, până la 1 Ianuarie, urmată după negocieri de o prelungire a acestuia pe timp de patru luni. Intervenția lui Carter nu a adus nimic nou. După cum remarca un soldat sârb, *"vremea va obține o încetare a focului, cu sau fără politicieni"*.

Mediatorii ONU au început să acționeze, un rol important având și Gen. Michael Rose, comandantul trupelor ONU din Bosnia. Astfel, pe data de 1 Ianuarie s'a încheiat un acord de încetare a focului până la 1 Mai 1995, dar acest lucru nu înseamnă încetarea ostilităților și un pas important pentru ajungerea la un acord de pace. Până acum au fost încheiate 30 de astfel de acorduri, care nu au fost respectate.

Sârbii bosniaci au declarat că sunt de acord să negocieze pe baza planului Grupului de Contact (SUA, M. Britanie, Rusia, Germania, Franța) care acordă Confederației Musulmano-Croate 51% din teritoriul Bosniei, iar Sârbilor 49%, dar Karadjici a prezentat lui Carter condițiile sale, care sunt departe de ceea ce prevede acest plan, ce a fost considerat definitiv. Astfel, Sârbii vor ca Sarajevo să fie împărțit în două, resursele naturale să fie distribuite egal, nu 30% cum prevede Grupul de Contact. Sârbii bosniaci să aibă ieșire la mare, iar enclavele musulmane din Estul Bosniei, Goradze, Zepa și Srebenica, care sunt *"zone protejate"* de ONU să fie predate Sârbilor.

În aceste condiții, încetarea ostilităților din Bosnia pare iluzorie, mai ales că Bihaci este în continuare atacat de Sârbii din Croația, care nu au semnat acordul de încetare a focului. De reamintit că ei au ocupat aici 30% din teritoriul acestei republici, unde au întemeiat așa-zisa republică Krajna. În Bosnia, ei dețin acum 70% din teritoriul acesteia.

Gen. Michael Rose

CECENIA - O PIATRĂ DE ÎNCERCARE PENTRU ELȚIN

Hotărârea lui Elțin de a folosi forța în Cecenia, pentru a înăbuși mișcarea de independență, poate avea consecințe serioase în ceea ce privește stabilitatea în regiunea caucaziană a federației ruse și a viitorului politic al lui Elțin.

Cecenia făcea parte din cele 20 de republici autonome ale URSS sub numele de Ceceno-Ingușeția, înființată de Stalin în 1934. În 1991 ea se desparte prin bună înțelegere de Ingușeția și se declară independentă față de confederația rusă, după ce a fost ales ca președinte Djohar Dudaev, fost general de aviație al URSS.

Cecenia are o populație de 1,3 milionae, iar capitala ei este Groznâi (400.000 locuitori), unul din cele mai industrializate orașe ale Rusiei. Republica este bogată în petrol și gaze naturale și are industrie de prelucrare a acestora, ca și producție de cereale și o intensă creștere de animale.

Boris Elțin

Istoria poporului cecen ne arată o luptă de cel puțin de 50 de ani împotriva imperialismului rus. Perioada de vârf s'a desfășurat între 1834 și 1864, în așa zisul război caucazian, când popoarele din această zonă, conduse de liderul lor Șamil, au fost până la urmă nevoite să capituleze. În 1944 Stalin a deportat din Ceceno-Ingușeția 800.000 de oameni, tocmai în Estul Kazahstanului, sub suspiciunea de a fi colaborat cu trupele germane. O treime au murit pe drum și deabia în 1957 au avut dreptul să se întoarcă, dar ajunși acasă au constatat ca Rușii s'au mutat pe cele mai bune terenuri. Această deportare a adâncit și mai mult resentimentul împotriva cuceritorilor.

În Septembrie 1991, fostul general Djohar Dudaev a răsturnat guvernul cecen sovietic, care a sprijinit lovitura de stat împotriva lui Gorbaciov, având aprobarea tacită a autorităților ruse. Ales în Octombrie ca președinte, Dudaev a declarat Cecenia independentă. În 1992 și 1993 trupele ruse au fost trimise să restaureze ordinea, dar până la urmă au fost retrase în fața unei populații ostile. În 1994 Rusia a început să sprijine forțele anti-Dudaev cu oameni și avioane, dar acestea au fost respinse și nevoite să se retragă. La 29 Noembrie Elțin a dat un ultimatum Cecenilor de depunere a armelor până la 1 Decembrie. La 9 Decembrie Președintele a autorizat utilizarea forței, iar peste două zile câteva sute de tancuri au intrat în Cecenia din Vest, Nord-Vest și Est, împreună cu 40.000 de soldați sprijiniți de avioane și elicoptere. Deoarece negocierile nu au dat nici un rezultat, Cecenia nemai voind să fie o republică autonomă a federației ruse ci una independentă, forțele rusești au început atacuri puternice, bombardând capitala precum și sate din jur cu artileria și aviația. Au fost distruse numeroase locuințe și clădiri, iar o rafinărie a fost incendiată. Sute de civili nevinovați au fost omorâți, iar mii de Ceceni au fost nevoiți să se refugieze. Tancurile au pătruns în Groznâi pentru lovitura decisivă, dar Cecenii s'au apărat cu îndârjire și zeci dintre acestea au fost distruse în luptele de stradă, cu grenade anti-tanc. Rușii nu au reușit să ocupe palatul prezidențial unde s'au fortificat rebelii și au fost nevoiți să se retragă. Cecenii nu dispun decât de 12.000 de voluntari, dar 3.000 dintre ei sunt antrenați pentru o luptă de gherilă de maximă eficacitate.

Moralul soldaților ruși este foarte scăzut. Majoritatea sunt neexperimentați în luptele de stradă și cei mai mulți nu înțeleg sensul acestui război, în care pierderile lor sunt mari în raport cu numărul forțelor care au pătruns în Groznâi și unde Cecenii au luat și prizonieri.

Războiul din Cecenia va avea repercursiuni importante în situația politică din Rusia și asupra viitorului lui Elțin. El a declarat că forțele ruse vor continua luptele, până banda de criminali care conduce Cecenia va fi înlăturată și a numit pe Salambek Hadjiev ca viitor lider al *"Guvernului Cecen de Renaștere Națională"*. Elțin consideră că Cecenia este o parte integrantă din Federația Rusă și nici un teritoriu nu are dreptul să se retragă din ea, iar el luptă pentru condiția indispensabilă a existenței statului rus. Cecenii sunt acuzați de trafic de arme și droguri.

Gen. Pavel Gracev

Utilizarea forței a fost criticată de mulți parlamentari, printre care și fostul Prim-ministru al lui Elțin, Egor Gaidar. Comuniștii au criticat pe președinte din motive oportuniste iar ultranaționalistul Jirinovski a aprobat cu entuziasm invadarea Ceceniei. Presa rusă și televiziunea, care au trimis reportaje dela fața locului, au făcut să scadă popularitatea lui Elțin.

Extrem de importantă pentru viitorul președintelui este atitudinea comandanților militari și aici situația pare ambiguă. Astfel, Generalul Vorobiov, comandantul armatei de intervenție în Cecenia și-a înaintat demisia, criticând acțiunea, iar Generalul Boris Gramov, Ministrul adjunct al Apărării a fost demis din funcție, pentru aceeași atitudine. Astfel comanda operațiunilor a fost preluată de Generalul Pavel Gracev, Ministrul Apărării, care în Noembrie a declarat că are nevoie numai de un batalion de parașutiști și de două ore ca să învingă pe separatiștii ceceni.

Foarte bizară a părut poziția lui Elțin în Consiliul de Securitate Națională a Rusiei, în care el a cerut să se raporteze de ce nu au încetat bombardamentele în Groznâi, conform decretului pe care l-a dat cu câteva zile înainte. Acest lucru a dus la speculația că Elțin a pierdut controlul situației în Rusia. A părut ciudat faptul că, după ce a ordonat intervenția armată în Cecenia pe 11 Decembrie, el s'a internat în spital pentru o operație minoră și a reapărut în public de-abia după două săptămâni. Influența naționalistă s'a făcut mai evidentă, în momentul când a numit un nou Ministru de Justiție în persoana lui Valentin Kovaliov, membru al partidului comunist.

Președintele Dudaev

Invazia Ceceniei a fost făcută cu intenția de a întări poziția guvernului lui Elțin, dar rezistența neprevăzută a Cecenilor, nu numai că a slăbit poziția Kremlinului, dar a transmis un semnal și altor republici, care vor să se desprindă de Rusia.

Cecenia este importantă și din punct de vedere strategic. Pe aici trece conducta de petrol care merge din Asia Centrală la portul Novorosisk din Marea Neagră.

Statele Unite și puterile occidentale au considerat la început că intervenția din Cecenia este o problemă de politică internă a Rusiei, dar în urma bombardamentelor nemiloase, a incendiilor, a miilor de morți și a zecilor de mii de refugiați rămași fără adăpost, au început presiuni asupra lui Elțin. S'a reamintit că Rusia este membră a Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa (CSCE compusă din 53 de țări membre) și are obligația de a respecta drepturile omului pentru minoritățile naționale.

În zilele care au urmat, a continuat un bombardament intens, care a dus la distrugerea aproape completă a capitalei... Ținta majoră fiind palatul prezidențial, care a fost atacat și de tancuri dar acestea au fost respinse sau distruse. Au început lupte de stradă crâncene și probabil că până la urmă Cecenii vor fi copleșiți de numărul mare al invadatorilor, ce au superioritatea numerică de 100 la 1, aviație și armament greu.

CRONICA INTERNAŢIONALĂ

NU-I PACE SUB MĂSLINI

——Vasile VRÂNCEANU——

De 32 de luni, în Bosnia se duc lupte crâncene între locuitorii care până mai ieri au conviețuit, dacă nu în frățească dragoste, cel puțin în liniște și pace. Diversitățile, animozitățile inerente condițiilor locale, erau temperate cândva, în secolul trecut poate, și de autoritatea severă a imperiului Otoman și Habsburgic.

Azi, în Bosnia se varsă sânge nevinovat, se risipesc vieți omenești, pretutindeni distrugeri, teamă, nesiguranță, mizerie, într'un război absurd, o pată pe obrazul Europei, o rușine pentru o epocă și o lume ce se pretinde civilizată.

De unde vine toată aceastăblestemată soartă?

La încheierea păcii de după Primul Război Mondial, conducătorii politici ai țărilor victorioase, între cele bune, au făcut și două rele: două state hibride, Cehoslovacia și Iugoslavia. Dacă în Cehoslovacia problema s'a rezolvat în mod civilizat, pașnic, prin formarea a două state separate pe baze etnice: Cehia și Slovacia, în zona Balcano-Adriatică problema este mai complicată. Iugoslavia era un conglomerat eterogen de populații aflate cândva sub stăpânirea și administrația turcă și austriacă.

Urmând politica de expansiune spre Adriatică și Mediterană, imperiul țarist pregătește războiul contra Turciei, erijându-se ca protector al creștinilor din Imperiul Otoman. Pentru a asigura neutralitatea Austro-Ungariei, încheie o convenție secretă cu acest imperiu, promițându-i în schimb Bosnia și Herțegovina.

Agitațiile din regiunea balcanică au culminat în 1877 cu declanșarea războiului ruso-turc, război în care a participat și România.

Turcii învinși se predau la Plevna Românilor și prin pacea dela San-Ștefano:

1. Se recunoaște independența României, Serbiei și Muntenegrului;

2. Se crează un principat autonom al Bulgariei;

3. Se introduce o administrație autonomă în Bosnia și Herțegovina.

Pentru a limita influența crescândă a Rusiei, Puterile Europene, prin Congresul dela Berlin din 1878, anulează tratatul încheiat la San Ștefano și reglementează statutul Sud-Est european cu prevederi și bune și mai puțin bune, unele chiar nedrepte. Bosnia și Herțegovina sunt încorporate în Imperiul Austro-Ungar, unde au rămas până în 1918.

Rusia nu-și realizase visul de a ajunge în Mediterană și nu-l putea îndeplini decât printr'un alt război.

Lăcomia habsburgică de a stăpâni teritorii și popoare a fost plătită cu viața prințului moștenitor asasinat de un student sârb la Sarajevo, capitala Bosniei, complot la care a participat și diplomația țaristă, un pretext pentru izbucnirea Primului Război Mondial, război care putea fi evitat dacă situația s'ar fi judecat la rece, fără scopuri de supremație, din partea marilor puteri.

De obicei, conducătorii politici, prin diplomația lor, declară războaie și greul îl duc popoarele, prin armata ce o formează. După Primul Război Mondial însă, au plătit și Țarul Nicolae și Împăratul Austro-Ungariei, care au jucat cărțile greșit.

Revoluția bolșevică l-a ucis pe țar cu întreaga lui familie la Ecaterinoslav, Imperiul Austro-Ungar s'a dezmembrat, Kaiserul Wilhelm al Germaniei s'a retras la pensie undeva în Olanda.

Prin Pacea dela Versailles - calificată de Mareșalul Foch ca *"un armistițiu între două războaie"* - Aliații au creat statul Iugoslavia, care la început s'a numit regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor, în care se înglobau popoare diferite și etnic și religios, fără cererea sau consimțământul lor.

Liniștea, pacea, armonia în noua Iugoslavie au fost doar aparente. Animozitățile, contradicțiile, tendințele de independență națională s'au manifestat tot timpul, culminând cu asasinarea Regelui Alexandru la Marsilia, în timpul unei vizite oficiale în Franța. Cu toate conflictele interne, în special cu secesiunea Croației în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Iugoslavia a fost permanent în tabăra Aliaților și prin luptele de partizani a provocat multe pierderi armatei germane.

După pacea încheiată la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, Iugoslavia s'a constituit într'o republică federativă, compusă din șase republici: Serbia, Croația, Slovenia, Bosnia-Herțegovina, Macedonia și Muntenegru, condusă cu autoritate recunoscută, necontestată de mareșalul Tito. După moartea lui Tito, conducerea Iugoslaviei revenea, prin rotație, fiecărui președinte din republicile componente ale federației.

Eliberată de sub autoritatea despotică dar înțeleaptă a lui Tito și mai ales după prăbușirea comunismului în Europa, animozitățile etnice, revendicări naționaliste, tendințe și acțiuni de separare, de independență s'au evidențiat, cu urmarea firească: dezmembrarea federației iugoslave. A contribuit și tendința de dominare crescândă a Sârbilor, în cadrul federației, dar și conflictul vechi dintre regiunile dominate de Austrieci și cele foste sub Imperiul Otoman. Diferența religioasă dintre Croații catolici și Sârbii ortodocși, dintre scrierea cu caractere latine și cele slavone a contribuit în mare măsură la adâncirea separației.

Începutul l-a făcut Croația în 1991, declarându-se stat separat și independent. Președintele Iugoslaviei a trimis armata federală să aducă sub ascultare pe Croați. Orașul croat Vukovar de pe Dunăre a fost redus în ruine, dar cum noul stat croat a fost recunoscut de țările europene, Iugoslavia s'a resemnat.

A urmat secesiunea Sloveniei, mai puțin dramatică decât a Croației, pe care Sârbii au fost obligați să o accepte.

În 1992 se declară independente Macedonia și Bosnia-Herțegovina. Dacă în privința Macedoniei evenimentele n'au evoluat în conflicte armate, faptul se datorește și unei politici de perspectivă pe care Rușii - implicați destul de adânc în conflictul din Iugoslavia - o nutresc față de o extindere slavă în Balcani, unde Grecii nu vor fi lipsiți de surprize.

Secesiunea Bosniei-Herțegovina, i-a afectat cel mai mult pe Sârbi, dar evenimentul este și un test pentru reacția țărilor europene, după prăbușirea comunismului sovietic.

Bosnia este ea însăși un conglomerat de populații: Bosnieci, Sârbi, Croați și alții, fără o separație teritorială distinctă, deosebiți nu atât prin origine etnică, ci mai ales religios, unii sunt Musulmani, alții creștini, deși Musulmanii nu sunt chiar toți Turci veniți, aduși din Anatolia, ci și vechi locuitori băștinași, trecuți la mahomedanism sub presiunea turcă, pentru a scăpa de persecuții și a-și salva viața și avutul.

O Bosnie independentă provoacă teamă, nesiguranță prin Sârbii din Bosnia.

Inițial, în discuțiile purtate la Geneva, președintele Bosniei, Izetbegovici, a căzut de acord ca Bosnia să fie împărțită între cele două părți: Sârbii creștini și bosniecii musulmani, dar și-a schimbat opinia, a renegat acordul dela Geneva și a optat pentru o Bosnie unită, multietnică. În această situație, Sârbii, temându-se de o eventuală persecuție etnică, aveau de ales între a se refugia din Bosnia sau războiul. Au ales războiul.

Statele Unite, Germania și alte state europene au recunoscut independența Bosniei ca stat suveran și independent. Pentru oprirea conflictului, ONU a impus un embargo militar, care de fapt a afectat doar pe Musulmani, pentrucă Sârbii dispun de armament atât din partea guvenului dela Belgrad, cât și din partea Rușilor, care aduc armament pe Dunăre, încărcat în porturile Reni și Ismail. Războiul care amenință Europa ca o ciocnire a marilor puteri s'a terminat cu așa zisa perioadă a războiului rece, prin prăbușirea comunismului, dar când toate condițiile unei păci durabile pe vechiul comninent erau asigurate, el a izbucnit totuși. Curățire etnică, bombardamente, distrugeri, foamete, iarnă, atentate au dus până acum la peste 200.000 de victime.

Pentru pacea în Europa, a luat ființă acum peste 40 de ani, NATO. S'au strâns țările Europei și au votat un Tratat al Securității Europene, dar focul războiului arde în Europa, nedeclarat oficial în Bosnia și întrebarea care se pune este: ce fac Europenii, ONU, NATO și SUA? Recunosc independența Bosniei, dar declară embargo numai unei părți beligerante. Franța și Anglia au obligații față de Sârbi și nu vor să acționeze pentru oprirea măcelului? Statele Unite, care au acționat atât de prompt în Kuweit sunt dezinteresate de conflictul din Europa?

Este adevărat că Bosnia nu are zăcăminte de petrol dar nu cumva zona este lăsată din nou sub influența Rusiei sub bănuitul acord denumit deocamdată Yalta II?

Conducătorul Bosniecilor sârbi Karadjici, este atât de sigur de neintervenția ONU-lui, încât își permite să ia prizonieri și chiar să omoare ostași ai ONU-lui trimiși în misiuni umanitare. Prea seamănă povestea ca două picături de apă cu uitatul de mulți, război din Vietnam. O singură acțiune locală cu trupele de comando americane, ar lichida pe loc întregul conflict din Bosnia, dar Balcanii nu sunt în Granada nici în Panama, iar Președintele Clinton nu este Reagan, nici Bush. Cât despre Europeni, se pare că încă n'au ajuns să-și împartă zona respectivă, Austria direct interesată nefiind o mare putere. Direct interesate în conflict sunt țările musulmane, dar Iranul și Arabia Saudită sunt în conflict, iar Turcia care așteaptă primirea în Consiliul European, nu are încă interese să se amestece. Intrebarea care îi frământă pe cei mai mulți analiști este dacă în urma luptelor din Bosnia va apărea pe harta Europei un stat musulman?

După teoria New World Order, nu este exclusă nici această posibilitate.

Se vehiculează foarte mult amestecul Rusiei în cazul frământărilor din fosta Iugoslavie, ca sprijinitoare a Slavilor sârbi, dar nici în Rusia nu este liniște.

Imperiul țarist făcut cu sabia și cnutul a avut de luptat să cucerească regiunea Caucazului. Luptele de guerilă din Cecenia-Inguşă au durat 50 de ani și numai după ce trupele țarului au masacrat peste 400.000 de Ceceni, țara lor a fost efectiv cucerită.

Preluând imperiul țarist, comuniștii au menținut regiunea cu tancuri și tunuri, cu deportări și foamete. Pe timpul lui Stalin au fost deportați în Siberia peste un milion de Ceceni. După 1957, supraviețuitorii lagărelor morții s'au reîntors la vatră, dar pot ei uita acest genocid?

După prăbușirea comunismului din Rusia, Republica Cecenă-Inguşă s'a declarat independentă de statul rus, fapt care nu a fost recunoscut de guvernul dela Moscova, considerând că Cecena face parte integrantă din Republica Rusă. Reacțiunea Moscovei nu a venit imediat, având de rezolvat probleme interne grave chiar în Rusia, dar întărindu-și poziția în interior, Elțân vrea să aducă la ascultare și pe naționaliștii din Caucaz, pentru a nu fi un exemplu și pentru alte regiuni ne-ruse, de a se rupe de Moscova.

Națiunea cecenă este hotărâtă să-si apere independența, fără a provoca un conflict cu Rusia. Orgoliul rusesc șifonat după atâtea înfrângeri politice, încearcă să se reabiliteze formal cel puțin în interior, deplasând accentul dela mizeria zilnică la idealul Marei Rusii. Se vor lăsa antrenați Rușii de rând în noi aventuri războinice la care face apel zilnic Jirinovski? Cât despre poziția Statelor Unite, răspunsul Președintelui Clinton a fost clar: *"Cecenia este teritoriu rusesc și este treaba lor internă"*.

Să spunem oare și noi versurile colindului de Anul Nou că *"semne bune Anul are"* sau să ne îngrijorăm că nu-i pace sub măslini?

EFEMERIDE

CINE-I APĂRĂ PE ROMÂNI?

Parlamentul României lucrează de zor la legi de apărare. Nu de apărare a țării, ci de apărarea infractorilor de ziariști, care dezvăluie lucruri necurate, de apărarea președintelui - care nu trebue atins nici cu o floare, de apărarea homosexualilor, a corupției, a tranzacțiilor făcute cu escrocherii care secătuiesc avutul național. Se mai ocupă Parlamentul și de chestiuni de manieră și protocol. Să nu-i supărăm pe Ruși, să nu-i supărăm pe Americani, pe Europeni, pe Asiatici, pe Africani, pe Evrei, pe Maghiari și pe Țigani. De un singur lucru nu se ocupă Parlamentul, de apărarea României și a Românilor indiferent cât de mult se supără Românii și câtă inimă rea își fac, când văd că țara se duce de râpă, condusă de oameni care nu au nimic în comun cu suferințele și necazurile lor.

Nu este surprinzător ca în acest climat mocirlos să apară fără nici o jenă, din mijlocul imunilor parlamentari, adversari neloiali, beneficiari ai acestor vremuri de exchibiționism politic.

Este cazul președintelui UDMR, Marko Bela, senator în Parlamentul României, care a făcut o vizită în Statele Unite între 11-19 Octombrie 1993, la invitația Ilonei Gyorfi, președinta *"Fundației culturale (maghiare) pentru Transilvania"*.

Că respectiva Ilona a uitat, sau duce dorul opincii românești deasupra Budapestei, este o treabă care o privește, dar ca un parlamentar român, fie el și reprezentant al unei minorități naționale - să vină într'o țară străină pentru a defăima și a unelti împotriva țării unde locuiește și se bucură de toate drepturile (inclusiv de membru al parlamentului) pentru a cere ajutor străin pentru schimbarea ordinei legale a țării, numeasc-o ilieștii și văcăroii cum vor, dar pentru România este un act de trădare, căutarea de alianțe străine împotriva țării.

Marko Bela a fost plimbat de Ilona Gyorfi pe la comisia de politică externă a Senatului American, unde l-a văzut pe Dl. Jerry Christensen, președintele comisiei, asistat de Anna Smith și Michelle Maynarddal, specialistă în drepturile omului. La Camera Reprezentanților s'a întâlnit cu Dr. Michaell Van Dusen, șeful democrat al comisiei de afaceri externe a Camerei și omologul său republican Dl. Matk Page.

În editorialele din 4 Noembrie, 18 Noembrie și 2 Decembrie 1994, publicația *"Amerikai Magyar Nepszava"* relatează pe larg și cu emfază despre vizita lui Marko Bela, ca un reprezentant al poporului maghiar. Din relatările publicate reiese clar că la toate întâlnirile avute, senatorul ungur din România a dezinformat cu bună știință și în modul cel mai grosolan despre drepturile Ungurilor din România, prezentând într'o situație falsă realitatea din țară și ce este mai grav, a solicitat intervenția americană împotriva României pentru obținerea de avantaje speciale pentru Unguri, de care nu se bucură nici Românii. Marko Bela a cerut printre altele ca orașele, satele și străzile unde locuiesc Unguri în Transilvania să poarte denumiri în limba română și maghiară, iar limba unguresc să fie recunoscută ca a doua limbă oficială în România. Mai alarmant însă este faptul că Marko Bela a avertizat pe politicienii americani că problema Ungurilor din România poate avea consecințe grave dacă nu se rezolvă că doar *"România este vecină cu Iugoslavia"*.

În articolul *"Ungurimea din Ardeal între două focuri"* publicat în ziarul *"Amerikai Magyar Nepszava"* din 18 Noembrie 1994, este reprodus un discurs al lui Marko Bela ținut în fața unei adunări ungurești din America din care reproducem: *"Este foarte important să primim sprijinul Ungariei, al partidelor maghiare, care trebue să știe că noi dorim să trăim ca parte din acea națiune. Suntem membri în Consiliul European și în Uniunea Democratică Europeană, care este cea mai puternică coaliție de partide, precum și în Uniunea Popoarelor Europene și stăruim să ne ridicăm vocea în Parlamentul Român, în Ardeal, în Ungaria și în Europa"* (Ovaționat în picioare - de Unguri).

Semănatului de vânt războinic al lui Marko Bela, i se promite o bogată culegere de furtună, cu precedentul în Scrisoarea a III-a a lui Eminescu, pe care trebue să-l cunoască. De două ori în acest veac Românii i-au pus la pământ pe Unguri și i-au ajutat să se scoale. Nu se teme Marko Bela că a treia oară nu se vor mai scula?

Delirul lui Marko Bela este molipsitor. El s'a transmis unor Unguri din America precum Dr. Zsasz Zoltan, Sziklay Andor și Dr. A.C. Klay. Într'un articol din ziarul unguresc citat, apărut la 2 Dec. 1994, sub titlul *"Ecouri din Ardeal"* este atacată originea Românilor. Ce-i doare pe Ungurii din America? Istoria și vechimea Românilor în Dacia. Să le dăm cuvântul: *"Ce este în fond Daco-Romanismul? Daco-Romanismul este o ideologie de țasă și se aseamănă cu ideologia nazisto-fascistă, dar nu este aceeași fiindcă pare de nerecunoscut"* (Salve Traian-Mussolini, Heil Decebal-Hitler!) Și articolul continuă: *"Daco-Romanismul neagă dreptul altora la auto-determinare... (pentrucă) aici numai dreptul primului ocupant se aplică, nu și dreptul la auto-determinare"*. Cine înțelege, să ridice mâna în sus!

Un fapt rămâne cert. Un senator român vine în Statele Unite și cere ajutor pentru dezmembrarea țării. Ce motiv îi împiedică pe senatorii români să-i ridice dreptul de imunitate și să-l judece puțin? Așa, cum se procedează și în *"Europa"* cu trădătorii.

În ciuda celor ce se spun, se pare că Funar are pe undeva dreptate.

Zahu PANĂ

CRONICA VREMII

NOTE DESPRE POLITICA EXTERNĂ

Ion BOIERU

Premise

Politica externă a unui stat este aspectul cel mai delicat al existenței politice al acelui stat. Stabilitatea internă, securitatea granițelor și tot complexul de acțiuni și relații externe cu alte state și cu alte unități politice nu pot fi garantate decât printr'o politică externă echilibrată și structurată pe un termen lung, care să-i îngăduie o desfășurare normală de manifestări, în toate direcțiile și pe toate planurile. Un stat care nu își asigură liniștea, pacea și echilibrul politic, în relații cu lumea înconjurătoare, este supus la tot felul de amenințări și de riscuri, care pot să ducă chiar la dispariția statului, sau o ciuntire a integrității sale teritoriale.

În linii generale, politica externă este expresia directă a factorilor geo-politici, care intră în componența ontologică a oricărui stat juridic, politic și istoric. Premisele dela care se pornește inițial, fie teoretic, fie practic, sunt premisele date de localizarea geografică a statului respectiv. După aceea vin la o considerare deosebit de importantă, factorii care țin de gradul de civilizație, deci puterea de dominare asupra realității înconjurătoare. Numai în această perspectivă se poate face o analiză a politicii externe a unui stat, oricare ar fi el.

Problema americană

Aceasta este cea mai urgentă a lumii de azi, pentrucă America reprezintă azi cea mai mare putere din lume și are impulsiuni puternice de a da direcții de viitor lumii de azi. Ea dispune de o sumedenie de valori, pe care dorește să le exporte, pentru "beneficiul" altora, care se găsesc pe o treaptă de dezvoltare mult mai înaintată și nu dispun de mijloacele necesare de a atinge trepte mai înalte de viață socială, politică, economică etc. Există adică o conștiință de superioritate a Americii și se erijează, de multe ori, în monitorul de viață socială și politică al altor sate, prietene sau mai puțin prietene ale omului american.

Este, oare, posibil acest lucru ? În orice caz, chestiunea este deschisă pentru dezbatere, pentru analiză, și, în felul acesta ajungem și la calitățile și defectele sau lipsurile acestei politici externe.

În primul rând, noi nu credem că este posibilă o largă, substanțială și structurală influență *"pozitivă"* a valorilor americane asupra altor sate, sau societăți. Am spus mai sus că politica externă ține și de caracterul civilizației. Toate problemele fundamentale ale existenței umane sunt legate de perspectivele civilizației în care se întâmplă un fenomen oarecare despre care vrem să discutăm. Trebue să precizăm că în conceptul de civilizație, pe care îl luăm ca un termen cu o sferă foarte largă, vedem incluse toate actele și manifestările de cultură, deci energia creatoare a populației care intră în componenta societății și a civilizației.

Factorii geo-politici și ai civilizației sunt factori fundamentali și permanenți. Ei dau coloratura întregii structuri și tonalități a politicii externe a unui stat. Unitatea etnică a populației constituie un factor variabil, precum și factorii de răspundere care dirijează politica externă, fie luați individual: președinte sau parlament, monarh sau un admirabil corp diplomatic. O societate multipluralistă, cu o diversitate de naționalități conlocuitoare are un anumit tip de politică externă și lucrează într'un anumit stil de diplomație, în comparație cu un stat care are o componență unitară, sub raportul populației care constituie acea societate sau stat.

Oricâte alte elemente și factori contribuie la definirea și punerea în practică, operativă, a unei politici externe, în primul rând nu se poate trece peste factorii pe care i-am pomenit mai sus. Orice alte elemente se vor adăuga ulterior, în desfășurarea politicii operative, vor putea fi integrate în măsura în care ele nu vor fi în contradicție cu factorii fundamentali și permanenți. Luăm ca exemplu factorul tradiției, care este foarte puternic și are valențe mari în țesătura politicii externe. Dela marile organisme statale, imperii, confederații de state sau altfel de asociații, tradițiile sunt multiple și variate, și după împrejurări, unele dintre ele pot juca un rol deosebit într'o anumită perioadă de timp, pentru ca după aceea să apară un alt grup de tradiționalism sau intervenționism în afacerile altor state vecine sau chiar îndepărtate. Azi, de exemplu, în lumea contemporană se desenează tendințe noi de reglementare a politicii externe prin intermediul marilor confederații care nu îngăduie tradițiilor statelor mai mici să-și spună cuvântul în problemele majore. În multe din confederațiile care sunt pe cale să se alcătuiască azi în lume, o parte din valorile tradiționale care au jucat un rol decisiv în viața statelor și imperiilor, cum este suveranitatea, sunt amenințate să dispară sau să-și diminueze validitatea.

Trebue să recunoaștem că civilizația americană este o civilizație originală și deci se deosebește de multe alte civilizații din inventarul acestora în lumea contemporană. Pentru a ajuta pe planul ideologic, adică al unei orientări generale, de idei și valori, țări, societăți sau state, din complexul altor civilizații, Americanii, în grup sau individual, au nevoie să cunoască bine două categorii de date: propriile caracteristici ale civilizației lor, și caracteristicile specifice ale civilizației sau civilizațiilor pe care ar dori să le influențeze, sau măcar să le îndrumeze într'un fel sau altul. Dar nu se poate vorbi, într'un asemenea proces de transferare de valori și forme istorice de viață politică, socială, economică, spirituală etc., fiindcă este un nonsens. Societatea care urmează să fie ajutată, recte influențată sau îndrumată, nu poate ieși din calapoadele firești ale datelor fundamentale (geopolitice și civilizație) pe care este așezată existența unui stat sau a unei societăți. Numai dacă se ține seama de coordonatele existenței istorice, în totalitatea ei, ale statelor se poate vorbi de încercări de influențare și direcționare, într'un alt sens decât cel originar. Dorința unor Americani de ajuta, mai ales statele care s'au eliberat de sub cortina de fier, să-și scrie o constituție, să organizeze viața socială și politică și să se ofere metode de guvernare: democrație, privatizare etc. sunt oarecum încercări romantice, juvenile mai ales. Căci aici este o treabă serioasă, nu de a avea cunoștință despre legi sau despre procesul legislativ, ci de a pricepe valorile juridice și politice cu izul și tonalitatea lor de acomodare și integrare în cuprinsul civilizației, pe care doresc să o modeleze. În România se cunoaște bine teoria formelor fără fond, încă de pe vremea lui Titu Maiorescu. În lumina acestei teorii a formelor fără fond și cu ajutorul ei, Mihai Eminescu a desfășurat o bogată și calitativă activitate ziaristică, și a analizat fenomenul românesc din epoca sa, cu măiestrie. Nu de formele americane au nevoie țările care au stat înghesuite după cortina de fier. Căci oamenii locului știu prea bine ce fel de forme de viață sunt necesare pentru o bună desfășurare a vieții lor publice. Azi, condițiile de existență ale unei alte forme de dictatură nu le îngăduie să intre pe făgașul normal al vieții lor istorice. Și, acest punct nu este înțeles și nici perceput de către cei dornici să ajute statul român, din partea Americanilor.

În acest punct putem identifica un aspect foarte important, care ne arată că Americanii nu se găsesc pe drumul cel mai bun de a ajuta țara românească. Legăturile lor cu forțele reale politice și reprezentative din România sunt timide, marginale și ineficiente. Când sunt legate de actuala conducere politică, sunt chiar dezastruoase, căci susțin guvernul comunist, care continuă pe Ceaușescu. Toată structura politică și administrativă a țării este în mâna foștilor membri ai nomenclaturii comuniste. Și asta cu asentimentul factorilor de răspundere din conducerea americană. Legăturile politice dintre America și România nu se dezvoltă pe linia intereselor reciproce, ci pe linia unor relații oarecum ocult. Nu sunt la lumina zilei, ci decurg din vechile conecții care au existat în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, sub umbrele unei prietenii sovieto-americane, care există într'o formă camuflată și astăzi. Dintre refugiații care au venit din România, în ultimele decenii au fost mentorii politici ai Americanilor în privința problemelor românești. Mulți dintre ei nu aveau nimic de-a face cu România și cu cultura românească. Ar fi curios odată să se identifice ce soi de oameni au fost acei din conducerea politică americană, care au prezidat la astfel de acțiuni.

Continuare în numărul viitor

CUVÂNTUL ROMÂNESC
The Romanian Voice / La Voix Roumaine
ISSN 0705-8365
Redacția și Administrația:
P.O.BOX 78010
WESTCLIFFE POSTAL OUTLET
HAMILTON, ONTARIO
CANADA
L8C 7N5
TELEFON: (905) 387-1832
FAX: (905) 388-4651

CUPON DE ABONAMENT

COMPLETAȚI CU LITERE DE TIPAR

☐ NOU ☐ REÎNNOIRE

NUMELE DE FAMILIE.....

PRENUMELE.....

STRADA/ Nr. .....

ORAȘUL.....STATUL/PROVINCIA.....

CODUL POȘTAL.....ȚARA.....

PREȚUL ABONAMENTULUI ANUAL:

PESTE $50 ABONAMENT DE SUSȚINERE
$35 ABONAMENT INSTITUȚIONAL
$30 ABONAMENT INDIVIDUAL (TOATE ȚĂRILE)

NOTE ȘI COMENTARII

AM FOST ÎN ȚARĂ

Din Germania, îmi scria, nu de mult, un fost coleg de liceu, o scrisoare pe care doresc s'o împărtășesc și Dumneavoastră, celor care citiți această cronică. Cel care îmi scrie, este profesor și nu a făcut niciodată politică de partid. Cred, prin urmare, că cele scrise de dânsul pot fi crezute mai ușor decât ceea ce scriu ziarele.

"Am fost în țară" îmi scrie dânsul. *"Prima mea dezluzie am trăit-o pe aeroportul Otopeni. Ușile toaletelor nu se închid, iar hârtia igienică o poți căuta cu lumânarea, că este inexistentă. Pe urmă, drumul dela aeroport spre inima orașului, cu vile și clădiri fastuoase turnate din beton, fac o impresie proastă. Străzile orașului București sunt pline de gropi, în care - ferească Dumnezeu - îți poți rupe gâtul dacă ești neatent. E adevărat că există multe automobile de marcă strălnă. Și vechi și noi. Mijloacele de transport: tramvai, autobuze, troleibuze, sunt într'un hal fără de hal. Bătrâne, murdare. Îți este groază să te așezi pe vreo bancă, așa că, călătorești tot parcursul înghesuit până la sufocare pe esplanada de stat în picioare. Orașul Paris a făcut cadou României 200 de autobuze verzi, dar vechi. De asemenea din Olanda au venit câteva autobuze noi, dar oricum moderne, însă foarte puține. În metrou, cele mai multe aparate de aerisire nu mai funcționează. Pe ziduri se pot citi diferite slogane cu caracter monarhic, ca: "Salvarea noastră: Regele Mihai", sau "Monarhia salvează România", dar se întâlnesc și unele cu texte dubioase ca de exemplu "Tineretul comunist cere distrugerea tuturor bisericilor" ca dovadă că în anul 1989 n'a murit comunismul, prin revoluția făcută la acea vreme.*

Pe străzi, întâlnești mulțime de cerșetori și foarte mulți țigani care se țin după tine milogindu-se. Sunt de asemenea nenumărate ghereteunde ești îmbiat cu de toate, dela mere până la cărți, dar n'am găsit nici unde un ziar străin. În prăvălii, găsești de toate, însă la prețuri exorbitante: neaccesibile omului de rând, ca să nu mai vorbesc de amărâții de pensionari, care trăiesc ca vai de lume. Ceea ce n'am crezut, și astăzi, ca pe vremea lui Ceaușescu, străinii trebuesc anunțați la poliție. Am vizitat și monstruoasa clădire guvernamentală ridicată de Ceaușescu, pentru construirea căreia au fost distruse cartiere întregi și biserici ce trecuseră de mult în istorie.

Dar am găsit și lucruri bune, nu pot spune că nu. Astfel, am vizitat Bisericile din Snagov, Căldărușani și Curtea de Argeș, adevărate monumente istorice de o frumusețe de neegalat... Și la fel Castelul din Cotroceni, reședința regelui Mihai, căndva, astăzi se lăfăiește în el Ion Iliescu. La intrarea în Palatul Cotroceni, păzit de soldați înarmați până'n dinți, trebue să depui pașaportul și aparatul de fotografiat.

Marele Muzeu Național, este încă închis în urma evenimentelor din '89; am văzut într'o aripă însă expoziția "Impresioniștii români" cu opere de Nicolae Grigorescu, Andreescu, Dărăscu, Luchian și alții. Celelalte muzee sunt deschise și pot fi vizitate. Păzite de soldați înarmați, te înfricoșează. Am fost și la teatru, în ultima mea zi petrecută în București, care corespundea cu deschiderea noului sezon teatral. Am văzut la Teatrul Național piesa "Steaua fără nume" de Mihail Sebastian. O bucată excelentă, ce face cinste literaturii teatrale universale.

În sfârșit, mi-a făcut plăcere, vizitând cimitirul Bellu, unde am depus flori și am aprins lumânări la mormintele marilor noștri cărturari: Eminescu, Coșbuc, Caragiale și alții. Îngrijirea lor, lasă de dorit.

Să-ți spun drept: nu mai înțeleg poșta română. O scrisoare în interiorul țării costă 60 lei, o scrisoare trimisă, simplu în străinătate te costă 525 lei."

Aici scrisoarea se termină. Din ea, cred, s'au putut desprinde și lucruri bune, dar și rele. Numai că, cele bune nu sunt opera actualei conduceri, ci moșteniri ale unui trecut, nu prea îndepărtat, trecut la care Românii jinduiesc și pe care, numai Dumnezeu știe, când și dacă îl vor vedea vreodată.

Nicolae NOVAC